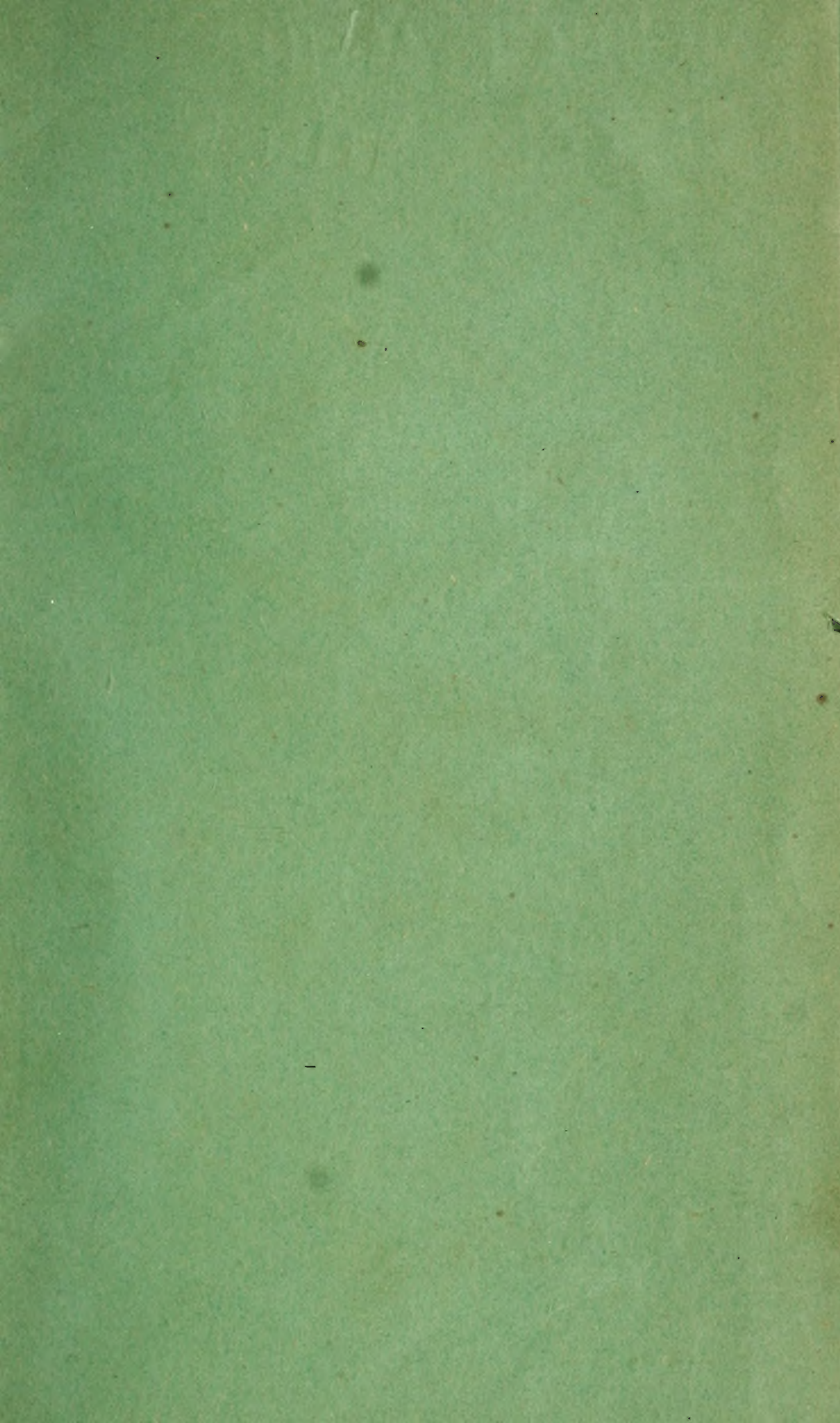

MEHMET MAZHAR
HABERİ ŞAHİN

5 orls

24/10/11

بسم الله الرحمن الرحيم

دولت علیهٔ عثمانیه که دول اسلامیه ایچنده کمال حقانیت و عدالت ایله متصف بر دولت ذی شوکت وزمانمزه گلنجه بالاستقلال بشیوز طقسان سنه اجرای آیین سلطنت ایتمش بر هیئت صاحب مکنتدر .

ابتدای ظهورندنبرو داخلی و خارجی نیجه نیجه وقوعات جسیمه و حوادثات غریبه یه اوغرادیغی وبو اره‌ده برچوق دولتلر تغلبات دهریه صدماتیله زیر و زبر اولدیغی حالده صون صمدانی ایله زوالدن مصون قالمشدر .

جلوس همایون ملك و ملته مبدأ ترقیات و همّمات متوالیهٔ شاهانه‌سی جسم دولته باعث حیات اولان پادشاهمز و ولی نعمتمز سلطان عبدالعزیز خان افندمز حضرتلرینك تخت عالی بخت عثمانی یی تشریفلری کوننده‌نبرو ایجابات زمانه‌یه توفیقا قوهٔ بریه و بحریه‌یی تنظیم و تنظیمات ملکیه‌یی اکمال و تتمیم خصوصلرنده ابذال بیورمقده اولدقلری اقدامات متمادیه سایه‌سنده چرخ سلطنتك هر شعبه‌سنده کون بکون کوریلان انتظام اداره‌یه نظرا بحفظه تعالی الی ماشاء الله بقا و استقرارنده امیدلر پك قویدر ٠

بو دولت معظمه‌نك وقوعات جزئیه وکلیه‌سنی بیلدیرر بوکونه قدر موجز و مفصل برچوق کتب تواریخ تدوین ایدلمش ایسه ده افاضل وکلای فخامدن جودت پاشا حضرتلرینك ضبط وقایعنه مأمور اولدیغی (بیك یوز سکسان سکز) سنهٔ هجریه‌سنه کلنجه‌یه قدر اولان زمانلر ایچون یازیلان تواریخدن

بر طاقمی اظهار بلاغت یولنده منشیانه و شاعرانه
یازلمش شیلردر . برازیده حمزه نامه وادیسنده
ترهات بیمعنی و تفصیلات مالایعنی ایله مملو وخصوصیله
شیوهٔ انشا وافاده‌لری آداب عصریمزه کوره نظر
استهجان ایله کوریلور بر طاقم الفاظ تعصبیه‌یی
محتویدر .

بونلرک ایکی نوعی دخی عموم حقنده افادهٔ خبر
مقصدینه تمامیله خدمت ایده‌میه‌جکی و تاریخ
یازمقدن غرض ایسه اعصار سالفه وقوعاتنک
حقیقتنه کسب وقوف ایله زمانلری حادثاتنجه
تطبیقات ممکنه‌یه مقتدر اوله بیلملر ایچون بر تعلیمات
تجربیه اوله‌رق الفاظ منشیانه و تعبیرات تعصبیه‌نک
تاریخلرده قطعا مناسبتی اولمدیغی ارباب مطالعه
نزدنده معلومدر .

بناء علیه مشار الیه جودت پاشا حضرتلرینک
وقایعنی ضبط و تألیفه باشلادیغی تاریخه کلنجه
درتیوز طقسان سنه‌لک وقوعات دولتک لسان

عصره موافق اولمق اوزره جمع وتدوينني بر وقتدنبرو آرزو ایدردم ٠

بر یاندنده بضاعه‌سزلگمه مبنی بو یله بر امر عظیمك عهده‌سندن كلمك بنجه خیالات قبیلندن اولدیغنی حس ایلردم ٠ لكن بو ایش تألیف جدید قبیلندن بر هنر اولمیوب ارباب مطالعه‌نك الك زیاده اعتماد ایتدیكی كتب تاریخیهٔ موجوده‌یی عصر یمزك شیوهٔ كتابتنه یاقیشه‌جق صورتده تنقیح وتبییضدن عبارت اولمسیله بو آرزونك قلت بضاعه‌یه باقه‌رق زیر پردهٔ احتجابده براغلمسی عادتا همتسزلكه معطوف اوله‌جغنی مشوق وجدانی حكم ایتدیكندن ومعارفندان عصردن حسن توجهنه مظهر اولدیغم بر ذات ثابت الوفا وكریم الصفات طرفندن ارزوی عاجزانه‌مك تقدیریله كوستریلان تشویق دخی اوشوقه منضم اولدیغندن تواریخ مقبولهٔ متداوله مأخذ ایدیله‌رك اشبو (بیك ایكیوز سكسان طقوز) سنهٔ هجریه‌سی ذی الحجه‌سی اوائلنده مستندأ

بتوفیقه تعالی تحریره مباشرت قلندی .
مقصوده شروعدن اول شوراسی اخطار اولنور که :
مطالعه کذارمز اولان بعض تاریخلرده عادت وطبیعته
مغایر برطاقم غرایب حکایات ایله مختلف روایتلر
واهمیتسز حادثه‌لر کوریلوب بونلرك شرح وتفصیلندن
اخلاف ایچون برفائدهٔ اعتبار اوله میه جغندن اویله
افسانه‌لر طی و ترك ایدیله‌رك عقل سلیمك قبول
وتصدیق ایده بیله جکی وقوعات صحیحه و مهمه
نه ایسه بیطرفلق قاعده‌سی اساس مسلك طوتیله‌رق
ایراد ایدیلور . والله المستعان و علیه التکلان

محمد مظهر فوزی

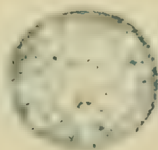

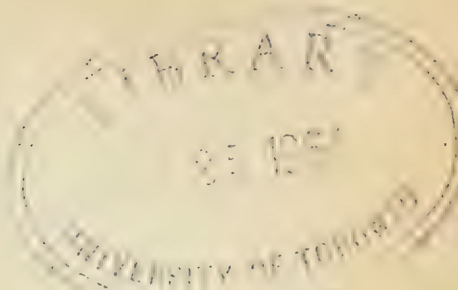
Fevzi, Mehmet Mazhar

Mebhas-i nahiv

﴿ فصل اول ﴾

دولت علیهٔ عثمانیه‌نك كیفیت ظهور واستقلالیله (سلطان عثمان) غازی حضرتلرینك مدت سلطنتلری اولان (یكرمی یدی) سنه‌لك وقایعی شاملدر .

دولت عثمانیه نك كیفیت ظهوری

سلسلهٔ عثمانیه نك جداعلاسی اولان قبائل تركدن (قایی) خان قبیله سی جنكیزیلرك ربع مسكونه دهشت انداز تسلط اولدقلری هنكامده مسكون بولندقلری تركستاندن (ماهان) شهرندن ارمنیهٔ كبراده واقع اخلاطه نقل و هجرت ایتمشلریدی . تاتارلرك اورالرده دخی تجاوزلری وقوعیله ناچار امنیتلو دیكر مسكن تحریسنه مجبور اولدیلر . رئیس قبیله (سلیمان) شاه ابن (قیالب) قبیله سی خلقیله برابر عصر (سابع) اوائلنده اخلاطدن چادرلرینی قالدیروب ارزنجانه نقل ایتدیلر .

اوراده برمدتجك اقامت ايتمشلرسه ده اورازك يايلاق وقشلاقلرى بونلرك قيون وسائر حيوانلرينك اوتلاغنه كافى اولمديغندن ينه وطن اصليلرينه رجعت قصديله حلبه متوجهاً اورفه مضافاتندن (جعبر) قلعه سنه ورود ونهر فراتى مرور ايلديلر ٠
شهرى كچركن (سليمان) شاهك آتى چكيد محلنى شاشيروب دوشديكندن مشاراليه غرقهٔ بحر غفران اولدى ٠ نعش مغفرت نقشى (جعبر) قلعه سنك التنده دفن اولندى ٠ حالا اول محله ترك مزارى دينلورمش ٠
مشار اليهك (سنغورتكين) (كون طوغدى) (ارطغرل) و (دندار) نامنده درت نفر اولاد ذكورى قالوب بونلردن (سنغورتكين) و (كون طوغدى) وطن اصليلرينه رجعت ايتديلر ٠
(ارطغرل) قرنداشى (دندار) ايله بالاتفاق ملك رومده وطن طوتمق غرضيله ارضروم جوارنده واقع

(یاسین) اواسنده و (سرمه‌لو) چوقورده برمدت
قالدقدنصکره اول آوانده قونیه‌ده فرمانفرمای ملك
روم اولان ملوك سلجوقیه‌دن (سلطان علاءالدین
کیقباد بن کیخسروه) اوغلی (ساوجی) بکی
کوندروب قبیله‌سنه برمحل اسکان کوسترلمسنی
استدعا ایتدی . (سلطان علاءالدین) دخی
استدعاسنی حسن تلقی وقبول ایلدی .
(ارطغرلك) (سلطان علاء الدین) ایله ملاقات
ایتمك اوزره قونیه جانبنه توجهی تاتارلرك سلطان
مشارالیه ایله (التی یوزیکرمی سکز) سنهٔ هجریه‌سنده
وقوعه کلان بر محاربه‌لری هنکامه‌سنه تصادف
ایدوب (ارطغرلك) رفقاسندن وقبیله رؤساسندن
بعضیلری تاتارك غلبه‌سنه باقه‌رق طرف غالبه
اتباع ومعاونت ایله سلامت یقاسنده بولنمغی رأی
ایتمشلرسه‌ده (ارطغرل) غازی حائز اولدیغی جوهر
حمیت وشجاعت فطریه مقتضاسنجه ز بونکشلك
ردائتنی قبول ایتمدی . باشنده بولنان بشیوزقدر

سوارى قهرمانلرله سلطان طرفنه كچوب تاتارلره شيرانه هجوم كوستردى ·

(سلطان علاءالدين) مأيوس ايكن بو معاونت انضماميله تاتارلره غلبه ايلديكندن (ارطغرلك) قدوميله ارلك ومردانه لك ميدانده كوستردیكى قهرمانلغندن ممتدار اوله رق (ارطغرل) غازى يه وقبيله سنه (سكود) قضاسنى يايلاق وقشلاق تعيين ايلدى ·

[بو مهاجرلرك ايكى بيك نفوس قدر اولدقلرى مرويدر]

سكود قضاسنك مؤخراً (عثمان) غازى يه تمليك اولنديغنه دائر (سلطان علاءالدين) جانبندن ويريلان (التى يوز سكسان اوچ) سنه سى رمضاننك اوائلى تاريخلى فارسى العباره فرمان (١) رقيله و (عثمان) غازينك تشكرنامه سى دخى (٢) رقيله ذيل جلدده ايراد اولنور ·

ارطغرل غازى سنى طقسانى تجاوز ايتديكى حالده

(التی یوز سکسان) سنه‌سنده عازم دار بقا اولمشدر . رحمة الله علیه

مشار الیه ملك رومه ابتدای مهاجرتندن یعنی (التی یوز یکرمی سکز) سنه‌سندن وفاتنه قدر اللی التمش سنه ایچنده سلاطین سلجوقیه‌نك اطاعتندن چیقمایوب انلر طرفندن مأمور اولمق اوزره محاربات عدیده‌ده وقایع مشهوره قزانمش ایسه‌ده بونلرك هپسی سلجوقیلر زمانه عائد اوله‌رق بزم صددیمزدن خارج اولدیغندن بحث وایرادندن صرف نظر اولندی .

ج

غازیٔ مشار الیهك انتقالنده ترك ایتدیکی (عثمان) (کندز) و (ساوجی) بك نام اوچ نفر اولاد ذکورندن (عثمان) غازی رئیس قبیله اولمشدر .

اشته دولت علیه‌نك مؤسسی بو (عثمان) غازیدر که تأسیس ایتدیکی شو سلطنت معظمه‌یه (دولت عثمانیه) دینلمسی مؤسسنك نامنه نسبت اولندیغندندر .

مؤرخلر بو خاندان عالیشانك سلسلهٔ نسبلرینی برطاقم

اسامی تعدادیله حضرت (نوح) علیه السلامه ایصال ایده یورلرسه ده بو مسئله ده کوریلان اختلاف روایاتك بر سند صحیح ایله تعدیلی قابلمیدر ؟

مقصدمز ایسه دولت عثمانیه نك زمان استقلالندن اعتباراً وقوعات صحیحه سنی یازمق اولدیغندن تعداد وتعیین انسان بحثنه کیریشلمك لزومسز دکلیدر ؟

(عثمان) غازی پدری ارطغرل کبی دولت سلجوقیه نك انقراضنه یعنی (التی یوز طقسان طقوز) سنه سنه قدر دولت مشارالیها تابعیتنده وقبیله بکی صفتنده بولندیغی حالده بر حسن نیت ایله غزا وجهادی اعتیاد ایدرك بالاخره تأسیسنه موفق اوله جغی هیئت جسیمه نك شان وشکوهی اسبابنی تهیه یه باشلدی .

اوزمانلر دولت سلجوقیه نك انحطاط علنی صورتنده انقراضی آثاری بلوردیکی وقتلر اولەرق (قرمان اوغلی) (ازمیراوغلی) (حمید) (منتشا) و (کرمیان) بکلر وسائر امرا متبوعلری انقاضندن

حصه دار اولمق سوداسیله هر بری کوز ینه کسدیردیکی
ممالك سلجوقیه یی پایلاشمقده ایدیلر (عثمان) غازی
ایسه ولی النعمتی ممالکنه کوز دیکمیوب جوارنده بولنان
ممالك اعدادن یکی یکی فتوحاته همت ایلردی .
بومدت ظرفنده‌کی محاربات وفتوحاتك برنجیسی
(بزانستین) دولتی یعنی استانبول ایمپراطورلغی
طرفندن منصوب واووقتك اقتضاسنجه امور
داخلیه‌لرنده مستقل اوله‌رق شمدیکی خداوندکار
ولایتنك قلاع وقصباتنده حکومت ایدن و بزم تاریخلرده
(تکفور) نامیله یاد اولنان طوائف حکمدارانِ
رومدن (بیله جك) و (قره‌جه حصار) تکفورلرینك
(طومانیچ) طاغنده تصدی ایتدکاری شدتلی
برحربی قزانمسیدر .
تفصیلی شودرکه (التی یوز سکسان یدی) تاریخنده
(عثمان) غازی عادتی وجهله اعلاء کلمة الله واغتنام
غنایم قصدیله برکیجه (اینه کول) جهتنه ایلغار
ایدوب اوحوالیده بولنان (قوله‌جه) نام قلعه سکاننی

قهر وتدمير وغنيمت وفيره ايله غازيلري سيرايتديكي صره‌ده (اينه كول) تكفوري (قره‌جه حصار) تكفوريله بالاتفاق (عثمان) غازيدن انتقام الق سوداسيله (طومانيچ) طاغنده برميدان حربنه كيرشديلر .

(عثمان) غازينك جمعيتي دشمنه نسبتله آز ايدى . لكن عثمانليلرك جمله‌سى شجيع ومحارب وغزا وشهادت جهتلرينك مثوبات موعوده‌سنه عن صميم معتقد فداكار مجتهد بولندقلرندن روملرك كثرتى ومتفقانه غيرتى مفيد اولمدى .

توفيق ربانى ايله نتيجهٔ حربي عثمانليلر قزانديلر .

بو محاربه‌ده عساكر اسلاميه‌دن خيلى دلاورلر شهيد دوشمش و (عثمان) غازينك كوچك برادرى (كوندز الب) دخى شهدا زمره‌سنه ملحق اولمش ايسه‌ده دشمن هزيمت شنيعه‌يه اوغرايوب (قره‌جه حصار) تكفورينك قرنداشى واردولرينك سرعسكرى (قلانوز) دخى تلف ايدلمش و (قره‌جه

حصار) عثمانلی ضبطنه گچمشدر ٠

بو مظفریت عثمان غازی جانبندن پادشاه سلجوقی (سلطان علاء الدین بن فرامرزه) عرض اولندقده سلطان طرفندن (قره جه بلبان) چاوش یدیله آق سنجاق و طبلخانه ایله برطاقم هدایا و آلات حرب و جهاد اهدا اولنمش و (التی یوز سکسان سکز) شوالنك اوائلی تاریخیله مورخ ترکی العباره بر ده منشور کوندرلمشدر ٠ بو منشورك برصورتی (٣) اشارتیله و (عثمان) غازی جانبندن تشکرا یازیلان عریضه نك صورتی دخی (٤) اشارتیله اشبو جلدك ذیلنده ایراد اولنور ٠

﴿ فتح اینه کول و بیله جك ﴾

(عثمان) غازینك بکلك مدتی فتوحاتنك ایکنجیسی (اینه کول) و (بیله جك) قلعه لرینك استیلاسیدر ٠ شویله که (بیله جك) تکفوری ایله (عثمان) غازی میانه سنده دوستلق اوله رق طرفیندن تقدیم

هدايا ايله شرائط الفتـه رعايت اولنور ويايلاغه
كتدكجه قيمتلى اشـياسيله مسنه قادينلرى (يله جك)
تكفورينه توديع ايتمك درجه سـنده (عثمان) غازى
جانبندن تكفوره امنيت ايديلوردى . فقط تكفور
(عثمان) غازينك يواش يواش اورالره يرلشمسـندن
بالاخره روم حكمـدارلرينك عثمانليـلرك پنجهٔ قهر
واستيلاسـنده محواوله جقـلرينى كشف ايلمسـيله
(عثمان) غازى يى برصورتله بتيرمك وانك فقدانيله
عثمانليـلرى بسبتون پريشان ايدرك اورالردن طرد
ايلمك تدبير خفيسنى خيالخانه سـنده صاقلاردى .
بوسودا اوزرينـه (يار حصار) تكفورينك قزينى
تزوج بهانه سـيله (التى يوز سـكسان طقـوز)
سـنه سـنده بردوكون ترتيب ايدوب و(عثمان)
غازى يى دوكونه دعوتله آب آتسز اعدام ايتديرمك
حيلهٔ غدارانه سـنده اطرافنده بولنان سائر تكفورلرله
اتفاق بركـيدوب (خرمن قيا) حاكمى بولنان
(كوسه ميخـالى) (عثمان) غازى يه دعوتجى

كوندردی . (كوسه میخال) ایسه (عثمان)
غازینك وفاكار دوستلرندن اولدیغندن تكفورلرك
قوردقلری دولاب غدر وحیله دن (عثمان) غازی یی
آگاه ایلدی . (عثمان) غازی انلرك غدرینه قارشو
بروجه آتی بر خدعهٔ حربیه ترتیب ایتمشدر كه بو دولت
علیه نك تأسس واستقراری امرنده سبقت ایدن
ارادهٔ ازلیهٔ الهیه یه موافق دوشمشدر .
وقتاكه (عثمان) غازی (میخالدن) دعوتك سبب
لدنیسنی اكلادی یایلاقه كوچه زمانیده اولدیغندن
هر ییل معتادی اولدیغی وجهله ذیقیم اشیاسی
صندقلر یله برابر قوجه قریلری قلعه یه كوندره جكی
و كندوسی قبیله سنك كنج قادینلریله واقرباسیله
اورادن یایلاقه چیقمق اوزره دوكونه كله جكی
وشوقدر كه بوقدر جمعیت هر یره صغمیه جغندن
دوكونك واسع اوواده قورلمسی مناسب اوله جغی
خبرلریله (میخالی) معززاً اعاده واعزام ایلدی .
تكفورلر یالكز (عثمان) غازی یی اتلاف ایتمكله

قانع ایکن بوغرضك حصولیله برابرلرینه برچوق
قادین اسراسی کچه جکنی تبشیر ایدن اجابتدن ممنون
اولدیلر . و (چاقر پیکار) نام چایراغی محل سور
تخصیص ایتدیلر .
(عثمان) غازی کندوسی برچوق سواری دلاورارله
دوکون ضیافتنه عزیمت ایتدیکی کبی قرق نفر
سچمه ترك قهرمانلرینی اختیاره قادین قیافتنده
اشیا ایله برابر قلعه یه کوندرمش ایدی . بوقهرمانلر
قلعه یه وصوللرنده دوکون مناسبتیله قلعه ده ذاتا
پك آز آدم قالدیغندن موجود بولدقلری محافظلری
درحال قلیجدن کچیروب قلعه یی ضبط ایتدیلر و (عثمان)
غازی یه خبر اوچوردیلر . بو بشارت (عثمان)
غازی یه محل ضیافتده واصل اولور اولماز یاننده اولان
دلاورلرله اتنه بینه رك ساخته قاچامق کوستروب
عسکرك بعضیلرینی دام اغفال صورتنده دوکه رك
کیرو یه براقدی . کندوسی جمعیتله برمناسب محلده
پوصو طوتدی تکفورلر بوساختنه فراره فریفته

اولدقلرندن حاضر اله كيرمش دشمنى قاچرمامق اوزره
عثمان غازينك ارقه‌سنه دوشديلر . بونلر تعقيب
عسكر ايدرك يوصويه ياقلاشنجه (عثمان) غازى
يوصودن ظهور واعدانك برچوغنى طعمهٔ شمشير
وعروس ايله برابر برطاقنى دخى اسير ايتدى . متعاقباً
عسكرينك برفرقه‌سنى (طورغودالب) نام بهادر مشهور
ايله (اينه كول) قلعه‌سنك محاصره‌سنه كوندردى .
كندوسيده بيله‌جك قلعه‌سنك محافظه‌سى
اسبابنى ترتيبدن صكره (طورغود البك) ارقه‌سى
صره (اينه كوله) واروب قلعه‌يى فتح ايله غازيلره
يغما ايتدردى .
عروس مشار اليها (نيلوفر) خاتون ناميله تسميه
و (عثمان) غازينك نجل نجيبى وخلف اديبى اولان
(سلطان اورخان) غازى يه تزويج بيورلمش وشهزاده
(سليمان) پاشاى غازى و (خداوندكار سلطان مراد)
غازى اول عفيفه‌دن وجوده كلمشلردر . مشار اليهانك
پك چوق خيرات وحسناتى اولوب حتى بروسه

صحراسندن جریان ایدن نهر اوزرینه بر کوپری بنا ایتمسیله نهر مذکور (نیلوفر صویی) دینمکله شهرت آلمشدر .

﴿ سلطنت عثمانیه نك استقلالی ٦٩٩ ﴾

مقدما (قره‌جه‌حصار) فتحنده نصب قاضی وخطیب ایله (عثمان) غازی نامنه خطبه اوقونمش ایسه ده ینه سلجوقیلر توابعندن برحکمدار عد اولنوب (التی یوز طقسان طقوز) سنه هجریه سنده قبائل مغولدن (لشکر غازان) (قونیه) یه استیلا ایدرك (سلطان علاء الدین ابن فرامرزی) اخذ وحبس ایتمسیله ارتق دولت سلجوقیه کلیاً منقرض اولمش اولدیغندن اکثر اعیان روم (سلطان عثمان) غازینك جای حمایتنه دخالتله انك ریاستنی تصدیق ایتدیلر . بناء علیه ابتدای سلطنت عثمانیه بو تاریخدن معتبردر :

(سلطان عثمان) غازی کندینك عصبیت

اصليه سندن ماعدا سلچوقی علما وارکانندن برچوق
ذواتك کندوسنه التجا وتبعيت ايتمسيله دولت
وسلطنت تعبير وعنوانته ماصدق بر هيئت اجتماعيه
تشکيلنه مدار اوله بيله جك خارجاً برقوت دها کسب
و بزانتن ايمپراطورلغنك اوعصرده فرنکلرك مداخلات
ومهاجماتيله حالى فنالشوب قريباً دولت سلچوقيه
کبی انك دخی رهين انقراض واضمحلال اوله جغنی
دور بين درايتله کشف ايتديکندن ارتق قواعد
لازمهٔ سلطنتی ترتيب وتمهيده باشلادی . واوجه
فتح وتسخيرينه موفق اولديغی بلادی (يدی يوز بر)
تاريخنده اولاد وامراسندن برنامدار اداره سنه
ويردی . يعنی (قرجه حصاری) مخدوم عاليلری
(اورخان) غازی يه و (اسکی شهری) (کندزالبه)
و (اين اوکی) قلعه سنی (ايغودالبه) و (يارحصاری)
(حسن البه) و (اينه کولی) (طورغودالبه) توجيه
واحسان وديکر مخدوملری (علاء الدين) پاشايی دخی
والدهٔ ماجده سی ايله (بيله جکده) اسکان

و (بیله جکك) محصولاتنی دخی کندولرینك قائم پدرلری شیخ بزرکوار (اده بالی) حضرتلرینه تخصیص ایدرك (ینکیشهری) کندولرینه پای تخت اتخاذ بیوردیلر .

§

عثمانلیلر دشمن ممالکنی دشمن الندن بوندجه حرب وتسخیر قاعده سنه توفیقاً تخریب واعدایی شمشیر غزا ایله تدمیر ایدرلر ایدیسه ده اللرینه کچن بلاد شریعت مطهرهٔ اسلامیه نك اقوم قوانیننددن اولان عدالت سایه سنده معمور وآباد واهالیسی قنغی ملتدن اولور ایسه اولسون متساویاً نائل عدل وداد اولورلدی . بناء علیه شو تعداد اولنان و بوندن صکره پیدرپی فتح ایدیلان مملکتلر آز زمان طرفنده کثرت نفوس ایله مشحون وجوامع ومساجد ومدرسه لر ومکتبلر وابنیهٔ عسکریه وسائر آثار مدنیه ایله مغبوط ربع مسکون اولمشدر .

(سلطان عثمان) غازی برطرفدن نشر معدلت

وتأسيس مبانی مدنیت ایتدیکی کبی بریاندن دخی غزا
وجهاد قلیجنی الندن براقمازدی . بوارالقده برقاچ
دفعه (کوپری حصار) نام قلعه‌یی محاصره ایدرک
دفعهٔ اخیره‌سنده حکمداری تسلیم واطاعته مجبور
اولدیغندن بوکارای وامان اعطاسیله مقر حکومتنده
تقریر ایتمش وکندولری پایتختلرینه چکلمشدر .
ینه برمدت نشر معدلت وترفیه رعیت ایله زمان
کچردکدن صکره (ازنیق) قلعه‌سنی محاصره
بیوردیلر . بوقلعه‌نک اطراف وانحاسی درحال
قبضهٔ تسخیره کیرمش وتیماراولمق اوزره مستحقین
عساکره اقطاع وتوزیع ایدلمش ایسه‌ده قلعه‌نک
بناسی اووقتده کوره مستحکم اوله‌رق مدت مدیده
حصر وتضییقه احتیاج کورندیکندن قلعه‌نک (یکی
شهر) جهتنده‌کی طاغ اوزرینه (ازنیقه) قارشو
بر قلعه انشاسیله (طارطغان) نام دلاوری سردار
نصب ایدرک لزومی قدر بهادرلر ایله اقامه و بوصورتله
اسباب محاصره‌یی اتمام وادامه بیوردیلر .

بو قلعهٔ نو بنیاد سرداری نامنه نسبتله (طارطغان)
قلعه‌سی نامیله یاد اولنمشدر . بعض مؤرخلر
بو (طارطغان) قلعه‌سی (سلطان اورخان) زماننده
بنا اولندی دیورلر .
عثمانیانڭ ایاق ایاق یوریوب کتدکجه قوت کسب
ایتملری (بروسه) حکمدارینڭ نظر انتباهنی جالب
اولوب برآن اول بو سیل خروشانڭ اوکنی المق
چاره جویلغنه دوشدی . و (ادربانوس)
و (کستل) و (کته) حاکملریله بالاتفاق کلی
جمعیتله پایتخته طوغری یوریدی .
بو مهاجمه‌یی (سلطان عثمان) خبرآلنجه وارقوتیله
اعدایی (قیون حصار) جوارنده قارشولیوب حرب
ایدرك (دیمبوز) نام محله قدر سوردی . دشمن
دیمبوز طاغنه ارقه ویره‌رك طیانمسیله محاربه قزشمش
وعثمان غازینڭ برادرزاده‌سی (ای طوغدی) بك
زمرهٔ شهدایه ملحق اولمش ایسه ده ینه غلبهٔ کامله‌یه
عثمانلیلر مظهر اولدیلر .

بو محاربه‌ده کستل تکفوری مقتول اولوب بروسه
وادریانوس تکفورلری فرار ایتدیلر . کنه تکفوری
دخی (اولوباد) تکفورینه دخیل دوشوب عثمان
غازی بونی اولوباد حاکمندن طلب ده اصرار ایلدیکندن
عثمانیان اولوباد کوپریسندن کچمامك معاهده‌سیله
کنه تکفورینی اخذ ایله اعدام وکنه حصارینی
فتح وتسخیر ایلمشدر .
عثمانلیلر اولوباد حکومتی باقی قالدیغی مدت معاهدهٔ
منعقده‌یه رعایتله اول کوپریدن کچمیوب لمصلحة
کچمك اقتضا ایتدکجه قایق ایله مرور ایدرلرمش .

﴿ محاصرهٔ بروسه ﴾

اشبو محاربهٔ خونریزانه‌یه اوك ایاق اولان بروسه
تکفورندن انتقام المق لازم کلدیکندن (یدی یوز
اون یدی) سنه‌سنده عثمان غازی اغر عسکر
ایله بروسه‌یی محاصره ایلدی .
بونك دخی اچیقدن اچیغه محاصره‌سی عساکر

اسلامیه‌نك زیاده‌جه تلفاتنی موجب اوله‌جغندن ازنیق محاصره سنده اتخاذ اولنان تدابیره توفیقاً (قپلوجه) جهتنده برقلعه انشاسیله دیکر برادر زاده‌سی (اق تیمور) ی اكا وطاغ جانبنده دیکر برقلعه دها بناسیله اصدقای عبیدندن (بلبانجق) نام قهرمانی بوكا سردار تعیین ایدرك قلعه خلقنك خارجه چیقملرینی وخارجدن امداد كلمسنی منع ایچون بوسردارلره تعلیمات ویردی . بوشهرك اطرافنده اولان قرا ومزارعی دخی عساكر اسلامیه یه تخصیص ایلمدی . كندولری ینه مقر حكومتلرینه چكیلوب نشر عدالت واستراحتله مشغول اولدی .

سلطان عثمان غازینك یكیجه وكیوه وابلیجی وچادرلو واقحصار طرفلرینه توجه وهجومی

عساكر اسلامیه قهر وتنكیل اعدا وسبی ویغما لذتنه الشدقلرندن یكی یكی فتوحات آرزوسیله عثمان غازی یی ممالك اعدایه هجومه تشویق واغرا ایدرلردی

عثمان غازی عسکرك امر جهاده اولان خواهشلرندن ممنون اولوب فقط ممالك اجنبیه نك كیروب چیقه جق یوللرینی بیلور برصادق رهبره احتیاجنی دخی حس ایلدیکندن قدیم دوستی ومخلص صادقی کوسه میخالی نزدینه جلب ایله اسلامه دعوت ایتدی . کوسه میخال ذاتا اسلامیته قائل میال بولندیغندن عثمان غازینك تکلیفنی جاننه منت بیله رك قبول شرف اسلامیت وعثمان غازی یه بسبتون تبعیت ایلدی . بو میخالك اولاد واعقابی دولت علیه نك امراسی سلکنه منسلك اوله رق میخال اوغللری نامیله کسب اشتهار ایتمشلردر . صره سی کلدکجه خدمتلری بیان اولنه جقدر .

سلطان عثمان غازی میخالی بو صورتله کندوسنه جلب ایله اهل وقوف برمعاون قزاندقدنصکره مخدوم بسالت موسومی اورخان غازی یی میخال (وصالتق الب) نام امکداری ایله محافظهٔ ممالك ایچون قره جه حصاره تعیین وکندوسی لبلبجی حصار ولفکه وچادرلق

حصارلرینه توجیه ایلدی . بوحصارلرك حاكملری
عثمان غازینك قوۀ غالبانه سنه مقابله ایده میه جكلرینی
اكلادقلرندن كندوزی جملۀ بندكان صره سنه
قبول بیورلمق نیازیله بالطوع والرضا مملكتلرینی
تسلیم ایتدیلر .
عثمان غازی دخی شعار مروت وعنایتی اظهار ایله
بوحاكملری ینه مملكتلرنده ابقا وساكنلرینی عدالت
حمایتكاری ایله ترفیه واحیا بیورمشلردر .
حتی مرحوم ارطغرل غازی امكدارلرندن مشهور
صمصه چاوشكه ارطغرل غازی دها سكودده ایكن
جماعتنك كثرتی جهتیله سكودده باریته میوب
روملردن (موطورنی) حاكمنه التجا ایدرك اورالرده
ساكن اولمش ایدی . فقط عثمان غازی‌یه مطیع
ومخلص اولوب ایجاب ایتدكجه سفر وحضرده
خدمتندن كیرو طورمازدی . بومملكتلری محلول
حكمنده كوروب كندوسنه توجیه اولنمسنی رجا
ایتدكده عثمان عدالت عنوان صمصه‌یه شویولده

عبرتلی برجواب ویردیلر [بوممالکلرك حکام واهالیسی اطاعت ایتمشلر ایکن بونلری وطنلرندن چیقاروب پریشان ایتمك من بعد کمسه نك قولایلقله اطاعت ایتمامسنی دعوت ایدر وسفك دما ونفوس بشریه یی افنا ایدرك اله کیرن ممالکدن نه خیر اولور] بونکله برابر صمصمه چاوش کبی صادق برامکدار نامداری قیرمق ایستمدیکندن (لفکه) جوارنده (یکی شهر) صوینك کنارنده کی قیا اوزرنده بولنان حصاری ضمیمهٔ تیماری ایدرك مومی الیهی دخی تلطیف وارضا بیوردیلر . حالا اول محله (چاوش کویی) دینلورمش .

سلطان ممالك ستان اورادن یکیجه حصار اوزرینه واروب بونك حاکمی دخی همان عرض اطاعتله عساکر اسلامیه یه ملحق اولدیغندن اورادنده کچوب اق حصاره هجوم ایلدی . بونك حاکمی حربه تصدی ایتمش ایسه ده جمعیتی بوزولوب وقلعه سنه کیرمکه ده میدان بوله میوب (قره جیش) نام حصاره قاچدی .

آق حصار غارت اولندقدنصکره عثمان غازی کیوه‌یه توجه ایتدی ٠

بو قلعه‌نك حاکمی اولجه عثمانلیلرك هجومندن خبردار اولمسیله بردسیسهٔ حربیه قوردیلر ٠ یعنی قلعه‌یی خالی براقه‌رق عسکریله (قوری دره) نام محلده پوصویه کیردی ٠ عثمان غازی بو دسیسه‌یه دخی واقف اوله‌رق طوغریجه خصمانك اولدیغی محله یوریمسیله ایلك حمله ده دشمنی تارمار وقلعه حاکمنی کرفتار ایتمش واندن (تکفور پیکارینه) عزیمتله انی دخی تسخیر ایلمشدر ٠

تاتارلرك قره‌جه حصار بازارلرینه هجوملریله استیصاللری

(سلطان عثمان) غازی فتوحات جدیده ایله مشغول ایکن یغماکران تاتاردن (چاودار تاتاری) دیمکله شهرت بولان حیدودلرك (قره‌جه حصار) بازارینی غارت ایتدکلرینی شهزاده (اورخان) خبر الەرق شجاعت فطریه و حمیت مفرطه‌سی

غلیان ایتمسیله همان برازسواری ایله اسکی شهردن
ایلغار ایدرك (اوبناشی حصار) جوارنده حیدودلره
یتیشوب سیف قهرمانی ایله کیرشدی . کوز
اچدرمیه‌رق رئیسلریله برچوغنی طوتدی . بر
طاقمی یغما ایتدکلری اشیایی براقوب قاچدی .
(اورخان) غازی طوتدیغی تاتارلری واشیای
منهوبه‌یی (قره‌جه حصار) ه کتوروب اشیایی
صاحبلرینه اعاده ایتدی .
بو جسورانه حرکتله پدرینك و اهالینك نظر
تحسینلرینی قزاندی .
(عثمان) غازی فتوحاتدن عودتنده تاتار کرفتارلرینی
عهد وامانه باغلیوب صالیویرمشدر .

شهزاده اورخان غازی سرعسکرلکیله
قوجه ایلی وآق یازونك تسخیری

(سلطان عثمان) مخدومی (اورخانك) جلادتنی
تاتارلر وقعه‌سیله تجربه ایدرك کندولری سن

شیخوخته واصل اولمق ملابسه سیله کندی صاغلغنده
ولیعهدینك فن حربده تفنن ایتمسنی آرزو ایلمسیله
عساکر اسلامیه یه مشارالیهی سردار و غازی
(عبدالرحمن) و (آقچه قوجه) و (قوقورآلب) کبی
مشاهیر رؤسا ایله (کوسه میخالی) رفیق ومستشار
ایدرك صقریه صویی بوینده اولان (قره جیش)
قلعه سنه سوق ایتدی .
بونلر (قره جیشه) یقین واردقده سوق الجیش
قاعده سنه رعایة عسکری اوچ بلوکه تقسیم ایله
بر بلوکنی حصارك آرقه سنه و بر بلوکنی دیکر مناسب
بر موقعه کیزله دکدن صکره (غازی اورخان) اوچنجی
فرقه ایله آچیقدن قلعه یی محاصره و برقاچ کون حربه
دوام ایتدی .
برقاچ کوندن صکره ساخته هزیمت وفرار صورتنی
کوستردی . محصورلر تعقیبه صالدردیلر . بو حالده
پوصوده صاقلنان ایکی فرقه عثمانلیلر درعقب قلعه یه
طولنوب ضبط ایتدکلرینی تعقیبده بولنانلر خبرالوب

دفع خصما غرضیله قلعه‌یه رجعت ایتمك ایستمش ایسه‌ده (اورخان) غازی دخی پیشلرینه دوشه‌رك ودیگر فرقه‌لرده اطرافنی الەرق اعمال سیف وسنان ایله دشمنی پریشان ایتدیلر .

بو محاربه‌ده حاکم قلعه اسیر ایدیلوب عسکری کافة قلیجدن کچمشدر .

بو قلعه عنوة وجوارنده اولوب مؤخراً (الب صوبی) حصاری دینمکله شهرت بولان دیگر حصار استیمانا ضبط ایدیله‌رك محافظه‌لرینه (قوکورالب) تعیین اولندقدنصکره (اورخان) غازی (آق‌یازو) بلادینك تسخیرینی (قوکورالبه) و (عیان) صوینك بوینده اولان محللر استیلاسنی دخی (اقچه قوجه‌یه) احاله ایدوب کندوسی (قره‌تکین) حصارینه یوریدی .

حاکم حصار (اورخان) غازینك تکلیف ایتدیکی صلحی قبول ایتمیه‌رك حربی اختیار ایتدیکندن درجنك اول کندوسی تلف اوله‌رق مملکتی وقزی

دست عثمانیانه دوشدی .

(اورخان غازی) (قره تکین) قلعه سنك محافظه سیله اطرافنك استیلاسی خصوصنی دخی (صمصه) چاوشه اصمارلیوب پدرینك نزدینه عودت وفتح ایتدکاری محللرده براقدقلری نامداران رؤسایه پدرینی امداد ارسالنه همت بیورمشلردر .

رؤسای مشارالیهمدن (قوکورالپ) اطرافنده اولان اعدایه کوز اچدرمیوب دفعاتله محاربه و (واوزنجه بیل) نام محلده ایکی کون ایکی کیجه ممتد اولان جنکده دخی دشمنه غلبه ایتمش و (طوز بازاری) نام قصبه یی تسخیر ایلمشدر .

(اقچه قوجه) دخی ازمید اطرافنده نیجه نیجه ملاحم قزانوب اورالری قبضهٔ تسخیره کتورمشدر .

(ازمید سنجاغی) الحالة هذه دفاتر مالیه ومحررات رسمیه ده (قوجه ایلی سنجاغی) عنوانیله کشیدهٔ سلك سطور اولدیغندن اول مجاهد بی مدانی شمدی یه قدر نامنی ابقا ایتمشدر .

(صمصه) چاوش مأمور محافظه‌سی اولدیغی (قره تکینه‌دن) اورایه قریب اولان (ازنیق) حوالیسنه اقین ایتمکدن خالی قالمدیغندن (ازنیق) حکمداری بونك هجمات وتضییقاتنه تحمل ایده‌میه‌رك (استانبول) ایمپراطورندن استمداد ایتمش و (ایمپراطور) دخی (یلاق آباد) اسکله‌سنه سفاین ایله بر طاقم عساکر معاونه کوندرمش ایدی .

غازی (عبدالرحمن) اول حوالیده بولنوب اسکله‌یه دشمن عسکری چیقدیغنی خبرالمسیله عثمانلیلغه مخصوص اولان جسارت وسرعتله اوزرلرینه هجوم ایدرك کیمسنی قیرمش و کیمسنی دکزه دوکمشدر .

بونلردن پك آزی سفینه‌لرینه بینوب قورتلمشلردر .

﴿ اورخان غازینك سردارلغیله بروسه شهرینك ﴾

﴿ فتح اولندیغی ﴾

(بروسه) قلعه سنك فتحنى تسهيل ايچون اطرافنده
ايكى قلعه جك بنا اولنديغى بوقاروده ذكر اولنمش ايدى .
بو مقدمه نك نتايجنه وصول ايچون (عثمان) غازى
آخر وقتلرنده يعنى (يدى يوز يكرمى التى) سنه سنده
عساكر كافيه ايله (اورخان) غازى بى (بروسه) نك
كليتله محاصره سنه مأمور ايتمشيدى .
(اورخان) (يكى شهر) دن حركتله اثناى طريقده
بولنان (ادرنوس) ولايتنى تسخير واهاليسنى اعطاى
امانله يرلرنده تقرير ايدرك حصارينى هدم ايتدى .
(ادرنوس) حاكمى حين محاربه ده طاغه قاچشيدى .
(اورخان) غازى بونك وجودينى بتون ازاله
ايچون پياده جه ارقه سنه دوشوب تضييق ايتدى .
حاكم مزبور قاچه قاچه نهايت برقيادن اوچه رق
خردوخاش اولدى .
(اورخان) غازى بعده بروسه يه مواصلتله (پيكارباشى)
نام محله اوردوسنى قوردى وقان دوكلمكسزين
قلعه نك تسليمنى تكليف ايتمك اوزره (ميخال) بكى

سفارتله درون قلعه‌یه کوندردی .
قلعه خلقی ایسه سکز طقوز سنه دنبرو محصور و عثمانلی قهرمانلرینك تضییقلرندن بی حضور اولدقلرندن قلعه‌یی عثمانلی‌یه تسلیمه مهیا ایدیلر . بو تکلیفی جانلرینه منت بیله رك کندولری اولاد وعیال ومال ومناللریله سمت سلامته چیقارلمق و (اورخان) غازی‌یه اوتوز بیك التون بدل امان ویرلمك شرطیله قلعه‌یی تسلیمه حاضر اولدقلرینی میخال بکه بیان ایتدکلرندن بوشرائط نزد (اورخانیده) قبول وقلعه ضبط اولندی .
(اورخان) غازی اکرچه (بروسه) کبی جسیم بر بلده‌نك بالسهوله تسخیرندن ممنون اولمش ایسه‌ده پدری (عثمان) خان غازینك پك زیاده نامزاج اولدیغی خبر کدر اثرینی آلدیغندن درحال قلعه‌نك محافظه‌سی اسبابنی اکمال ایله پدری نزدینه شتاب ایتدی .
ملاقاتلری برزمانه تصادف ایتمش ایدیکه (سلطان عثمان غازی) کمال ضعفه مبتلا و اثر ارتحال بشره

علیه‌لرنده رونما ایدی ·

(اورخان) غازی پدرینك بوحالندن فوق الغایه متأثر اولدیغی حالده (عثمان) غازی ولیعهدینه وبلکه بالجمله اخلاف کرامنه اس الحرکات اولمق اوزره شو نصایح جلیله‌یی ایراده باشلدی [جهاد قلیجنی الدن براقمه · لکن عدل وانصافی کوزه‌دوب رعایا وبرایایه زنهار ظلم ایتمه · ارباب علم ومعارفه اکرام وحرمت · وشرع شریفه متابعت · واهلنه رعایت ایله · کثرت عسکر ووفرت ماله مغرور اولیوب توفیق الهی‌یه صیغین · زیر تابعیتکده کی سکنه‌یی تسلطات اعدادن صیانت · وخلقه بذل لطف واحسان ایدرك توجه عمومی جلبنه همت ایت] ·

(عثمان) غازی صوك نفسنده وارث سلطنتنه اشبو نصایح حکیمانه‌ایله دخی بیوکلك وپادشاهلق آیننی تعلیم وحقوق ابوتی تتمیم ایتدکدنصکره عازم دار بقا اولدی ·

نعش غفران نقشلری (بروسه‌یه) نقل اولنه‌رق

قلعه درونده مناستر نام محله دفن اولنمشدر .
رحمة الله عليه .
(عثمان) غازينك ولادتلری (التی یوز اللی التی)
و بالاستقلال جلوسلری (التی یوز طقسان طقوز)
و وفاتلری بروجه محرر (یدییوز یکرمی التی) سنه سنده
واقع اولمسیله مدت عمرلری (یتمش) سنه
وسلطنتلری (یکرمی یدی) سنه اولمش اولور .

§

پادشاهلرك اخلاق و افعالنه وقوف ايچون اثرلرندن
بيوك دلائل بولنه میه جغندن (عثمان) غازينك
علو همتی تملنی قوردیغی بو دولت معظمه نك (التی یوز)
سنه در استقرارندن و عدل و شفقتی کندوسنك
ظهورلری بالجمله فرق نصارانك اهل اسلامی اعدام
و امحا ایتمکی لوازم دینیه دن صایدقلری برزمان تعصب
نشانده ایکن مشار اليه اعمال سیف وسنانی بغیر حق
مسلمینی اضرار وعداوتده اصرار ایدن اهل حربه
حصر ایدوب فتح ایتدیکی ممالکك سکنه سنی

مقتضای شریعت اسلامیه اوزره زیر امان وصحابتنده طوتمسندن ومعارفه اولان میلی دخی ارباب کماله کوستردیکی تعظیم وحرمتندن والان آثاری باقی اولان ابنیهٔ ادبیه سندن استدلال اولنور ۰

مشار الیهك زمانی علماسنك مشاهیری (ادهبالی) و (طورسون فقیه) و (خطاب ابن ابی القاسم) نام ذوات فضائل سماتدر ۰

(ادهبالینك) کریمه لری مال خاتونی (سلطان عثمان) تزوج بیورمشلردر ۰

(سلطان اورخان) وسائر قرنداشلری خاتون مشار الیهادن وجوده کلمسیله سلاطین عثمانیه نك جد مادریسی (ادهبالی) حضرتلریدر ۰

بو افاضلك ودولت عثمانیه نك سائر علما ومشایخنك ترجمهٔ حاللرینی متضمن (شقایق) وسائره کبی مخصوص کتابلر اولدیغندن تفاصیل ودرجات فضل وکماللرینی مراد ایدنلر اوکتابلره مراجعت بیورسونلر ۰

§

﴾ فصل ثانی ﴿

(سلطان اورخان) غازی حضرتلرینك
مدت سلطنتلری اولان اوتوز بش
سنه‌لك وقایعی شاملدر

﴿ سلطان اورخانك زمان سلطنتی و وقوعاتی ﴾

(سلطان عثمان) غازینك ارتحالیله تخت سلطنت بالارث والاستحقاق (یدیوز یکرمی التی) سنه سنده بیوك مخدومی (سلطان اورخان) غازی‌یه انتقال ایتدیکندن بیعت عمومیه اجرا ونام نامیلری زیور السنهٔ خطبا قلندی .

و پادشاه نوجاهك بواثناده برنجل نجیبلری دخی تولد ایدرك (سلطان مراد) تسمیه اولندی .

مشارالیه پدرینك اثرینه اتباعا زیر حکمنده بولنان تبعه‌نك معدلت تامه‌یه مظهریتیله استکمال عمرانیٔ بلاده همت ایدوب ایکی سنه قدر بالذات برطرفه

حركت ایتمامشلرسه ده فتوحات جدیده یه مأموراولان
سردارلره اعانه‌دن کیرو طورمازدی .

حتی (قوکورالپ)(بولی)(موطورنی)(قوکورپا)
و (اق یازو) طرفلرینی و (الجه قوجه) دخی
(فندری) (ارمنی پازاری) و (عیان کولی)
جهتلرینی اواخر سلطنت (عثمان) غازیده
اله کتوروب بوایکی سردار نامدار (قوجه ایلی)
سنجاغنك وسطنده بولنان (سمندره) قلعه سنك
فتحی تدبیرنده ایکن جلوس (اورخانی) وقوع
بولمسیله مشارالیهك ثمرهٔ طالعی اولمق اوزره مذکور
قلعه وحوالیسی دخی برصورت سهولتله ضبط
اولندی .

بو (الجه قوجه) فرمان اورخانی اوزره حسب الجواریه
اسکداره قریب یرلره قدر ایلغار ایدوب (استانبول)
ایمپراطورینی جانندن بیزار ایدردی .

﴿ فتح ایدوس ﴾

(سلطان اورخان) غازی (ایدوس) قلعه سنك
تسخیرینی مهم کوروب (بدیوز یکرمی سکز)
سنه سنده (قوكوزالپ) ایله غازی (عبدالرحمانی)
عساکر کافیه ایله مأمور ایتدی ٠
بونلر امر محاصره ده اقدام ایدرلر ایدیسه ده قلعه نك
متانتی جهتیله محاصره اوزنجه مدته محتاج کورینوردی
لکن برسبب غریب ظهوریله قلعه تیز فتح اولندی ٠
شویله که آیدوس حاکمنك بدیعة الجمال برقزی اولوب
اثنای محاصره ده برکیجه رؤیاسنده کورر که بردرین
قیو ایچنده در قیودن چیقارلمق اوزره ناله و فریاد
ایتدیکی صره ده بردلی قانلو بونك النده ن طوتوب
قیودن اخراج والبسهٔ فاخره الباس ایتمش ٠ قز
او یقودن اویانجه عالم منامده کندوسنی قیودن
چیقاران دلی قانلویه کوکلنده برعلاقه حاصل ایتدی ٠
برکون باروی قلعه ده محاربه یی سیرایدرکن غازی
(عبدالرحمن) کوزینه ایلیشوب رؤیاده کندوسنی
قیودن چیقاران شهباز اول سردار سرفراز اولدیغنی

اکلادیغندن درحال غازی (عبدالرحمانه) برمکتوب یازوب کیفیت رؤیابی و کندوسنک عشق ومحبتیله سوزناك اولدیغنی مکتوبده نقل وتفصیل وقلعه نك فتحی مقصود ایسه اولافرارصورتنده عثمانلی عسکری بورادن چکلسون فلان کیجه برمقدار فداکار ییکیتلرله سن قلعه التنه کل . برصورتله سزی ایچرویه الورم دیه رك تسخیر قلعه یی تسهیل ایدر .

بومکتوب غازی (عبدالرحمانه) واصل اولنجه (الچه قوجه) ایله بالمشاوره اطراف قلعه یی یاقوب ییقدقدنصکره عسکری محاصره دن قالدیردیلر . سکان قلعه بونلرك رجعتلریله مخاطره دن امین اولدق زعمنه دوشه رك تحفظ واحتیاطی ترك ایله ذوق وراحته طالدیلر .

غازی (عبدالرحمان) سکسان نفر فدایی عثمانلی دلاورلریله قزك مکتوبنده تعیین ایتدیکی کیجه قلعه دیواری دیبنه کله رك قزك صارقتدیغی ایپ ایله غازی (عبدالرحمان) برقاچ ارقداشیله درون قلعه یه

كیروب وچاپكدستیٔ جلادتله قپوجیلری اولدیروب قپویی اچسیله دیكر ارقداشلری دخی قلعه‌یه طاله‌رق خواب غفلتله او یقوده بولنان قلعه محافظلرینی قلیجدن كچیررلر بوصورتله قلعه‌نك فتحی میسر اولور ۰

قزك غازی (عبدالرحمانی) كورمسی كرك رؤیاده اولسون كرك محاربه‌یی سیرایدركن كوروبده بكنسون مجرد غازیٔ مشارالیهه كوكلنده حاصل ایتدیكی علاقهٔ عشق ومحبت سائقه سیله باباسی خاندانه اهانت وعثمانلیلره معاونت ایلمشدر ۰

بوقزی غازی عبدالرحمان سائر غنایم ایله سلطان اورخان جانبنه ایصال ایتدكده خدمتی نزد اورخانیده تقدیر ومزبوره‌نك عقد وتزوبجیله تسریر بیورلمشدر ۰

﴿ ازمیدك تسخیری ﴾

یوقاروده بیان اولنان (قوكورالپ) و (اقچه قوجه) نام سردارلر (قوجه ایلی) سنجاغنك اكثر محللرینی

تسخیر ایدوب ممالك عثمانیه یه الحاق ایتمشلر سه ده اصل کرسیٔ حکومتی بولنان (ازمیدك) متانت واستحکامندن ماعدا بانتوارث حاکمه‌سی بولنان (پلاقونیه) نام پرنسس استانبول ایمپراطورینك اقرباسندن اولدیغندن عثمانلیلرك تسلطلرندن احترازا ایمپراطور طرفندن دخی عسکر والات حربیه ارسالیله برقاتدها تقویت ویرلمش ایدی .

بناءعلیه قوکورالپ واخچه قوجه تسخیرینه موفق اوله‌مدقلری حالده ایکیسی بردن وفات ایتملریله (سلطان اورخان) ازمیدك فتحنه بالذات عزیمته نیت ایتدی .

(قوجه ایلی) سنجاغی حکومتنی فرزند شجاعت شعارلری (سلیمان) پاشای غازی‌یه و (سلطان ایوکی) واوسرحدلرده بولنان (قوکورپا) ولایتنی دیگر مخدوملری (سلطان مراده) توجیه ایدوب (یدی‌یوز یگرمی‌سکز) سنه‌سنده کلی عساکرله ازمید جانبنه یوریدی .

اثنای طریقده بولنان صقریه نهرینك كوپریسی
بوزوق بولندیغندن تعمیر اولنجه‌یه قدر اوراده توقف
ایتدی .
كوپرینك تعمیرینی اتمام ودائما محافظه وترمیمنه باقق
وهر درلو تكالیفدن مستثنا اولمق اوزره كوپری باشنه
یوز خانه‌دن زیاده اهل بنا اسكان ایدرك كچدی .
غازی عبدالرحمان مقدما اسیر ایدیلان (صمندره)
تكفورینی صاتمق وسیله سیله بوندن اقدم ازمیده
كلمش واورالرك كیروب چیقاجق یرلرینی وحرب
مواقعنی اوكرنمش اولدیغی ایچون اردوی همایون
اورخانینك طلیعه‌لكی خدمتنده بولنوردی .
سلطان اورخان عساكر كلیه ایله ازمیده بالمواصله
قلعه‌یی محاصره ایتمكله برابر ازمید حاكمسی
(پلاقونیه) نك قرنداشی اولوب (قیون حصاری)
حاكمی بولنان (قلایون) قوتلیجه حكمدارلردن
اوله‌رق قلعه‌سی جوارنده وعثمانلی النده اولان كوینره
تجاوز وتعدی ایدردی .

انك مضرتنی ازاله ایتمك ایچون (قره علی) و(ایغوراالپ) نام سردارلر رفاقتیله برفرقهٔ عسکریه‌یی دخی (قیون حصارینه) کوندردی .

بوغازیلر قیون حصارینی شدتله حصر وتضییق ایتدیلر .

اثنای حرب ومحاصره‌ده قلایون برج حصارده عسکرینه قوماندە ایدرکن کوکسونه براوق اصابتیله قلعه دیوارندن اشاغی دوشنجه قلعه محافظلرینك دخی یورکلرینه قورقو دوشوب قلعه‌یی عثمانلیلره تسلیم ایلدیلر .

قیون حصاری قلعه‌سنك مفتاحلریله (قلایونك) سر بریده‌سی ازمید محاصره‌سیله مشغول اولان سلطان (اورخان) حضورینه کتورلدکده (ازمید) سکانه موجب دهشت وعبرت اولمق ایچون (قلایونك) باشنی قلعه‌یه قارشو اصدیلر .

محاصره تضییقاتیله ذاتاً صیقلمش اولان (پلاقونیه) قرنداشنك سر فلاکتزده‌سنی کورونجه آشوری

مغموم و بالاستیمان قلعه یی عثمانلی یه تسلیمه موم اولدی ٠
نزد اورخانی یه سفیرار سالیله قلعه یی تسلیم ایتدی ٠
اورخان غازی استیمان شرائطنه توفیقاً مزبوره یی
وعسکرینی واهالیدن ایستك ایدنلری کمیلره بندیروب
استانبوله کوندردی ٠
بلاد ساحلیه دن ازمید کبی بر بلده بو وجهله مسخر
اولنجه اورایه پك یقین اولان (ایدوس) قلعه سنك
بقاسنده بر فائده ملحوظ اولمدیغندن تخریب
ایتدیرلدی ٠
ازمید ملحقاتندن استانبول طریقی اوزرنده بولنان
(هرکه) حصار ینك دخی اله کچورلمسی تنسیب
وصکره لری دولت علیه نك وقایع مشهوره سنی قزانمقله
شهرت آلان تیمورتاش پاشانك پدری (علی) بکی
برمفرزه ایله هرکه یه اعزام ایتدی ٠
علی بك اثنای حربده برکوزینی غائب ایتدیسه ده
دست قهرمانی ایله هرکه یی فتح ایدوب نام
قزاندی ٠

(سلطان اورخان) غازی یاوریٔ توفیق باری ایله
ازمید وحوالیسنی دشمنلرندن قورتاروب مقر حکومت
قدیمه‌سنه عودت بیوردیلر ٠
(بروسه) شهری معظمات بلاددن اولوب پای‌تخت
اتخاذینه ازهر جهت شایان اولدیغندن متعاقباً
(بروسه‌یه) نقل ایتدیلر ٠

§

(سلطان اورخانك) برادر عالیلری (علاءالدین)
پاشا که عقل وفطانتده فائق اقران وتشکیل اصول
و فروع دولتده مقتدر بر وجود صاحب عرفان
ایدی ٠
ازمید تسخیرندن طولایی برادرینی تبریکه کلدی ٠
اثنای ملاقات ومصاحبتده دیدیکه ٠ حمداولسون
خاندانمز کثرت عساکر ووسعت ممالک ایله دول معظمه
عدادینه داخل اولدی ٠
کوندن کونه‌ده توسع ایتمکده‌در ٠ مقتضیات دولت
وسلطنت نه‌ایسه اجرا اولنملیدر ٠

(اولا) مسکوکات متداوله حالا اسامی سلجوقیه ایله معنون اولوب اگرچه پدریمز (عثمان) غازی سلجوقیلره رعایتله تغییر سکه افکارنده بولنمدیسه ده شمدی دولتمز استقلال بولدی . منقرض بر دولتك نامیله سکه تداولی یاقیشق الماز . مسکوکاتی نام نامیکز ایله تزیین ایتملیسکز .

(ثانیاً) عسکرك البسه جه اهالیدن برفرقی یوقدر . طوائف عسکریه یه مخصوص برنوع البسه وعلامت فارقه اتخاذ اولنملیدر .

(ثالثاً) عسکریمزك الکچوغی سواریدر . قلعه فتحنده پیاده نك سواریدن زیاده ایشه یارادیغی مسلمدر . بناءعلیه پیاده عسکریمز تزیید ایدلملیدر .

سلطان اورخان برادرینك اشبو خیرخواهانه تدابیر عاقلانه سنی تقدیر ومصالح دولت آرای صائبه سیله حسن انتظام وتمشیت بولمق ارزوسیله کندینه وزیر ایتدی .

بونك ایچون دولت علیه نك برنجی وزیری مشارالیه

(علاءالدين) پاشا اعتبار اولنور .
مشار اليهك تنسيبی وجهله (يديبوز يكرمی طقوز) سنه سنده نام (اورخان خان) ايله معنون سكۀ جديده كسلدی .
صنوف عسكريه يه دخی البسۀ مخصوصه تعيين ايدلدی .
يله جك قاضيسی بولنان مولانا (خليل) مأموريتيله ترك اولادندن هر برينه يومی بر اقچه وظيفه و برلمك ووقت حضرده وظيفه لری قطع اولنوب زراعتلريله مشغول وتكاليف ديوانيه دن مستثنا اولمق اوزره (ييا) ناميله پياده عسكری طوپلامغه باشلاندی .
بونلره (اونباشی) و (يوزباشی) و (بيكباشی) ناملريله ضابطان تعيين اولندی .
فقط بوعسكر كتدكجه چوغالوب سفر وحضرده فسادلری كورلديكندن سلطان اورخان هم دها تربيه لی برصنف عسكر يتشديرمك وهمده دولت عليه نك قوای اصليه سی حكمنده اولان تركلری مصائب

حروب ایله تنقیص ایتمیه رك خارجدن علاوهٔ اجزای زائده ایله تکثیر ایتمك نیت افلاطون پسندیله دیوشیرمه اصولنی ایجاد ایلدمی .

بو اصول داخل سلك رعیت اولان خرستیانلردن برقاچ سنه ده بر و یرکوکبی صبیان طوپلا مقدر . دیوشیرمه لر و حربا اعدادن آلنان اسرا چوجقلری مکاتب عسکریه ده تربیه و تعلیم ایدیلوردی .

بو عسکره یکی چری نامی و یرلدی .

اولاد ترك پیاده لری دخی برحد معروفده ابقا اولنه رق بونلره و ینه ترکلردن (مسلم) نامیله ایجاد ایدیلان سواری عسکرینه خزینه دن نقدا برشی و یرلمیوب علوفه بدلی و تیمار اوله رق اراضی و مزارع تخصیص اولندی .

بو نوع تیمارلو سواری یقین وقته قدر باقی ایدی . حتی (بیك ایکی یوز التمش طقوز) سنه سنده روسیه لی ایله آچیلان مسئلهٔ حربیه ده تیمارلو بقیه سی طوپلانوب عساکر نظامیه سواریسی ایله

برلکنده اردولره سوق اولنمشدر .

فتح قلعهٔ ازنیق

(آزنیق) قلعه سنی تضییق ایچون سلطان عثمانك اواخر مدتنده (ازنیقه) قارشو انشا اولنان (طارطغان) قلعه سنده وجوارنده کی (قره تکین) قلعه سنده بولنان عثمانلی دلاورلری دشمنی بردرجه صقشدیردیلرکه کمسه یه ازنیقدن باش چیقارتمازلردی بوحالك امتدادیله قلعه خلقی پك صیقیلوب (استانبول) ایمپراطورندن لاینقطع استمداد ایدرلردی .

ایمپراطور تکرار عسکر طوپلایوب کوندردی . پادشاه باانتباه ایسه ایمپراطور طرفندن کلی امداد کله جکنی جاسوس واسطه سیله اوجه خبر المش وشهزاده (سلیمان) پاشای غازی یی سردار ایدرك منتخب برفرقه یی اوحوالی یه کوندرمش ایدی .

ایمپراطورك عساکر معاونه سی یلاق آباد اسکله سندن چیقوب ازنیقه قریب محله وصوللرنده سلیمان پاشا

برقرانلق کیجه ده بلای آسمان کبی اوزرلرینه ایلغار ایتمسیله برچوغنی قیرلدی و بقیه‌سی عثمانلی الننده اسیر اولدی ٠

قلعه خلقی ظفردن ارتق بتون مأیوس واوارالق مستولی اولان علت طاعوندن دخی بیزار اولدقلرندن سلطان (اورخاندن) امان اخذیله (یدی یوزاوتوزبر) سنه‌سنده عثمانلویه تسلیم ایتدیلر ٠

حاکم بلده استانبوله هجرت ایتدیسه ده برلوسی عثمانلونك صیت عدالت ومرحمتنی ایشتمش اولدقلرندن عموماً تبعیت ایتدیلر ٠

(سلطان اورخان) غازی ازنیقك مدت مدیده محاصره‌دن خراب اولان ابنیه‌سنی تعمیر و بعض کلیسالری جوامع ومدارسه تحویل ایتدی ٠ کبار مؤلفیندن اوعصرك فریدی (داود قیصری) حضرتلرینی مدرسه‌یه مدرس وچاندارلی مولانا (خلیلی) مملکته قاضی تعیین ایلدی ٠ مجدداً عمارت وکاربان سرالر بنا ایدوب عمارتك کشاد اولدیغی کون

ضیافت عمومیه ترتیبیله اطعمهٔ متنوعه پشبردوب
طوائف عسکریه بی واهالی بی اطعام وطعامی صحنلره
تبرکا وتواضعاً کندی الیله توزیع ایدرك تلطیف قلوب
خاص وعام ایلدی . حرب وطاعون مصائبیله
مصاب اولان سکنه سنی دخی آبیاری لطف وعنایتله
ترفیهه سعی ایدوب حتی برکون برسوری قادینلر بولنك
اوزرینه چیقه رق استعطاف ایتملریله بونلرك اثنای
محاربه ده حربدن وخسته لکدن قوجه لری تلف
اوله رق بیکس قلان دول خاتونلر اولدقلرینی اکلایوب
طوائف عسکریه دن ایستك ایدنلرك بونلری تزوج
وخانه لرنده ساکن اوله رق اعاشه ایتملرینی
امر ایتدی .

[ظن اولنماسونکه سلطان اورخان بوقادینلری جبراً
مسلمان ایدوب عسکرینه تزویج ایتمشدر . شریعت
اسلامیه ده مسلمینك اهل کتاب نساسیله ازدواج
ایتملری جائز اولدیغندن بوخاتونلرك ازدواجلری دخی
تبدیل مذهب تکلیفی اولمقسزین بوجواز شرعیه

مستنددر]

(ازنيق) شهری اوعصرده معظمات بلاددن اولدیغندن سلطان اورخان اوراسنی کرسیٔ حکومت اتخاذ بیوردقلری کبی والیلکنی دیوان همایونده مشیر وعساکر منصوره‌یه سرعسکراولمق اوزره شهزاده سلیمان پاشا غازی‌یه توجیه ایتدیلر ٠

بوکا دائر ویرمش اولدقلری (یدی یوز اوتوز اوچ سنه‌سی ربیع‌الاولنك اوائلی) تاریخلی منشورعالی (٥) رقمیله اشبو جلده ذیل اولنور ٠

﴿ کوینك وطراقچی و مورنی قصبه ﴾
﴿ وحصارلرینك تسخیری ﴾

ازمید وقوجه ایلی سنجاغی والیسی بولنان شهزادهٔ جوانبخت سلیمان پاشا حرکت عادلانه‌ایله خلقی کندینه ایصندیرمش وروم حکمدارلری ایسه ظالمانه حرکتلری سببیله تبعه‌لرینك کندولرینه اطاعتندن امین اوله‌مدقلرندن انلریده کوشهٔ مذلتده صندرمش ایدی ٠

مشارالیه همان برحرکتله جوارده وهنوز رومللر اداره‌سنده بولنان محللری بلاجنك وجدال‌اله کتوره بیله‌جکنی حس ایدوب (یدی یوز اوتوز ایکی) سنه سنده ازمیددن طراقجی یکیجه سنه توجه ایتدی .

طبق مأمولی کبی اهالی استقبال ایدرك مملکتی تسلیم ومع الممنونیه رعیت وتابعیتی قبول ایتدیلر .

کوینك ومدرنی مملکتلری دخی صره‌سیله بومنوال اوزره اله کتورلدی .

عساکر عثمانیه‌نك اووقتلر مدار معیشتی غنایمه منحصر اولوب بوسفر ایسه غوغاسز کچه‌رك اللرینه برشی کچمدیکندن پاشای رعایا نواز غنایمه قارشولق طوائف عسکریه‌یه برطاقم مزارع واراضی تملیکی ایله عسکرپرورلك اشعارینی دخی ایراد بیوردی .

﴿ سلطان اورخانك کملیك فتحنه عزیمتی ﴾

سلطان اورخان (یدی یوز اوتوز درت) سنه سنده

ازنیقده مربع نشین تخت عثمانی بولندیغی حالده ساحلده وبروسه نك یدی سكز ساعت قربنده بولنان (كمليك) قلعه سنك روملر یدنده قالمسنی تجویز ایتمیوب امرا وارکانیله بو بابده مشورت ایتدکده مرحوم عثمان غازی زماننده (اخچه قوجه) ایله برابر (كمليكك) فتحنه مأمور اولمش واوحوالینك احوالنه کسب وقوف ایتمش اولان (قره تیمورطاش) بکك تدبیری اوزره مومی الیهك سردارلغیله بشیوز عثمانلی دلاورلر یغی وقت حصادده (كمليك) اوزرینه هجوم ایتدیردی ٠

بوقهرمانلر خرمنلرده نقدر ذخائر وارایسه جمله سنی ضبطایله بهاره قدر قلعه سكاننی حصر وتضییق ایتدیلر ٠ حلول موسم بهارده پادشاه شوکت پناه دخی وافر عسکرله قلعه یی محاصره وبر آی مقداری علی التوالی محاربه ایتدیکندن قلعه خلقی زبون اوله رق استدعای عفو وامان ایله قلعه یی تسلیم ایتدیلر ٠ وقبول تابعیتله مستریح اولدیلر ٠

سلطان اورخانك بروسه‌ده جامع شريف
وسائر ابنيهٔ خيريه بنا بيورديغى

پادشاه ديانتپناه يالكز مثوبات غزا وجهاد احرازيله قناعت ايتميوب (بروسه) شهرنده (يدى يوز اوتوز التى) سنه‌سنده خالصا لوجه‌الله برجامع شريف ايله بر تابخانه وعمارت وسائر ابنيهٔ خيريه بناسنه وضع اساس ايله برابر داخل حصارده بولنان مناستيرى مدرسه‌يه تحويل وبونلرك بقاى معموريتنه كافى اوقاف تخصيص بيورديلر .

قره‌سى ولايتنك ممالك عثمانيه‌يه الحاقى

(قره‌سى) بلاديكه دولت منقرضهٔ سلجوقيه امراسى سلاله‌سندن (عجلان) بك نام اميرك ادارهٔ مستقله‌سنده اولوب امير مومى اليه دولت عثمانيه‌نك ظهورندنبرو خاندان عثمانى ايله مسالمت وصداقت

اوزره كچنورايدى . و (طورسون) بك نام اوغلنى سلطان (اورخانك) حجر تربيتنه توديع ايتمشيدى . پادشاه دخى بونى كندى اولادى كبى معززطوتاردى . (يدى يوز اوتوز يدى) سنه سنده (عجلان) بك وفات ايدرك نزدنده بولنان بيوك اوغلى امارت مسندينه كچدى .

فقط بو بك نااهل و بدخوى اولديغندن اركان واعيان مملكتى دلكير ايتدى .

اركان كافة وزير امارت مقامنده بولنان حاجى (ايل) بكك باشنه طوپلانوب نزد اورخانيده اولان (طورسون) بكك دعوتيله انك مسند امارته كچورلمسنه قرار ويرديلر .

بو اتفاق اوزرينه هداياى مناسبه ترتيبيله طورسون بكك كوندرلمسيچون سلطان اورخانه معتمد مبعوثلر كونديرديلر .

سلطان اورخان قرهسى اركان اهاليسنك استدعالرينى (طورسون) بكه تبليغ ايتدكده (طورسون) بك

مدت وافره پادشاهك نان ونعمتیله پرورده اولەرق
انی پدر کبی بیلمش وشمس طالع عثمانی کوندن کونه
آفاقی بوریوب جوارنده او یله کوچك کوچك امارتلرك
پایدار اولەمیه جغنی مقتضای عقل وکیاستی اوزره
اکلامش اولدیغندن رضاجو یانه معامله یی اختیارایله
قرەسی ممالکندن (ایدنجق) (منیاسی) (بالی کسری)
(برغمه) و (ادرمیدك) طرف شاهانه لرندن
قبولیله کندوسنه دخی (پیکار حصار) (قزلجه)
(طوزله) (ایازمند) وسائر ممالك موروثەسنك
توجیهیله چراغ یورلسنی نیاز ایتدی ۰
سلطان بلنداستان (طورسون) بکك معروض
ومسئولنی قبول ایدرك عساکر کافیه ایله اوطرفلره
توجیه بیوردی ۰
اثنای طریقده اولوب او آنه دکین روملر ادارەسنده
قلان (اولو باد) (کرماستی) (میخالیج) حاکم
وحاکمەلری عاقبة الامر عثمانلونك پنجهٔ استیلاسندن
مملکتلرینی قورتارەمیه جقلرینی بیلدکلرندن وداخل

سلك رعيت اولان سائر هم مذهبلرینك عثمانلو جانبندن نه صورتله نائل حمایت وحقانیت اولدقلرینی كوروب طوردقلرندن پادشاهی استقبال ایله قبول تابعیت ایتدیلر ٠

بو صورتله (خداوندكار) ولایتنك بالجمله بلاد وانحاسی روملر ادارهسندن چیقمش اولدی ٠

علم اورخانی امارت عجلانیهنك كرسیسی اولان (بالی كسری) اوكنده نمایان اولنجه عجلان اوغلی مقاومته قدرتسزلكنی بیلوب متاننه كووندیكی برغمه قلعهسنه قاچدی ٠

(حاجی ایل) بك اركان مملكتله حضور پادشاهی یه چیقوب عرض عبودیت ومطاوعت ایتدیلر ٠

(برغمه قلعهسنه) قاچان بكك دفع شری اقدم مصلحت اولمغله اردوی همایون (برغمه) محاصرهسنه قالدیرلدی ٠

پادشاه دل آگاه محاربهیه شروعدن اول كمال مرحمت وشفقتی سائقهسیله (حاجی ایل) بكی ورفقاسنی

نزدینه جلب ایدوب [بر موجب مجبر بوغیکن اهل اسلام اره سنده قان دوکلمك و برطاقم رعایا و عجزه پایمال اولمق حرام وموجب وزرو وبالدر .
اهالی طورسون بکك امارتنه طالب و بیوك برادرندن متنفردر .
طورسون بکله برابر حصار التنه واروب و بالمشافهه سو یلشوب ایکی برادر بینني اصلاح وممالك موروثه لر ینی منصفانه بینلرنده تقسیم و تنصیف ایتملیسکز] بیوردیلر
اعیان مملکت پادشاهك اشبو اراده مشفقانه وكريمانه سی موجبنجه (طورسون) بکی یانلر ینه الەرق قلعه دیوارینك دیبنه واردیلر . وعجلان زاده نك برادر یله مواجهه سی التماسنده بولندیلر .
طورسون بك بیوك قرنداشی کندوسنه قیماز ظنیله بی احتیاط قرنداشنه نمایان اولنجه او ظالم بی رحم برتیر جانستان ایله بیچاره طورسون بکی بی جان ایتدی .
سلطان اورخان طورسون بك كبی برجوان بیكناهك

تبرقضایه اوغرادلمسندن منکسر وغضبنک اوله رق
من بعد قرەسی ولایتنك ممالك عثمانیه یه الحاق
اولندیغنی وقدیم اصحاب مناصب ومراتبی براو یرنده
ابقا واوظالم غداره تبعیت ایدنلر تیغ بیدریغ ایله افنا
ایدیله جکنی منادیلرله اعلان بیوردیلر ٠
بو اعلانی طویان اهالی کمال ممنونیتله درگاه اورخانی یه
شتاب ایلدیلر ٠
معهود بك (برغمه) ده قپانوب طیانمق سوداسنه
دوشمش ایسه ده اهالینك سرآمدانی باشنه دیکیلوب
بالجمله قرەسی ممالکی سلطان صاحبقرانه اطاعت
ایتمشلر ایکن بزم یالکزجه (برغمه) قلعه سنده مقاومته
اقتدارمز یوقدر ٠ جمله مز ذیل عفو بادشاهی یه
صاریلوب سنی دخی مجازات پادشاهیدن قورتارمغه
کفیل اولورز دیه رك اگرچه کوکلیله عتبهٔ اورخانی یه
دخالت ایتمیه جك اولورسه جبرا تسلیم ایده جکلرینی
تلمیح ایلدیلر ٠
بك ایشك اوته سنی اکلادیغندن اهالینك نصیحتلرینه

ضروری تبعیتله حضور اورخانی یه دخالت ایدرك مظهر عفو پادشاهی اولمش و بروسه یه کوندریلوب ایکی سنه صکره تبرطاعونه اوغرامقله قصاص معنوی کورمشدر ٠

سلطان اورخان قره‌سی ممالکنی بووجهله کندی مملکتنه الحاق ایدرك حکومتنی نجل نجیبلری سلیمان پاشایه توجیه وارکان قدیمه‌سنی مأمور یتلرنده ابقا ایله برابر تدابیر کلیهٔ اموری (حاجی ایل) بك (غازی فاضل) (اجه بك) و (اورنوس بك) نام اموردیده وکار آزموده امرایه تفویض بیوردی ٠

کندولری (بروسه) جانبنه عزیمتله بوقیشی بروسه ده کچیردی ٠

حین عودتلرنده مقدما استیمان ایدن (اولوباد) تکفورینك خیانتنی تحقیق بیوردقلرندن قتلیله امثالنه عبرت کوستردیلر ٠

و (اولوبادی) دخی ممالك عثمانیه یه الحاق بیوردیلر ٠

بو (اولو بادك) فتحی اعلان ضمننده (سلطان اورخان) جانبندن (جانبك) خانه یازیلان (یدیبوز قرق بر سنه‌سنك اوائل محرمی) تاریخلو نامهٔ همایون (٦) رقیله ذیل جلده کچیرلمشدر ·
بونك تاریخنه نظراً (اولو بادك) فتحی (قره‌سی) وقوعاتندن برقاچ سنه صکره اولمق لازم کلور ·

فتح اناخور و امرود ایلی وبعض قلاع

ساحلده بولنان (اناخور) و (امرودایلی) قلعه‌لریله سائر اوفق تفك حصارلرده بولنان روملر ممالك محروسهٔ پادشاهی یه اره‌صره تسلط ایدرلردی · بونلرکده دفع مضرتلریچون پادشاه کشورکشا (یدیبوز اوتوز سکز) سنه‌سنده (اناخور) جانبنه یوریدکده محافظ وساکنلری حرب ومقابله یه قییشه‌مدقلرندن کرك (اناخور) کرك (امرودایلی) قلعه‌لری قپولری اورخان خانه کشاد واهالیسی قبول رعیتله مظهر عدل وداد اولندی ·

عساكر عثمانيه نك روم ايلى جهتنه كچوب فتوحات عظيمه يه نائل اولدقلرينك تفصيلاتى

لايحه

عثمانلونك روم ايلى جانبنه مرورلرى بحثنده مؤرخلر يكديكرينه مخالف و يازدقلرى وقرعاتك اشاغيسى يوقاريسنى مناقض روايتلر سرد ايده بورلر .
زمانمزده قلمه النسان برتار يخده اصح روايات اولمق اوزره ديركه [استانبول ايمپراطورينك سرعسكرى وقاين پدرى قانتاقوزن ايمپراطور عليهنده استقلالى قوروب سلطان اورخان دخى بوقانتاقوزنك دامادى اولمق ملابسه سيله ايمپراطور عليهنده سلطان اورخانى روم ايلنه دعوت ايتديكى كبى ايمپراطورو ايمپراطورك والده سى (آنا) نام ايمپراطوريچه دخى سلطاندن استمداد ايلمش اولدقلرندن پادشاه ايمپراطوره امداد بهانه سيله اولا بوغازى طوتمق اوزره (سليمان)

پاشایی «أمور ایتمشدر] دیرده

شهزاده (سلیمان) پاشانك روم ایلی یقه سنه صالر

بغلیوبده، کچدیکنی تصدیق ایدر .

اولا سلطان اورخانك عساکر عثمانیه روم ایلی

جانبنه کچمزدن اول (قانتاکوزنك) قزینی تزوج

ایتدیکی مسلم دکلدر .

ثانیاً بو روایتی تصدیق ایدهلم، قاین اتالق حقوقنه

رعایة (قانتاکوزنه) یا دوستلغه بناء ایمپراطوره

یاردم ایتمك اوزره سوق جیوش بیورمش اولسون .

اویله دعوتله کیدن عسکر قایق بوله میوبده کندولرینی

کوزکوره تهلکه یه اتارجه سنه غیرمنتظم صاللره بینوب

کچرلرمیدی ؟

ثالثاً کچدکدنصکره معاونتنه کتدکاری قنغی

طرف ایسه اوکار ینه دوشوبده، دشمنلری علیهنه

استعمال ایتملری ایجاب ایتمزمیدی ؟

رابعاً بونلر زور بازوی جلادتله کندولرینه

صیغنوب طوره جق یرلر فتحیله اوغراشورکن عموماً

روملر بلغارلر صرپلولر و افلاقلولرله اتفاق ایدوبده عساکر اسلامیه اوزرینه هجوم ایدرلرمیدی ؟

برده ذکر اولنان تاریخك بو بحثنده ابتدا سلطان اورخان (قانتاقوزنك) داما دی بولندیغیچون انك طرفندن دعوت اولندیغی حالده بر صحیفه اشاغیسنده [عساکر عثمانیه نك ایمپراطوریچه یه امداد ایده جکلرینی روملرك سرعسکری اولوبده دامادی ایمپراطورك علیهنه اوله رق اعلان استقلال ایلیان فانتاقوزنك معلومی اولیجق اولجه طاورانوب کندی قزلرندن بریسنی اورخان غازی یه هدایای لایقه ایله عرض ایلدیکی وبو مناسبتله کندوسنك استانبول ایمپراطورلغنی تحصیل ایتدیکی] عبارهسیله اولکی سوزنقض ایدلمش وسلطان اورخانك معاصرلری احوالنی بیان صره سنده وقوعاتك رنکی بتون بتون دکشدیرلمشدر .

تاریخ مذکورك مأخذی کندی سوزینه کوره روم تاریخلری وانلردن منقول اولمق اوزره بر فرانسز

تاریخی اولوب معلومدر که عثمانلونك تیغ قهر وغلبه سیله استقلاللرینی وتخت ووطنلرینی ضایع ایدن بر ملت الی الابد دشمنلرینی نوع بشر نظرنده قباحتلی وغدار طانیتمق ایچون وقوعاتك طوغریسنی سویلمك استرمی ؟

بخشده سوزك طوغریسی (تاج التواریخ) صاحبی (خواجه سعدالدین) افندی مرحومك تشبیق کبی اولدیغنی مصلحتك سیاق وسباقی مصدق اولدیغندن بز خواجهٔ مشار الیهك اثرینه اتباع ایدرك صدده کیررز .

§

عثمانلولر آسیا قطعه سنده کی روم حکمدارلرینی برر ایکیشر دفع وبعضیلرینی دخی اعطای امان ایله کندولرینه تابع ایتدکلری کبی (قرهسی) بلادینك انضمامیله دخی مکنت کافیه حاصل ایلدکلرندن مظفریت سنجاقلرینی دها ایلرویه کوتورمك ایسترلردی .

بوننکله برابر حین مهاجرتلرندنبرو زخم خوردلری
اولان خرستیانلر وخصوصیله (بزانتن) دولتی بالطبع
ترکلره خصم جان اولملر یله سواحلنده وتجارت
بحریه ده اللرینه کچوردکلری ترکلری اسیر
ایده کلدکلرندن ترکلرده بارقهٔ شمشیرلرینی قارشولرنده
مشهودلری اولان اوروپا قطعه سنده ده دشمنلرینه
کوسترمکی اوزلرلر ایدی .
بوداعیه الجاسیله سلطان صاحبقران (اورخان)
حضرتلری (یدی یوز اللی درت) سنه سنده ولی
عهدلری و وزیر وسرعسکرلری سلیمان پاشایی
قره سیدن نزدینه جلب ایله غایت خفی اوله رق بالمذاکره
مشار الیهی روم ایلی قطعه سنه بر صورتله کچمکه
مأمور بیوردیلر .
پاشای مشار الیه محل حکومتنه عودتله (حاجی ایل)
و (اجه) و (غازی فاضل) و (اورنوس) بکلر کبی
معلوماتلی وشجیع ذاتلری و منتخب عسکرینی
یانلرینه اله رق آق دکز بوغازندن برو یقه یه کچلمنك

جارەسنی ارامق اوزره (آیدنجق) نام محله کلدیلر .
[بو آیدنجق دینیلان محل قدیم برشهر عظیم
خرابەسی اولوب او وقتلر پك چوق آثار عتیقه
وابنیۀ عجیبه موجود ایمش . مقدملری استانبول
ایمپراطورلری صکرەلری سلاطین عثمانیه ایجاب
ایتدکجه اورادن مرمر دیرکلر جلب ایدرك ابنیۀ
عالیەیه قوللانمش اولدقلری مسطور صحائف
تواریخدر]
پاشا افکارینی اوراجقده رؤسای عسکره کشف
ایله چونکه روملر عثمانلی هجومندن قورقولرندن
اناطولی یقەسنده سفائن طوردیرمامقده اولدقلرندن
اورالرده سفائن دکل بونلرك مروری تسهیل
ایدەجك برصندال دخی بولنمدیغندن [قارشویه
کچلمنك امکانی بولنسه واول باول استکشاف احوال
ایچون قارشو طرف خلقندن الیمزه برآدم کچورلسه]
دیەرك رؤسانك رأی وتدبیرلرینی یوقلادی .
(اجد) و (غازی فاضل) بکلر قارشودن برآدم

طوتوب كتورمكى تعهد ايتديلر .

فى الحقيقه بو ايكى نامدار فداكار پيدا ايتدكلرى بر صال ايله بوغازك اك طار محلى بولنان (كليبولى) ملحقاتندن (چمنى) قلعه سنك حذاسندن قارشو يه بچه رك باغلر آره سنده بولدقلرى بر خرستيانى قاپوب سليمان پاشايه كتورديلر .

پاشاى صاحب تدبير بذل احسان معامله ٔ داستان ايله خرستيانك كوكلنى كنديسنه اسير ايتديكندن (چمنى) قلعه سنه سهولتله كيرلمك قابل اوله جغنى خرستياندن اكلايوب درحال محل عبوره كلهرك اورالرده اغتنام ايتدكلرى صغرلرك دريلرندن چيقاريلان قايشلرله ايكى بيوك صال بغلتدى .

كيجه لين صالك برينه عثمانلى خاندانك امكدارلرندن (آق سنقر) و (قره اوغلان اوغلى) و (قره تيمورتاش) و (قره حسن اوغلى) و (آقچه قوجه اوغلى) و (بلبانجق اوغلى) كبى قرق نفر دلاور ايله پاشا بينوب (حاجى ايل) و (اجه) وغازى

(فاضل) و (اورنوس) بكلردخى قرق نفر شجيع ونامدار اولدقلرى حالده ديكر ينه بنديلر .

بخت وهوانك مساعده سيله دشمنك خبرى اولمقسزين (چمنى) قلعه سى التنه يناشديلر .

عثمانلونك برو يقه يه چيقملرى هيچ كمسه نك خاطر ينه كلمديكى كبى اوراده كى خلقك ديكر دشمنلر يده اولمديغندن قلعه نك عسكرى واهميتى يوغيدى .

اهالئ قلعه غفلتده ايكن پاشا اوجله اله كتورديكى خرستيان دلالتيله حصار ديوار ينك كنارنده كى كوبره يغينديسندن عثمانلى قهرمانلر ينى ايچرو يه صالديروب طورانمق استيانلرى درزنجير ايلدى .

بو قلعه النمقله وياخود خلقى بتون قيرلمقله ايش بتيه جكى وسكسان آدمك اوراجقده پايدار اوله ميه جغى بديهى اولوب بو صره ده حسن تدبير اعمال تيغ وشمشيردن زياده ايشه يرايه جغنى بيلدكلرندن پاشاى غازى اهالئ حصارى تلطيف وتأمين وبعضيلر ينى ارقداشلردن بر طاقنه ترفيق ايدرك اسكله ده

بولنان قایقلر یله قارشودن بر و یه عسکر کچیرمک ایچون ایچون درعقب اناطولی قیسنه کوندردی ٠ واو کیجه ایچنده اوچیوز واوچ کون ایچنده اوچبیك عثمانلی عسکری کچیرلدی ٠

(بولابر) و (اقچه لیمانده) بعض دشمن سفائنی اولدیغی تحقیق اولندیغندن (اجه) رفاقتیله بر فرقه کوندریله رك سفینه لر دخی یاقدیرلدی ٠

(سلیمان) پاشای صاحب کمال (چمنی) اهالیسنی اوکنه دوشیروب اورایه قریب اولان (ایاسلونیه) نام قلعه یه بر کیجه ایلغار ایدرك آنی دخی قبضهٔ تسخیره کتوردی ٠

بوایکی قلعه اهالیسنی فاملیالریله (قرهسی) بلادینه کچیروب یرلرینه قارشودن ترك اهالی جلبیله اسکان و بوقوتله دخی استقبالنجه کسب امنیت و اطمینان ایلدی ٠

فتح کلیبولی وقوکور حصار

عثمانلولرك بر و یقه یه کچو بدء (چمنی) و (ایاسلونیه)

قلعه لرینی ضبط ایتدکلرینی (کلیبولی) حاکمی ایشیدنجه جان باشنه صیچرایوب بونلری کوکلشمکسزین یرلرندن قوپارمق افکاریله جمع عسکر ایدرك اوزرلرینه هجوم ایتدی ٠

ایتدی اما حرب وجهادی کندیلرینه صنعت وکشورکیرلك سوداسیله دشمنه صواتدن یکدیکرینه مسابقت ایدن فدایی عثمانلی یکیتلرینی استیصال ایتمك برچوق زماندر تن پرورلکله وقت کچیروب فضائل عسکریه دن بی بهره قالان روملرك کاری دکلدی ٠ فنا حالده بوزلدی ٠

کلیبولی قلعه سنه کوجله جان آتدی ٠

سردار ظفرشعار بولایره چکیلوب (اجه) بك و(غازی فاضل) معیتلرنده عسکرك برچوغنی کلیبولی محاصره سنه مأمور بیوردی ٠

بو ایکی غازی کلیبولینك اطرافنده کی نواحی وقرایی اتخاذ ایتدکلری اصوله توفیقا اهالیسنی قطعا انجتمیه رك تسخیره موفق وکلیبولینك محاصره سیله

مشغول اولدیلر ٠

(قوکور حصار) حاکمی اولوب کلیبولی حاکمنك اقرباسندن بولنان (قلاقونیه) اره صره محاصره ایله مشغول اولان عساکر عثمانیه یی باصوب اضرار ایدردی ٠

(سلیمان) پاشا آنك دفع شرینی اهم کوردیکندن حصاردن چیقدیغی زمانی اکلیوبده کلوب خبر ویرمك اوزره برقاچ جاسوس کوندردی ٠ کندوسیده طورهمیوب جاسوسلرك ارقه‌سی صره کیدرك حصاره یقین بریرده پوصو طوتدی ٠

(قلاقونیه) ینه کلیبولی محاصرلرینی باصمق ایچون او کیجه دخی حصاردن چیقمش وغافلانه یوله دوزلمش ایدی ٠

پاشای شیرصولت همان اطرافنی چویروب شبخون فننده برمهارت کوستردی ٠ (قلاقونیه) یی طوتوب عسکرینی تارمار ایتدی ٠

اهل حصار دخی بالاستیمان تسلیمه مجبور اولدیلر ٠

(قلاقونیه) نك عساكر اسلامیه یه اهانت وخسارتی
پك چوق سبقت ایتدیكندن صلبله اكا مجازات
وقلعه ده بولنان نقود واموالی بالتقسیم عسكره مكافات
ایدلدی ۰
بوندن صكره پاشا بالذات كلیبولی قلعه سنك
محاصره سنه توجه بیوردیلر ۰ محصورلر عثمانلولرك
تضییقندن صقشدقلری حالده (قلاقونیه) نك
فلاكتنی و (قوكورحصار ینك) عثمانلوالینه كیردیكنی
ایشیدوب سردار اكرمك بالذات كلدیكنی دخی
كورنجه دخیل دوشنلره ضرری طوقنمیان سردار
عدالت شعاره تسلیم اولوبده جان ومالرینه امان
المقدن بشقه بر چاره بولمدیلر ۰ واویله یاپدیلر ۰

(ملغره وایپساله نك تسخیری)

كلیبولینك تسخیریله عساكر عثمانیه ایچون ساحلده
قوتلی بر نقطهٔ استناد حاصل اولدیغنی وصدای كوس
ظفری روم ایلینك ایچرولرنده واستانبول اطرافنده

اعدایه ایشتدیرمك صیره‌سی كلدیككی سردار
عالی‌تبار مشاهده ایتدیكندن (حاجی‌ایل) كبی بر فرقه
ایله (ملغره) نك فتحنه سوق ایتدی ٠
(ملغره) مشارالیه (حاجی‌ایل) بك معرفتیله تسخیر
اولندیغی كبی دیكر نامدارلری دخی برجانبه صالدیروب
(ایصاله) قصبه‌سی اطراف ونواحیسیله و (تكفور
طاغی) جوارنده بعض قلاع اله كچورلدی ٠
عثمانلو فرقه‌لری (ادرنه) و استانبول اراسنده
بولنان (چورلی) و (خیره‌بولی) و (برغوس) و (چكمجه)
قصبه‌لریله (دیمتوقه‌یه) وقصبات سائره‌یه هجومدن
خالی قالمدقلرندن (استانبول) ایمپراطوریله (ادرنه)
حاكمنك امنیت وراحتلری پك بوزلمشیدی ٠
بوكا مبنیدركه زیرده تفصیل اولنه‌جغی وجهله
روملر (مجارستان) (صربیه) (بلغارستان)
(افلاق) و (بغدان) حكومتلریله اتفاقه مجبور
اولمشلردر ٠
عثمانلولر برغوس طرفلرینی چاپقامقده ایكن (ادرنه)

و (دیمتوقه) حاکملری برلشه رك (بدییوزاللی طقوز) سنه‌سی شوالنك اون یدیسنده بر سحر وقتنده عثمانلو بی باصدیلر . اما قزانه مدقلرندن ماعدا بشیوز تلف وایکیوز اسیر و برمکله کوج بلا قورتلدیلر .
(سلیمان) پاشانك بوکا دائر پدرینه یازمش اولدیغی عریضه‌سندن بو کیفیتك صورت وقوعی وعساکر اسلامیه‌نك سائر موفقیتلری دهاز یاده کلاشیله جغندن عریضهٔ مذکوره (٧) و (سلطان اورخانك) (یدییوز التمش سنه‌سی اوائل محرمی) تاریخلو جوابنامه‌سی (٨) رقملریله ذیل جلده تسطیر اولنور .

﴿ شهزاده سلیمان پاشانك کیفیت وفاتیله ﴾
﴿ بوصره‌ده خرستیان متفقینی اردوسنك ﴾
﴿ عساکر اسلامیه اوزرینه هجومی ﴾

یوقاروده ازاجق اشارت اولندیغی وجهله (استانبول

ایمپراطوری) عثمانلونک (اوروپا) قطعه سنه
صوقواوبده آق دکز بوغازینک کلیدی حکمنده اولان
(کلیبولی) وسائر موقعلری ضبط ایدیشندن
و (استانبول) حصارلری دیوارلرینه قدر هجوملرندن
بونلرک نیتلری نه اولدیغنی و (بزنتن) دولتنک عثمانلو
آوجنده از یلوب محو اوله جغنی اکلادی ·
براراالق (سلطان اورخان) غازی به مراجعت وویرکو
ویرمک درجه سنده قبول رزالت ایدرک سلطاندن
پاشابه امر مخصوص جلبیله عثمانلونک (استانبول)
حوالیسنه مهاجماتنی برپارچه منع ایدرککبی
اولدیسه ده ویرکو ویرمک رذیله سی پک کوجنه
کندی ·
برده بوشناعنی متمادیا قبول ایده جک اولسه بیله
ایلروسنی پک قورقنج کوردی ·
انک ایچون سائر خرستیان حکومتلریله اتفاق ایدرک
ووار قوتی پازویه کتوره رک شوترکلری (اوروپا)
قطعه سندن سوروب چیقارمق چاره سنی دوشوندی ·

بوداعیه اوزرینه ایمپراطورك (مجارلر) (صربلر) (بلغارلر) (افلاق) (بغدانلولر) وسائر خرستیان ملتلریله اتحاد ایدرك عساکر کلیه ایله اوزرلرینه کلمکده اولدقلرینی عثمانلو سرداری شهزاده (سلیمان) پاشا خبر النجه رؤسای طوپلایوب بروجه آتی نطقلر ایرادیله غازیلری تشجیعه باشلادی .

بیوردیکه [بویله براجنبی ممالکده بزم کبی قلیل العدد مجاهدلرك از وقت ایچنده مظهر اولدیغمز بونجه فتح وظفر مجرد حسن نیتمزه مکافاة امداد وتوفیق الهی ثمره سی اولدیغنده اشتباه یوقدر . شمدی اوزریمزه کلان دشمن اکرچه کثرتلیدر . دهشتلیدر . لکن بزی بو آنه قدر دشمنلریمزه غالب ایدن عون ربانیدن امیدیمز منقطع دکلدر . معلومدرکه املمز اعلای کلمة الله العلیا وفی سبیل الله شهادت بزم ایچون موجب سعادت عظیمادر . شاید بوار القده بنم وفاتم وقوع بولورسه اولمیه که دشمندن یوز چویره سکز .

زیرا بیلورسکز که شریعت اسلامیه ده (فرار

عن الزحف) كبائر ذنوبدر]

سردار اكرمك بو يولده كى تشجيعاتندن رؤساى عسكرك شجاعت فطريه وحميت مليه لرى جوش ايتديسه ده اره يرده وفات لاقرديسندن متحير قالديلر .

متعاقباً بر كون شهزاده تنزه ايتمك ايچون طوغانى الئه الوب قيره كيتمش وطوغانى بر آوه صالهرق ارقه سنى قومشيدى . قضارا آتنك اياغى بر يره ياريغنه ايلشه رك شدتله دوشمكله مرغ روانى سراى عليينه طيران ايتمش ونعش عاليلرى بولابرده انشا بيوردقلرى مسجد شريفلرى يانئه دفن اولنمشدر . رحمة الله عليه

بو واقعهٔ جانكاه عساكر اسلاميه يى مبتلاى فغان وآه ايتدى .

فصل دغدار الم وفرقت اولمسونلركه بونجه سنه لردر لطف ونوازشى اجنبى ممالكنى كندولرينه وطن وتدابير عجيبه وصائبه سى قلنجدن زياده قهر دشمن ايدن بابا

كبی برسردار وفاشعاردن ایرلدیلر .
رؤسای عسکر سردارك وفات وفقدانیله حزن وحیرتده ایکن التمش قطعه سفاین ایله اوتوز بیك دشمن عسکرینك ورودینی واون بش بیکنك (طوزله) اسکله سنه چیقوب اون بش بیکنده (کلیبولی) معبرینی طوتمق ایچون اوسمته سوق اولندیغنی خبرالدیلر .
کندولرینك اون قاتی قدراولان دشمن قوی یه مقابله کوچ ایسه ده روملرك عثمانلو اتنه دیش بیلرجه سنه انتقام ارزوسنده اولدقلرینی وهرنصل اولسه دشمن الندن صاغ قورتیله میه جقلرینی بیلدکلرندن یاجمله قیرلمق ویاخود بونلریده برشیشه بکزه دوب عثمانلو نامنی عرشه چیقارمق اوزره عساکر موجوده کوکل برلکیله حربه حاضرلاندیلر .
غریبدرکه (کلیبولیده) بولنان عساکر اسلامیه اوزرلرینده اون بشبیك دشمنك ورودینی کورنجه دونکی کون وفات ایدن سردار افخمك انتقالندن بی خبر

اولەرق اندن استمداد ایتمك اوزره بوكون بولایره برقاچ فریادجی كوندرمشلردی بونلر سردارك وفات ایتدیكنی و (طوزله) اسكله سنده اون بشبیك متفقین عسكرینك چیقوب ده سیل بلاكبی (بولایر) اوزرینه یوریدیكنی اكلاینجه نتیجهٔ حالی انتظاره مجبور اولدیلر ٠

كله‌لم بر و یه طوزله یه چیقان اون بشبیك متفقین عسكری كندولرینه نسبتله پك جزوئی اولان عثمانلو فرقه سی اوزرینه شدتله یوریدیلر ٠

عثمانلو یوزلغه یوز طوتمشیكن نامداران رؤسا سردار مرحومك وصایای تشجیعه سنی یادوتذكار ایله عثمانلی قهرمانلرینی یوركلندیروب فدایجه سنه دال قلیج دشمنه كیربشدیلر ٠ توفیق ربانی ایله اعدانك یوزینی دوندردیلر ٠ دكز كنارینه قدر قیره قیره سوروب جمله سنی قلیجدن كچیردیلر ٠ كمیجیلردن ماعدا بونلردن بردیل قورتلیوب پك چوغی تلف و برازی اسیر اولدی ٠

(كليبولی) قلعه سنك اطرافنده کچیدی طوتمق اوزره بکلیان دیکر متفقین اردوسنه مسئله یی طویورمق وقورقوتمق ایچون اسرادن بعضیلرینی زنجیرلره طاقوب درعقب (کلیبولی یه) کوندردیلر .

فی الحقیقه اورادهکی دشمنلرك یورکلرینه قورقو دوشه رك فرار یولنی طوتوب چكلدیلر .

وجه مشروح اوزره متفقین اردوسی بر دها دوزه لهمیه جك صورتده بوزلمش وعساكر اسلامیه نك بو یوزندن یوزی کولمش ایسه ده نه چاره که حرب ووغامیدانینك قهرمانی ودودمان عثمانینك تخت سلطنته لایق بر شهزادهٔ صاحب قرانی اولان سردارلرینك اجل قضایه اوغرامسی اجیسی ظفر وغلبه مسرتنه مقابل اولدی .

بودهشتلی وقعه ده مؤرخلر بعض اسباب معنویه ظهورینی سرد ایدیورلر . فقط معنویاته وجود ویرمك عقاید وجدانیه یه عائددر .

تاریخلر ایسه وقوعاتك جریان مادی وظاهریسنی

بيان ايله مكلفدر .

بز ديرزكه متفقينك بويله آغر براردو ايله هجومى اوزرينه عساكر اسلاميه هر نصل اولسه جانلرينى دشمن قليجندن قورتاره ميه جقلرينى عقللرى كسوب ناموسسزلقله اولمكى هيچ برزمان قبول ايتميان عثمانلى قهرمانلرى دوكوشه دوكوشه مرتبهٔ شهادتى احراز ايتمك اوزره اولمكى توطين نفس ايتمشلرايدى .

حيات وممات عندنده مساوى كورينان برفداكارك وخصوصيله ياغزا ياشهادت ديه‌رك ميدانه اتيلان وفن جلادتده يكتا اولان عثمانلى دلاورلرينك اوزقات دشمنه غلبه ايتمسى چوق برشيميدر ؟

اعتذار

مأخذيمز اولان تاريخلر عثمانلونك روم ايلنه مرورلرندن (سليمان) پاشانك انتقالنه قدر اولان مظفرياتك زمان وقوعنى لايقيله تصريح ايتميوب بعضيلر بيلديكى پك قاريشق صورتده كوسترمشلردر .

بناءعليه (كليبولى) و (اپصاله) و (ملغره)
وسائر حصارلرك هانكى سنه نك هانكى آينده
تسخير اولنديغى وعثمانلو فرقه لرينك مظفريات
مشهوره لرى تاريخلرينى بزده تصريحه موفق
اوله مدق :
شوقدركه (سليمان) پاشانك روم ايلى يقه سنه
ابتدا مرورلرى (يديوز اللى درت) وعلى رواية
٧٥٨ وانتقاللرى (يديوز التمش بر) سنه سنده واقع
اولديغى مسطور صحايف تواريخ اولمسيله فتوحات
ومظفريات مسروده شومدت ايچنده (سليمان)
پاشانك بالذات قوماندهسيله وكاه رؤساى مشهوره
سردارلغيله سوق ايتديكى فرقه لر همتيله وقوعه
كلديكنده اشتباه يوقدر ·

§

صدده كله لم · رؤساى عساكر وفات شهزاده ايله
كيفيت مظفريتى زهر وترياق ايله قاريشق برشربت
تلخ وشيرين كبى سلطان (اورخان) حضرتلرينه

صونديلر .

بو وقوعات پادشاهك مسموعی اولدقده شهزاده نك وفاتندن پك زیاده تأثر ایتدی .

كندولرینك سن عالیلری سكسانی متجاوز اوله رق قوای مزاجلری ذاتاً ضعف طبیعی ایله تنزلده ایكن ولی عهدینك انتقالی كدرینك انضمامیله بسبتون ضعف مزاجه دوشدی .

بو حالده ایكنجی شهزاده لری اولوب ولی عهد مقامنه كچن (سلطان مرادی) نزدینه جلب ایله روم ایلنده دشمن قارشوسنده بولنان عساكر منصورهٔ عثمانیه سردارلغنی توجیه واحاله بیوردی .

لكن سردار جدیدك عزیمتنه وقت قالمیوب سلطان علیین مكان غازی (اورخان) خان (یدییوز التمش بر) سنه سنده شهزاده مرحومك وفاتندن ایكی ای صكره عازم دار حیات اولمشدر (روح الله روحه یكرم) مصرعی تاریخ اولمق اوزره خواجه سعد الدین افندی یازمشدر .

مشار اليهك سال ولادتلری اکثر مورخین قولنجه (التی یوز سکسان) وجلوسلری (یدییوز یکرمی التی) اوله‌رق بوتقدیرجه مدت حیاتلری (سکسان بر) وسلطنتلری (اوتوز بش) سنه اولمش اولور ٭

مشار الیه زماننك افاضل علمای مشهوره‌سی (داود القیصری) و (تاج الدین الکردی) و (علاء الدین اسود) و (چندرلی قره خلیل) و (محسن القیصری) نام ذواتدر ٭

سلطان (اورخان) مرحومك روم ایلی جانبنه عسکر سوقندن صکره آسیاجه اهمیتلی بر وقوعاتی اولمایوب چونکه دولت منقرضهٔ سلچوقیه امراسندن اولوبده (قونیه) و (کوتاهیه) و (جانیك) و (سیواسی) و (ایدین) و (صاری خان) و (ازمیر) و (منتشا) بلادینی طوائف ملوك شکلنده پایلاشان بر طاقم بکلر وانلرك اخلافی وخصوصیله (قرمان) اوغللری خاندان عثمانیدنك قابجی الکی اوله‌رق توسیع دائرهٔ حکومتله کوندن کونه نائل اولدقلری شرف وسعادته حسد

ایتدکلرندن کاه علناً وکاه خفیاً بلاد عثمانیه یه اشقیای عشایری صالدیررلر . وممالك محروسه یی ید تغلبلرینه المق ایچون فرصت کوزه دیرلردی .
بوکا مبنی پادشاه مشارالیه اوایامده روم ایلنده کی اردوسنك فتوحاتیله قناعت واطرافك احوالنه مد انظار دقت واحتیاط ایله کندولری مرکزده اقامت ایدرلردی .
او وقتلر دولت علیه ایله (قرمان) و (کرمیان) اوغللری میانه سنده جریان ایدن مناسبات بیانمك ایچون (قرمان) اوغلنك (اولوباد) فتحی بهانه سیله درکاه اورخانی یه سفیر مخصوص ایله تقدیم ایتدیکی تضرعنامه سی و (اورخان) خانك بوکا یازدیغی جواب وصکره (قرمان) اوغلنك عهد ومیثاقی متضمن کوندردیکی عریضه سی (٩)(١٠)
(١١) اشارتلریله ختام جلده ذیل اولنور .
سلطان اورخان شجاعت وغیرت وعدل ومرحمت صفتلرینی جامع پادشاهلردن اوله رق شمشیرخونبارندن

دشمنلر نقدر لرزان ایدیسه ظل ظلیل معدلتنده صنوف تبعه اوقدر نائل امن وامان ایدی ٠

عثمانلو یه روم ایلی یولنی ابتدا او آچدی ٠

دولت علیه نك استعدادات عظمتنك اکثریسنی فعله اوکتوردی ٠

مشارالیه التمش یاشنده بولندقلری حالده استانبول ایمپراطورلری خاندانندن (قانتاکوزن) ایمپراطورلق تختنی المق ایچون (تئودرا) نام کریمه سنی حرمسرای ازدواجلرینه قبول ایتدیردیکی اوروپا تاریخلرندن منقولدر ٠

§

فصل ثالث

(سلطان مراد اول) غازی حضرتلرینك
مدت سلطنتلری اولان اوتوز بر
سنه‌لك وقایعی شاملدر

﴿ برنجی سلطان مرادڭ زمان سلطنتی ﴾

﴿ ٧٦١ ﴾

(سلطان اورخانڭ) وفاتیله اوچنجی پادشاه اولمق اوزره برنجی (سلطان مراد) تخت عثمانی یه ٧٦١ سنه‌سنده جلوس بیوردیلر .
بو اثناده صلب عالئ پادشاهیدن (بایزید یلدرم) طوغمسیله نهالستان حدیقهٔ عثمانیدن اکسیلان شجرهٔ اورخانی یه بدل بر نورس نهال اصول سلطنت وجوده کلمش اولدی .

پادشاه توجاه اول باول روم ایلی بقه‌سنده کی اردوی همایونی نظر اهمیته الدی . وهمان (کلیبولی یه) توجه و عزیمت بیوردی .
لکن دشمن دوست نمالر یعنی (قونیه) و (انقره) ده حکومت ایدن (قرمان) اوغللری واخیلر پادشاهك روم ایلی بقه‌سنه گچمسنی فرصت صایدیلر .
حکمداران خرستیان بقیه‌سیله برلشوب ممالك محروسه‌یی نهب وغارت ورعایا وفقرایه ایراث مضرت ایدرك (ازنیق) و (بروسه) اوستنه یوریمکه باشلادیلر .
بو حادثات فجیعه غازی خداوندکار سلطان مرادك کلیبولیده معلومی اولنجه علما وامرایی جمله ارباب نفاقك حرکات هائله‌سنی بیان و بونلرك دفع غائله‌سی اقدم امور اولدیغنی اثبات ایله اهل اسلام ایله اختیار اولنه‌جق حرب ومقاتله‌دن طولایی علمادن استفتا ایتدی .
بغیر حق بلاد اسلامیه‌یه ضرر واعدا ایله برلشوب

تبعه‌نك قاننی هدر ایدنلره مقاتله‌نك مشروعیتنه دائر علما جانبندن ویریلان فتوا اوزرینه روم ایلی اردوسنك اداره‌سنی (حاجی ایل بكی) و (غازی اورنوس) بكلره حواله ایدرك كندولری كمال سرعتله اناطولی یقه‌سنه رجعت بیوردیلر .

ابتدا انقره‌ده (اخیلر) نامیله تغلباً حكومت ایدن (قرمان) اوغلنك هواداری اولان حاكملری بتیرو بده اورادن (دیار قرمانه) یوریمك پادشاهك تدابیر حركاتنه اساس اولدیغندن عساكر كافیه استصحابیله همان (انقره) یی (یدییوز التمش ایكی) سنه‌سنده محاصره ایتدیلر .

(انقره) قلعه‌سی (قلعة السلاسل) دینمكله مشهور متین ومستحكم ایدی .

لكن عساكر عثمانیه‌نك كثرتنه وآفاقی طوتان جلادتنه قارشو اخیلرده مقاومت اقتداری یوغیدی .

انك ایچون قلعه‌یی قاندوككسزین سلطان مراده تسلیمه مجبور ومال وجانلرینه امان الدقدن بشقه

پادشاهك لطف وحمايتيله مسرور اولديلر ٠

بو عبرت قرمان اوغلنه وسائر اهل طغيانه كفايت
ايتمسيله پادشاه انقره قلعه سنك ضبط ومحافظه سيچون
لازم اولان تدابيرى اكمال ايدنصكره بروسه يه رجعت
ايدرك اهميتى بر دقيقه خاطرندن چيقميان روم ايلنه
اول بهارده بچمك اوزره اول سنه نك قيشنى
بروسه ده كچيروب تبعه لرينك اصلاح احوالنه همت
بيورديلر ٠

(يدييوز التمش اوچ) سنه سى بهارى حلولنده
پادشاه دها عالى برنيتله زياده جه عسكر طوپلايوب
ينه روم ايلى جانبنه مرور ايتديلر ٠

§

بو آنه قدر اردولره مخصوص قاضى تعيين اولنمايوب
پاى تخت قاضيسى كيم ايسه اردو ايله برابر كيدر
وبين العسكر دوشن دعوالرى وسائر خصومات
شرعيه يى رؤيت وفصل ايدر ايدى ٠

شمدى عساكر اسلاميه اسكى درجه سنده قالمايوب

عسكرك چوغالمسيله بالطبع دعوا ونزاع ارتديغندن مستقل بر قاضيعسكر تعييني لازم كلمسيله حركت ايتمزدن اول (بروسه) قاضيسى بولنان (جاندارلو خليل) افندى قاضى عسكر تعيين بيورلدى .

دولت عليه ده ابتدا قاضيعسكر اولان اشته بو مولانا (خليل) اولوب مؤخراً صدراعظم اولمش وخيرالدين پاشا نامله شهرت المشدر .

[جودت تاريخنك بشنجى جلدنده مراتب علميه نك ابتدا صورت وضع وتأسيسى وعسكرلرى وضع اصلمسندن نصل چيقديغى مفصلا مسطوردر]

بوندن ماعدا (سلطان عثمان) زماننده ولى عهد شهزاده (اورخان) و (سلطان اورخان) مدتنده شهزاده (سليمان پاشا) جمله امرانك رئيسى وكافهٔ عساكر عثمانيه نك سرعسكرى معناسنه اوله رق (اميرالامرا) لق ترجمه سى (بكلربكى) لك مسندنده قوللانلمشلرسه ده (سلطان مرادك) هنوز سرعسكرلكه يارايشمش شهزاده سى اولمديغندن

پدرینك ازادلوسی وکندولرینك کوچکلکده لالاسی اولوب صداقت وکفایتنه کووندیکی (شاهین) بکی (امیرالامرا) نصب ایتدی . وهمان ترتیب مهمات ایله برابر عسکرك قارشویه سهولتله مرورینه الویره جك قدر کمیلر یاپدرمق اوزره انی اسکله یه کوندردی .

§

سلطان مراد کلیبولی یقاسنه کچنجه اولا برادرلری سلیمان پاشا مرحومك مزار پرانوارینی زیارتله روحانیت علیه لرندن استمداد وتربه ومسجدینه تعیین اوقاف وایراد ایدرك حقوق اخوتی ایفا بیوردیلر .

فتح نبطوز

بوسفر عثمانلونك کلیشی اوالکیلره نسبت قبول ایتمزدی .

هم بالذات پادشاه کلمش وهم ده مقابله ایدیله میه جك صورتده قوتلی ومنتظم اردو هیئتنی کسب ایتمشیدی . (کلیبولی) یه قریب (نبطوز) نام حصار محافظلری

بوحالی کورنجه استیمان اینه تسلیم اولدیلر ٠

﴿ فتح چورلی ﴾

بوندنصکره پادشاه (حاجی ایل) بکی ملغره‌نك جوارنده بولنان کشان وسائر بلده‌نك و (اورنوس) بکی دخی ایصاله جهتنده اولان ممالك تسخیرینه مأمور ایتدیلر ٠

کندولری ده بقیهٔ امرا وعساکرایله (چورلی) اوزرینه یوریدیلر ٠

جزیه وویرکو قبولیله دائرهٔ اطاعته کلمسی حاکمنه تکلیف اولندیسه‌ده قلعه‌نك متانتنه مغروراً حاکم قلعه حربی کوزه الدردی ٠

چه فائده هم حرب اثناسنده کوزینه براوق اصابتیله کوراولدی ٠ همده عثمانلی دلاورلری زوربازوایله قلعه‌یه کیروب قاعدهٔ حربیه‌یی اجرا ایتدکلرندن برطاقم قانلرك دوکلمسنه وصبیان ونسوانك اسارتنه سبب اولدی ٠

حاكم مزبور كوزندن قان آقه‌رق حضور پادشاهی‌یه كتورلدكده باشی كسدیریله‌رك عبرت الملر ایچون خرستیان حكمدارلرینه كوندرلدی .
بو قلعه كوریلان لزوم مبنی هدم وتخریب اولندی .

﴿ فتح مسالی ﴾

اورادن اردوی همایون مسالی قلعه‌سنه قالدیرلدقده حاكمی مقاومته اقتدارسزلغنی بیله‌رك قلعه‌یی تسلیم وقبول تابعیت ایله كندوسنك ووطنداشلرینك مالنی قاننی قزاندی .

﴿ فتح برغوس ﴾

اوجوارده اولان (لوله برغوسی) اهالیسی مملكتی بوشالدوب قاچش بولندقلرندن برغوس حصاری دخی یقدیرلدی .

﴿ دیمتوقه و ادرنه‌نك تسخیری ﴾

(حاجی ایل) و (اورنوس) بکلر مأمور اولدقلری موقعلرك اطرافنده بولنان اعدا ایله چارپشمقدن خالی دکللر ایدی .

حاجی ایل بك نهر مریچ کنارنده برغاز نام قلعه‌یی پادشاهك اناطولیده بولندیغی وقتده یعنی (یدیوز التمش ایکی) سنه‌سنده اله کتوروب اورایه تحصن ایله کیجه وکوندوز دیار اعدایه آقینلر ایدردی .

بر کیجه دیمتوقه تکفوری عساکر اسلامیه‌یی باصمق ایچون قلعه‌دن چیقمش وحاجی ایل بك دخی او کیجه اتفاقا آقینه کیتمش بولندیغندن ایکی عسکر بر برینه تصادف ایدرك طوتشدیلر .

حرب عظیمدن صکره دشمن منهزم وتکفور عثمانلو یدینه کرفتار اولدی .

حاجی ایل بك بو طوتساغی سائر اسیرلر ایله درزنجیر ایدرك دیمتوقه قلعه‌سی اوکنه کوتوروب فامیلارینه ابراز ایدنجه یورکلرینه دهشت دوشوب قلعه‌یی نامدار مشار الیهه تسلیم ایتدیلر .

مشار الیه بو مظفریتی غنائم کثیره تقدیمیله حضور پادشاهی‌یه برزمانده عرض ایتمشدیکه پادشاه دخی چورلی و مسللی قلعه‌لری اوزرینه یوریمکده ایدی .
اورنوس بك بواثناده کشان قلعه‌سنی فتح ایدوب هدایای لایقه ایله خاکپای شاهانه‌یه یوز سورمش و حاجی ایل بك دخی دیمتوقه نك اسباب حفظ و حراثتنی بالاکمال (اوله‌برغوسنده) رکاب پادشاهی‌یه یتشمش اولدیغندن بوایکی غازینك خدمت وموفقیتلری تقدیر بیورلدی .
پادشاه مشار الیهما ایله ادرنه‌نك فتحی مذاکره‌سنی درمیان بیوروب نتیجهٔ مذاکره اولمق اوزره بکلربکی (شاهین) پاشا اردونك قسم اعظمی ایله ادرنه اوزرینه سوق اولندی .
پادشاه دخی ارقه‌لرندن یوریه‌رك (بابا اسکیسی) قلعه‌سنی محاصره بیوردیلر .
(ادرنه) تکفوری (اندریا) عثمانلو اردوسنی قلعه‌یه یاقلاشدیرمقسزین کیرو سورمك افکاریله طوپلایه

بیلدیکی قدر عساکر کلیه ایله (شاهین) پاشایی
سازلی دره نام محلده قارشولدی .
عثمانلو فتوحات جدیده شوقیله وادرنه‌لی وطن
وفاملیا محافظه‌سی غیرتیله حربه بر صورتله کیرشدیلرکه
سازلی دره‌دن سیل کبی قان آقدی .
محاربه امتداد بوله‌رق نتیجهٔ حربی عثمانلو
قزاندی .
(اندریا) قاچوب (ادرنه) قلعه‌سنه
قاپاندی .
(شاهین) پاشا بو قانلو میدان محاربه‌سنک تفصیلاتنی
عتبهٔ پادشاهی‌یه عرض ایدنجه پادشاه دخی بلاتوقف
بابا اسکیسندن حرکت وایکی اردویی برلشدیروب
ادرنه قلعه‌سی اطرافنه القای دهشت بیوردی .
عثمانلو سنجاقلرینک تموجی اندریانک کوزینه چارپنجه
قاچه‌دن بشقه جانی قورتارمغه چاره‌سی قالمدی .
مریج نهرینک جوشغونلغی ده فراری تسهیل ایتدیکندن
بر کیجه عائله‌سی وقیمتلی اشیاسی ایله برکی‌یه بینوب

صواقندیسیله (اینوزه) قدر کتدی ۰
قلعه خلقی (اندریانك) فراربنی صباحلین طویدیلر ۰
درحال امان دیله‌یوب پادشاهه تسلیم اولدیلر ۰
(ادرنه) ممالك عثمانیه‌یه الحاق ایدلدی ۰
ادرنه‌نك حین فتحنده ملوك اسلامیه‌یه نشر اولنان فتحنامه‌لردن عجم شاهی (اویس شاه) جانبنه (بروسه) مقامندن اوله‌رق (یدییوزالتمش اوچ سنه‌سی ذی‌القعده‌سی اوائلی) تاریخیله یازیلان نامهٔ همایونك صورتی ذیل جلده (۱۲) رقمیله تحریرلمشدر ۰
پادشاه بختیار (ادرنه) محافظه‌سنه (شاهین) پاشایی تعیین وفلبه وزغره‌نك وسائر بلاد شمالیه‌نك اله کتورلمسنی دخی مشارالیهه حواله و (اورنوس) بکی روم ایلینك سواحل جنوبیه‌سی جهتنده بولنان (کوملجنه) و توابعنك تسخیرینه مأمور ایتدیلر ۰
کندولری ابتدا دیمتوقه‌یه عزیمتله اورادن (بروسه‌یه) عودت بیوردیلر ۰

(اورنوس) بك بوسنه ايچنده يعنى (يديوزالتمش اوچ) سنه سنده (كوملجنه) و (واردار) مملكتلرينه استيلا ايتمشدر ٠

غازئ مشاراليه تدريجاً اوحوالى يى يعنى (سيروز) و (مناستر) و (بهاشنه) و (مورشته) يه قدر اولان ممالكى قبضهٔ تسخيره الوب پادشاه قدردان اورالرى برسنجاق اعتباريله (اميرالامرا) لغتى اكا احسان ايتمش وصكره ايستديكى قدراراضى يى وقف ايتمكه مأذونيت ويرمش اولدقلرندن مشاراليه اورالرده پك چوق ابنيهٔ خيريه وآثارحسنه احداثنه موفق اولدى ٠

احفادواعقابى حالااراضئ وقفيه سنى صورت استثناده اداره ايدرلر ٠

مشاراليهك (اميرالامرا) لغنه دائر (سلطان مرادك) ويرمش اولدقلرى (يديوزسكسان سكز سنه سى شهرشوالى اوائلى) تاريخلو برات صورتى (١٣) رقيله ذيل جلده كچور يلور ٠

﴿ فتح زغره ﴾

بكلربكى (شاهين) پاشا دخى ادرنه‌ده بوش اوتورميوب بنه (يديوز التمش اوچ) سنه‌سى ايچنده (زغره‌يى) تسخير ايدرك (ادرنه) و (زغره) واطرافنك محافظه‌سى تدابيرينى اكمالدن صكره كلى غنايم واسرا ايله ديمتوقه‌ده موكب پادشاهى‌يه يتشمشدر .

[ادرنه‌نك تبريك فتحنه دائر (قرمان) اوغلندن كلان عريضه‌ده (زغره) و (فلبه) و (كوملجنه) نك لزوم تسخيرى اخطار اولنيشنه و بوكا طرف پادشاهيدن يازيلان جوابنامهٔ عالى تاريخى (يديوز التمش درت) سنه‌سى اوائل رجبى اوليشنه باقيلورسه (كوملجنه) و (زغره) نك تسخيرزى (التمش اوچ) سنه‌سندن صكره وقوعبولمسى لازم كلور] .

﴿ وضع خمس ﴾

بووقته قدر عساکر اسلامیه الینه کیرن مال غنیمتدن واسرادن بیت الماله اخذی مشروع اولان خمسك استحصالنه تصدی ایدلمامش ایدی ۰

خزینهٔ سلطانیه نك بوکبی حقوق مشروعه‌سنك اضاعه ایدلمسی مناسب اولمیه جغنی فحول علمای عصردن مولانا (قره رستم) قاضی‌عسکر مولانا (خلیل) افندی‌یه اخطار ایتدکده قاضی‌عسکر مشارالیه دخی کیفیتی حضور پادشاهی‌یه عرض واعلام ایتمش وصادر اولان ارادهٔ سنیهٔ سلطانی اوزره خمس استیفاسی مأموریتی مشارالیه مولانا (قره‌رستمه) تفویض بیورلمشدر ۰

اووقتك حکمنجه هر اسیره یوز یکرمی بش اقچه قیمت تقدیریله یکرمی‌بش اقچه خمس النورمش ۰

﴿ فتح فلبه ﴾

پادشاه بروسه‌یه کچمزدن اول بکلربکی شاهین پاشایی ادرنه‌یه اعاده ایله فلبه‌نك بهمه حال تسخیرینی اکیداً

اراده بیورمشلرایدی ٠

شاهین پاشا اردوسی موجودیله فلبه حوالیسنه اقین ایدوب بولغارلردن (فلبه) حاکمی بولنان (فلیب) برارالق میدان محاربه‌سنه چیقمش ایسه‌ده طیانه‌مدیغندن قلعه‌سنه طیقلدی ٠

اردوی عثمانی قلعه‌یی خیلی زمان محاصره ایتدیلر ٠ عثمانلونك نهایت جبراً قلعه‌یی اله جقلرینی فلیبك عقلی کسدیکندن عائله‌سیله صرپستانه عزیمتنه رخصت ویرلمك شرطیله (یدییوز التمش بش) سنه‌سی اوائلنده قلعه‌یی (شاهین) پاشایه تسلیم ایدوب صرپستانه کتدی ٠

﴿ صرپلو و مجارلو و سائر متفقینك ادرنه‌یه هجوملریله نتیجهٔ حاللری ﴾

(فلبه)یی عثمانلویه ویروبده صرپستانه هجرت ایدن (فلیب) خذلانتقام سوداسیله (صرپ) قرالی (دسپوتی) و (مجار) و (بوسنه) و (افلاق) و (بغدان) حکمدارلرینی اسلام علیهنه تحریك ایتمسندن انلرکده

غیرت ملیه‌لری غلیان ایدرك بر روایته کوره التمش
بیك و بر روایتده یوز بیکدن زیاده بر اردو ترتیبیله
آرتق بو سفر عثمانلی اباغنی اوروپا طوپراغندن کسمك
افکاریله (یدی یوز التمش التی) سنه‌سنده (ادرنه) یه
طوغری یوریدیلر .
یوریدیلرده نه قزاندیلر ؟
(بولایر) وقعه‌سنده متفقینك کوردیکی رزالتدن
اون قات زیاده شناعته اوغرادیلر .
شویله که بونلرك کویا برآوج عثمانلویی یودیویره‌جك
کبی مدهشانه کلمکده اولدقلرینی بکلربکی (شاهین)
پاشا ایشیدنجه روم ایلنده طوپی طوپی اون بیك
قدر عسکر اوله‌رق اردوی اعدایه نسبت قبول
ایتمیه‌جکندن عقلی باشندن صچرایوب همان
حضور پادشاهی یه بیان حال ایله برابر امرای
عسکریه‌یی باشنه طوپلادی .
غازی خداوندکار بو خبری آلور آلماز عساکر کافیه
ایله ساحله طوغری حرکت بیورمشلرسه ده آق دکز

بوغازینك اناطولیدن روم ایلی یه کچید محلنه متصل
واناطولی یقه‌سنده بولنان (بیغا) نك شمدی یه قدر
تسخیرینه هر دفعه بر سبب مانع اوله کلدیکندن
متفقین اردوسنك (ادرنه) یه ورودی اوزار تخمینیله
(بیغا) نك محاصره‌سنه طوتلمشلر ایدی .
دشمن اردوسی ایسه تخمین اولندیغی کبی کچکمیوب
(ادرنه) یه ایکی قوناق مسافه ده (مریج) نهری
کنارینه واصل اولدیلر .
(شاهین) پاشا موکب پادشاهینك یتشمسندن
مأیوس اولدیغی حالده رؤسا وامرانك الك قدملی
وتجربه‌لیسی (غازی حاجی ایل) بکی کشاف صورتنده
موجود سواری ایله ایلرویه کوندردی .
متفقین اردوسی روم ایلنده‌کی جزئی عساکر
عثمانیه‌یی هیچ حکمنده صایه‌رق فرط کبر وغرور ایله
نهر بوینه یایلمش اولدیغنی غازئ مشار الیه مشاهده
ایدوب بر خدعهٔ حربیه ایله بو اردویی بوزمغی
کوزینه کسدردی . وکیجه‌یه قدر کندینی

کوسترمدی .

کیجه یاریسنده موجودینی درت فرقه یه تقسیم
وهر فرقه بر وقتده صدای تکبیر و آوازهٔ کوس
ونفیر ایله درت جهتدن دشمن اردوسی اوزرینه
یوریمك تدبیرینی فرقه‌لر سردارلرینه تعلیم ایتدی .
فی الحقیقه اوقرانلق کیجه‌ده عثمانلی فرقه‌لری برآغزدن
صدای تهلیلی آسمانه چیقاره‌رق کمال سرعت
وجلادتله او سرمست بادهٔ غرور و آلودهٔ خواب
حضور اولان متفقین اردوسی اوزرینه دوشوبده
راست کلدکارینی طوغرامغه قویولنجه عساکر
متفقین اویقو سرسملکیله شاشیروب بربرینی قیردی .
کندی هزیمتلرینه کندیلری یاردم ایتدی .
اوشاشقنلقله برچوغیده نهره دوکیلوب بوغلدی .
بقیة السیوفی پریشان وکریزان برطرفه صوقلدی .
بونلرك نقود ومهمات واشیاسی کاملا برنده قاله‌رق
عساکر اسلامیه غنایم کثیره یه نائل اولدقلرندن
محل حرب برزمان (صرپ صندیغی) نامیله یاد

اولمشدر .

بو مظفریت جلیله مظفریات سابقه نڭ جمله سندن افتخارلی و شانلی اولدیغندن (شاهین) پاشا حاجی (ایل) بکه حسد ایدوب اول غازئ نامداری تسمیم ایتدی دینلور .

پادشاه قوی بخت دخی محاصره ایتمش اولدیغی (بیغا) قلعه سنی یوریش طریقیله تسخیر بیورمشلر ایدی که متفقین اردوسنڭ هزیمتلری بشارتیده حضورلرینه عرض اولندی .

ایکی صورتله حاصل اولان مظفریت مسرتیله پای تخته عودت و بروسه ده نفوس اسلامیه کوندن کونه چوغالمقده اولدیغندن (بدییوز التمش یدی) سنه سنده مسلمینڭ عبادتلری و طلبهٔ علومڭ اقامتلری ایچون جوامع و مدارس وسائر ابنیهٔ خیریه انشاسنه مباشرت بیوردیلر .

اسرا ایچنده برماهر مهندس بولندیغندن ابنیهٔ مذکوره نڭ ترسیم و انشاسی مهندس مومی الیهه

حواله ایدلمشدر ٠

شهزادکان پادشاهی (یلدیرم بایزید) (یعقوب چلبی) و (ساوجی) بکلك اجرای ختانلری زمانی کلدیکندن بو اثناده غایت طنطنه‌لی بر سور ترتیبیله شهزادکان سنت ایتدیرلدی ٠

﴿ سلطان مرادك تکرار روم ایلی جانبنه ﴾
﴿ مروری ﴾

خداوندکار جلادت شعار روم ایلی طرفنجه قوردیغی تصمیماتنی فعله کتورمك اوزره دائما اوجهتده بولنمغی ترجیح بیوردقلرندن سور ختان غائله‌سنی بتیردکدن صکره ینه بو سنه ایچنده دیمتوقه یه رجعت ایتدیلر ٠

﴿ فتح چرمن ﴾

ادرنه یه قریب چرمن قصبه‌سنك استیلاسی تنسیب اولنه‌رق بر فرقه عسکر سوق اولندقده خلقنده

مقابله و مقاتله یه قدرت اولمدیغندن تسلیم ودخالته مجبور اولدیلر ٠

§

بو اثناده پادشاه رؤیاسنده کندوسنی غایت لطیف بر موقعده کوروب او حالده یاننده بولنان بر شخص نورانی دخی او موقعك اعماریله پای تخت اتخاذ اولنمسنی کندوسنه اخطار ایتدیکنی بیدار اولنجه تخطر بیورملریله عالم منامده مشهودی اولان موقعك لطافتی و پیر روحانینك امر و اشارتی کوکلنده بر شوق و رغبت حاصل ایتمشیدی ٠

یکی فتح اولنان ممالکده اویله بر موقع ارامق اوزره کزرك ادرنه یه تشریف بیوردیلر ٠ الحالة هذه ادرنه ده خرابه سی موجود اولان سرایك موقعنی رؤیاده کوردکلری محله مطابق بولدقلرندن درحال اورایه بر سرای عالی انشاسیچون مهندسلره امر ویردیلر ٠

رغبت پادشاهی یه واقف اولان کبرای ارکان دخی

اطرافنده كوزل خانه‌لر وسائر بنالر ياپدقلرندن آز وقت ظرفنده (ادرنه) شهری كسب معموريت وجسامت ايتدی .

﴿ يكيجه وياﻧﺒﻮلينك فتحی ﴾

پادشاه شوكت پناه باشلتديغی ابنيه‌يی طبع عاليسنه موافق صورتده انشا واكمال ايتديرمك اوزره (ادرنه) ده ارام يوروب (يدی يوز التمش سكز) سنه‌سنده عساكر كافيه ايله (تيمورتاش) بكی (قزل اغاج يكيجه‌سی) وبكلربكی (لالا شاهين) پاشايی دخی (صمساقو) و (اختمان) ولايتلرينك تسخيرينه مأمور ايتمشلر ايدی .

(يكيجه) خلقی محاربه‌سز تسليم اوله‌رق تبعيتی قبول ايتدكلرندن (تيمورتاش) بك اورادن (ياﻧﺒﻮلی) اوزرينه يوريدی .

(ياﻧﺒﻮلی) قلعه‌سی محافظلری حربی اختيار ايتمشلر وخيلی زمان طيانمشلرسه‌ده عثمانلونك شدتلی

مهاجماتندن وايام محاصره‌نك امتدادندن بيتاب قاله‌رق عاقبت انلرده تسليمه مجبور اولديلر .

(تيمور تاش) بك مظفراً و مغتنماً عودت ايتدى .

(شاهين) پاشا (صماقو) و (اختمانى) بو سفر ايله كچوره‌مديسه‌ده اطراف وانحاسنى عسكره يغما ايتديروب غنايم موفوره ايله رجعت ايلدى .

§

سلطان (مراد) ايكى سنه قدر (ادرنه) ده بولنوب هنوز ادرنه سرايى اكمال اولنه‌مديغى جهتله (يدى يوز سكسان طقوز) سنه‌سنده (ديمتوقه) يه عزيمت واوسنه‌نك قيشنى اوراده چيقاروب اول بهارنده فتوحات جديده آرزوسيله (ايدوس) جانبنه تحريك ركاب مهابت بيورديلر .

پادشاهك قوت وجلادتى وعساكر عثمانيه‌نك كثرت و شجاعتى قارشوسنده اوحواليده بولنان روم وبلغار حكمدارلرينك مقابله‌يه جسارتلرى قالمامش ايدى .

بناءً علیه (ایدوس) و (قرق آباد) و (سوزه بولی) و (خیره بولی) ممالکی خلقی صره‌سیله تسلیم وقبول رعیتله نائل حمایت پادشاه کریم اولدیلر .

خداوندکار غزا شعار فتوحات مسروده‌ٔ جدیده‌یی قزانوب (ادرنه) یه رجعت بیوردیلر . سرایی یاپلمش بتمش بولدقلرندن سرای جدیدلرینه نقل ایله (یدی یوز یتمش) سنه‌سی شتاسنی اوراده کچیردیلر .

بهار حلولنده ینه لوای ظفر پیرای عثمانی کشاد و بالذات (قرق کلیسا) جانبنه سوق جیوش جهاد بیورلدی .

بو حرکتده دخی (قرق کلیسا) و (پیکار حصاری) حرب وتضییق ایله پادشاهك فتوحات سابقه‌سنه منضم اولدی .

اوجه امرادن (میخال زاده) یی برفرقه ایله (ویزه) نك محاصره‌سنه سوق ومأمور بیورمشلر ایدی .

(قرق كليسا) و (پيكار حصاری) تسخيری عقبنده اردوی پادشاهی (ويزه) اوزرينه قالدیريلوب بر آی قدر محاصره اولندقدن صكره اعطای امان ايله (ويزه) دخی النّدی ·

(ويزه) نك (استانبوله) قربيتی وموقعجه لطافت واهميتی اولوب (استانبول ايمپراطورينك) اب آنسز هجوم ايده بده بونی المسی ملحوظ اولديغندن محافظه سنه لزومی قدر محافظين ايله (شيرمرد) بك نام دلاور تعيين اولنه رق (ادرنه) سرايی قدوم شاهانه ايله كسب شرف ايلدی ·

﴿ سلطان مرادك تكرار بروسه يه عزيمتی ﴾

پادشاه شوكت پناه بش سنه قدر روم ايلی جانبنده برچوق موفقيتلر حصوله كتوردكدنصكره آسياده كی ممالكنك احوالنه مد نظر دقت و تبعه سنه بذل لطف وعدالت بيورمق اوزره (يدی يوز يتمش ايكی) سنه سنده پای تخت قديملری اولان (بروسه يی)

تشریف ایتدیلر ٠

﴿ فتح صماقو واختمان ﴾

پادشاه (بروسه) یه کیدرکن بکلربکی (شاهین) پاشایه (فلبه) مرکز تعیین اولنه‌رق (صماقو) و (اختمان) ولایتلرینک تسخیرینی اکیداً تنبیه بیورمشلر ایدی ٠

(شاهین) پاشا سنهٔ مزبوره‌ده قوهٔ جسیمه ایله اوجهتلره یوریدی ٠ یولی اوزنده واقع (قپولی دربندینی) متین دیوار ایله سد ایدلمش بولدیغندن بوراده براز مشکلاته تصادف ایتدی ٠ لکن دیواری عسکره ییقدیروب کچدی ٠ درجنک اول (اختمانی) قبضهٔ تسخیره الدی ٠

عساکر عثمانیه اورادن (صماقو) اوزرینه یورورکن (چامورلی صحرا) نام محلده صربیه‌نک بر بیوک اردوسی بونلره چاتوب شدتلی بر محاربه وقوعه کلدی ٠

عثمانلی فرقه‌سی بو محاربه‌ده دخی اعدایی قلیجنه
باش کسدردی . غلبهٔ کامله قزاندی .
(شاهین) پاشا میدان حربنده دشمنی بوزمقله برقات
دها بیوکلنه‌رك وارتق (صماقو) ی اوقلی شکاری
عد ایدرك قره قوش کبی قلعه اوزرینه سوزلدی .
اهالیسی تسلیم واطاعتدن بشقه چاره بولمدیلر .
پاشا (صماقو) می واوزاده بولنان کثیر المنافع
تیمور معدنلرینی ضبط ایله مرکزی اولان قلعه‌یه
چکلدکدن بر از وقت صکره (صاری یار) و(صوفیه)
طرفلرینه اردوسنی قالدیروب او حوالیده صوفیه
قلعه‌سندن ماعدا یرلری تسخیر ایدرك اهالیسنی ویرکویه
ربط ایتدی .

سلطان مرادك ینه روم ایلی یه مروری

وکوستندیلك ممالك شاهانه‌یه الحاقی

پادشاه کشور کیر (شاهین) پاشادن پدرپی فتوحات

جديده خبرلری الدقچـه روم ايلنـه كچمكه ميـل ايتدكلرندن (يديوز يتمش اوچ) سـنه‌سی بهارنده عساكر كثيره ايله ينه روم ايلنه عبور و (شاهين) پاشانك فتوحات جديده‌سی مواقعـنی كورمك اوزره (صماقوه) طوغری توجه بيورديلر ٠

بلغارلردن بالاسـتقلال (كوسـتنديل) ده حكومت ايدن (قسطنطين) خداوندكار اسـكندر اقتدارك اعلام غاليه‌سنی حكومتی حواليسـنده متموج كورنجه وهم وتلاشه دوشه‌رك هدايای فائقه ايله پادشاهی استقبال وممالكنك اناخترلرينی كندی اليله تقـديمه استعجال ايتدی ٠

(قسطنطين) بو معامله‌ٔ مطاوعتكاری ايله مظهر حسن توجه پادشاهی اوله‌رق كـندی ولايتنك واليلكی (قسـطنطينه) طرف ملوكانه‌دن احسـان واحاله بيورلدی ٠

[(قسطمونی) حاكمی (اسـفنديار بكدن) دركاه خداوندكاری‌يه تقديم اولنان (يديـوز يتمش التی)

سنه سی ربیع الاولنك سكزی تاریخلی بر عریضه ده (كوستندیل) (سیروز) (قواله) (درامه) (زنجنه) (بورلی) (اسكنه) و (مارولیه) مملكتلرینك فتوحاتی تبریك ایدلمش اولمسنه باقیلورسه (كوستندیلك) فتحی (یتمش اوچ) سنه سندن صكره‌جه اولمق لازم كلور] .

سلطان شوكت عنوان حرباً وسلماً اله كچوریلان ممالكك اسباب حفظ وحراثتنی استكمال ایله ینه تختكاه بروسه یه عودت بیوردیلر .

شهریار معدلت آثار (بروسه ده) نشر عدالت واصلاح حال تبعه ورعیتله اوقاتكذار ایكن (یدیوز یتمش درت) سنه سنده (ویزه) محافظی (شیرمرد) بكدن (استانبول) ایمپراطورینك (ویزه) اطرافنی نهب وغارت ایتدیكنه ودیدهٔ حرصنی (ویزه) نك استیلاسنه دیكدیكنه دائر بر خبر كلدی .

دشمنلرینی بارقهٔ شمشیرنده طاپنیر صورتده مغلوب ومقهور كورن بر پادشاه صاحب قران قارشوسنده

او وقتلر خارجه تجاوز دكل استانبولده محافظهٔ
كرسیٔ حكومتنه لياقتی اولهمیان سعادتسز
ايمپراطورك ممالك محروسهيه صارقنديلغه يلتمسی
حدينی طانيامق و يتان اسلانی اوياندرمق دكلميدر ؟
سلطان (مراد) بو خبردن غضبلندی . همان
عساكر خاصهسيله (كليبولی) معبرندن (ملغرهيه)
كچهرك (شاهين) پاشايی (اورنوس) بكی وسائر
امرايی موجودلريله (ملغره) يه طوپلادی .
تجمع ايدن عسكر كليتلی اولهرق (استانبول
ايمپراطورينك) تأديبنه بو قدر غلبهلكك لزومی
اولمديغندن عساكر مجتمعهسنك قسم كليسنی
(شاهين) پاشاقوماندهسيله (ايصاله) جانبنده
بولنان (فردجك) شهرينك تسخيرينه سوق ايله
كندولری عساكر باقيه ايله ايمپراطورك زير حكمتنده
بولنان ممالك ايچنه دهشت انداز توجه اولديلر .
اول امرده استانبوله اون ساعت مسافهده بولنان
(اينجكز) قلعهسنی صارديلر . انی ايكی اوچ

كونده جبراً وعنوة قبضهٔ تسخيره الديلر .

(شاهين) پاشا مأمور اولديغى (قره جك) فتحنى بيتيروب بوراده موكب شاهانه‌يه يتشدى .

اردوى همايون (انجكز) دن (چتالجه) اوزرينه قالديرلدقده محافظلرى (انجكز) وقوعاتندن عبرت المش اولدقلرندن قارشو قويمق سوداسنه دوشمديلر تسليم اولديلر .

بعده قره دكز سواحلنده واقع (پولونيه) نام حصاره كيديلوب محاصره اولندى .

بو حصار اوزمان متانتلیجه ایدى . اون بش كون قدر محاصرين عثمانيه‌يه طيانندى .

پادشاه بونكله بغلنوب قالمغى تجويز ايتميوب [بو يقيلاجقده بكلمك فتح وتسخيرى اصل مرام اولان سائر ممالكه عزيمتمزه مانع اوله‌جق . مكر بونى تكرى يقه] تعبيريله امرا واركانه اورادن حركتنى اعلان واردوى همايونلرندن بر فرقه‌يى (پولونيه) محاصره سنده ابقا ايتدى .

كندولرى قلعه جوارندن چكلمش و كنار بحرده بر
اغاج دیبنده آرام بیورمش ایدیلر ٠

بر مژده‌جی كله‌رك قلعه دیوارینك بر طرفی ییقیلوب
غازیلرك ایچرویه یوریدكلرینی تبشیر ایتدیكندن
درحال (شاهین) پاشایی كوندروب (پولونیه) یی
ضبط ایتدیردی ٠

[قلعه‌نك فتحی مژده‌سنی مذكور اغاج سایه‌سنده
ایكن الدقلری ایچون او اغاجی (دولتلو قواق) نامیله
یاد بیوررلرمش ٠ حصار مذكورده (تكری
ییقدیغی) نامیله اشتهار بولمش] ٠

ایمپراطور و (استانبول) كبراسی – غالبا متانتنه
كووه‌نه‌رك – نقود وذی‌قیمت اشیالرینی قلعهٔ
مذكوره‌یه وضع وتودیع ایتمش ایدیلر ٠

بو مناسبتله خزینهٔ شاهانه و عساكر عثمانیه ایچون
بو قلعه‌دن غنایم كلیه حاصل اولدیغی مرویدر ٠
ایمپراطورك (ویزه‌یه) تجاوزینه قارشولق شواجرا آت
مجازات كافیه عد اولندیغندن سلطان (مراد)

(ادرنه) یه عودت بیوردیلر .

§

خداوندکار غازی اوسنه (ادرنه) ده ارام بیوروب (یدی یوز یتمش بش) سنه‌سنده قاضی عسکر اولوبده مؤخراً (وزیر اعظم) تعیین اولنان چاندرلی (خلیل خیرالدین) پاشایی روم ایلینك جانب غربیسنده وساحلده بولنان (بورلی) (اسکته) و (ماروليه) قلعه‌لرینك تسخیرینه مأمور وفن حربده مهارت تامه‌سی وعثمانلولرك بدایت عبورندنبرو روم ایلی دیارنده وقایع مشهوره‌یی قزانعقله یار واغیار نزدنده شهرت شایعه‌سی بولنان غازی (اورنوس) بکی دخی سردار مقامنده وزیر مشارالیهه ترفیق بیوردیلر .

(دلی بلبان) نام بهادری دخی دیکر فرقه‌یه سردار ایدرك (سیروز) قلعه‌سنك حصر وتضییقنه سوق ایتدیلر .

عساکر عثمانیه (کوملجنه) یه واصل اولنجه

(خیرالدین) پاشا حسب التنسیب اوراده قالوب
(اورنوس) بك عساکر ظفرمآثر ایله (بورلی)
(اسکته) و (مارولیه) اوزرینه یوریدی .
(بورلی) و (اسکته) قلعه‌لری بالاستیمان درحال
ضبط اولندی .
(مارولیه) قلعه‌سی حاکمه‌سی (مارولیه) اقرباسندن
بولنان (سیروز) حکمداریننك اعانه‌سنه اعتماداً
حرب ومقاتله‌یه تصدی ایتدیسه‌ده (سیروز)
حکمداری (دلی بلبانك) تضیقاتندن کندی دردینه
دوشه‌رك (مارولیه) یه امداده وقت بوله‌مدیغندن
(مارولیه) دخی ناچار امان دیله‌یوب قلعه‌یی
(اورنوس) بکه تسلیم ایتدی .
(خیرالدین) پاشانك عرض واشعاری اوزرینه
پادشاه (شاهین) پاشایی دخی قوهٔ کافیه ایله
مؤخراً (دلی بلبان) بکه امداداً (سیروز) اوزرینه
سوق ایتدیلر .
(شاهین) پاشا ابتدا (سیروزه) کیتمیوب اول امرده

(قواله) قلعه‌سنی صاردی ‧

انی وصکره صیره‌سیله (درامه) (زیخنه) (سیروز) و (قره‌فریه) قلعه‌لرینی امان ایله آلدی ‧

§

بوقاریده دخی دینلمشیدیکه عثمانلیلر اثنای حرب وپیکارده نه‌قدر شدید ایسه‌لر داخل دائرهٔ امان وتابعیت اولنلره اوقدر رحیم وشفیق ایدیلر ‧

بناء علیه (شاهین) پاشا وسائر امرا بوسفرده تسخیرینه موفق اولدقلری ممالکك اهالیسنه بسط جناح رأفت و حمایت ایتدیلر ‧ و وزیر اعظم (خیرالدین) پاشا ایله برلکده جمله‌سی موفقاً (یدی یوز یتمش التی) سنه‌سنده حضور پادشاهی‌یه رجعت ایلدیلر ‧

غازی خداوندکار وزیراعظمله اردونك عودتندن صکره ینه بروسه تختنی تشریف بیوردیلر ‧

پاشای حشمت پناهك ترقیٔ اقبال وسعادتنی کورن حکمداران اسلامیه بوارالقده تبریك فتوحات

جديده بهانه‌سيله درگاه خداوندگارى‌يه عبوديتنامه‌لر تقديميله عرض خلوص ايتمشلردر .

§

مقدما بر ويركوى سنوى اعطاسيله مسالمتى التزام ايدن (صرب) قرالى بو اثناده ويركو ويرمكدن استنكاف ايله برابر ممالك شاهانه‌يه تسلط ايتمكه باشلاديغى (سلطان مراد) ه عرض اولندقده اكا دخى حدينى طانتديرمق لازم كلديكندن (يدى يوز يتمش يدى) سنه سنده شهزاده‌لرى (يلدرم بايزيد) خانى (بروسه) تختگاهنده قائممقام براقوب آغر اردو ايله صربستان حدودينه توجه بيورديلر .

(صرب) قرالى اقتدارينى قوت پادشاهى ايله موازن بولمديغى ايچون مملكتلرينى بوشالدوب بالجمله اهالى‌يى طاغلره قاچردى .

پادشاه درت آى قدر اوحولى‌يه هيبت انداز اوله‌رق عساكر عثمانيه سكنه وذخيره‌دن خالى مملكتلرده قحطلدن

صقلدیلر . فقط بر وجه آتی (نیش) قلعه‌سنك فتحیله آجی‌یی چیقاردیلر .

شهریار بختیار امرا وارکان ایله عقد مشورت ایدرك ویریلان قرار اوزرینه اردویی (سمندره) جانبنده بولنان (نیش) قلعه‌سی اوزرینه قالدردیلر .

(نیش) قلعه‌سنك متانت وحصانتی جهتیله (صرپ) قرالی خزینه‌سنی وقیمتدار اشیاسنی اورایه وضع ایتمشیدی .

بوراده شدتلی محاربه‌لر اولنوب طرفیندن تلفات کلیه وقوعه کلدی . نهایت هجوم طریقیله دلاوران عساکر عثمانیه قلعه‌یی فتح ایتدیلر . غنیمت کثیره‌یه نائل اولدیلر .

(صرپ) قرالی طاغلرده اختفادن مضطرب ایکن (نیشك) عثمانلو النه دوشدیکی خبریله بتون مکدر وسائر ممالکنی صولت عثمانیاندن محافظة طلب صلحه مضطر اولدیغندن سفرا تعیینیله عفو وامان پاشاهی‌یه دخالت ومقدمکی ویرکوسنك

اوچ سنه‌نك متراكمنى تأديه ايتمش اوزره و بعدما
هرسنه ويركو اوله‌رق (اللى قيه كموش) ويرمك
شرطيله عقد مصالحه‌يه مسارعت ايلدى .
پادشاه انجم سپاه بو مظفريتى دخى قزاندقدن
و (نيش) قلعه‌سنك اسباب محافظه‌سنى اكمالدن
صكره ينه بروسه‌يه رجعت واطراف ملوكنه نامه‌لر
نشريله اعلان مظفريت بيورديلر .
بو نامه‌لردن (يدى يوز يتمش سكز) سنه‌سى
(ذى الحجه سنك اواخرى) تاريخيله (قرمان) اوغلى
(على) بكه يازيلان نامهٔ همايون (١٤) وعلى
بكك بعض هدايا علاوه‌سيله جواباً تقديم ايلديكى
عريضه‌سى (١٥) رقملريله جلد آخرينه ذيل
ايديلور .

فتح سلستره ونيكبولى

سلطان مراد بلندهمت روم ايلى قطعه‌سنجه خريطهٔ
خيالنده قونپاس ايتديكى فتوحاتى كاملا فعله

کتورمدکجه بر درلو راحت ایده‌مدیکندن (یدی یوز یتمش سکز) سنه‌سنده (سلستره) و(نیکبولی) جهتلرینك تسخیری نیتیله تکرار روم ایلی طرفنه کذار بیوردی .

سلستره ونیکبولی مملکتلرنده حکومت (صوصمنوس) نام حکمدار پادشاهك بو سفر استقامت توجهی کندی حکومتنه طوغری اولدیغنی اکلایینجه عاقلانه طوراتوب هدایای فائقه ایله رکاب شهریاری‌یه قوشدی . وقبول تابعیتله مظهر لطف وحمایت اوله‌رق ینه کندو مملکتنه والی تعیین بیورلدی .

§

پادشاه همایون طالع سلستره جهتنك سهولتله اطاعتنی حصوله کتورمسیله کمال حشمتله ادرنه تختکاهنه چکیلوب و (یدی یوز سکسان درت) سنه‌سنه قدر کاه ادرنه‌ده وکاه بروسه‌ده تنسیق اصول سلطنت وتعمیم شمول معدلت ایله وقت کچیروب فتوحات جدیده املنده بولنمدیلر .

بوسنه روم ايلى بكلربكيلكى منصبى شاهين
پاشادن بالتحويل (تيمورتاش) بكه احاله اولندى .
بو تيمورتاش بك عقلاى امرادن اولهرق تنظيم عسكر
وتدبير مصالح حضر وسفر خصوصلرنده يد طولى
كوسترمشدر .
حتى دولت عليه نك (سپاه) (سلحدار) (قزل)
(آق باراق) وسائر نامله تأسس ايدرك يكى
چريلرك لغونه قدر استخدام اولنان موظف سوارى
اوجاقلرندن (سپاه اوغلانى) اوجاغنى (وينق)
ناميله اردولرده قوللانيلان خزبنده وآت اوغلانى
طاقمنى ابتدا مشار اليه تأسيس ايتمش وسپاهيلرك
اولادينه بابالرينك محلولندن تيمار توجيهى دخى
نظامه ربط ايلمشدر .

﴿ شهزاده يلديرم بايزيد خانك كرميان ﴾

﴿ اوغلانك كريمه سى ايله ترويجى ﴾

سلطنت سنيهٔ عثمانيه نك شعشعهٔ شوكت وشانى

غازی خداوندکار سایه‌سنده افاقی قاپلادیغندن
اناطولی قطعه‌سنده بولنان طوائف ملوك اسلامیه
برز طریقله عتبهٔ پادشاهی‌یه ربط مناسبته
قالقشدقلری صره‌ده مقر حکومتی پای تخته قریب
وملاصق اولان کرمیان زاده کندوسی شمدی‌یه
قدر دولت علیه ایله خوش کچنمش ایسه‌ده اختیار
اوله‌رق عمرینك زمان مساعده‌سی قالمدیغندن
وفاتندن صکره اولادینك حضور وراحتنی محافظه
ایتمك اوزره کریمه‌سی خانمك شهزاده یلدرم بایزید
خانك زوجیتنه ومخدومی (یعقوب) بکلك بنده‌لکه
قبولنی مشاهیر علمادن (اسحق فقیه) نام فاضل
سفارتیله طرف پادشاهیدن استرحام و (کرمیان)
ولایتندن (کوتاهیه) و (سماو) شهرلرینی و (اکری
کوز) و (طاوشانلو) قلعه‌لرینی کریمه‌لرینك
جهازی اولمق اوزره ممالك محروسهٔ شاهانه‌یه ترك
والحاق ایده‌جکنی عرض واعلام ایتمش و بوصورت
قبول بیورلمشیدی .

بناء علیه (یدی یوز سکسان اوچ) سنه‌سنده پادشاه بروسه‌یه کچوب او زمانه قدر دولت علیه‌ده مثلی سبقت ایتمامش صورتده ملوکانه بر سور ترتیب واجرای عقد شرعی وعروسك بروسه‌یه نقلی ایله جهاز جمله سندن اولان کوتاهیه وسائر ممالکك ضبط وتسلیمی ضمننده بروسه قاضیسی (قوجه افندی) نام ذاتی وخواص وخدمهٔ پادشاهیدن امیر علم (آق سنقر) اغایی بیك نفوسدن زیاده غلبه‌لکلی بر آلای ایله کرمیان زاده‌نك مقری بولنان کوتاهیه‌یه تسریب بیوردیلر ٠

عروس مطنطن آلای ایله بروسه‌یه نقل اولندی ٠ هم شهزاده تأهل ایتدی ٠ همده کرمیان حکومتی سلطنت سنیه ایله برلشمش اولدی ٠

بو سور همایونده ملوك اسلامیه جانبندن وارکان وامرای دولت طرفندن خارج از حد توصیف هدایای عظیمه تقدیم اولندی ٠ لکن شهریار عالی جناب تجمع ایدن هدایا وتحف بی قیاسدن

خزینهٔ شاهانه‌لرینه رحبهٔ الیقویمیوب اطراف ملوکندن کلنلری علما وبندکانه وانلرجانبندن تقدیم اولنانلری ملوك اطرافه احسان ایتدیلر .

او وقتده‌کی امرامزك مکنت واقتداری بیلنمك اوزره غازی اورنوس بکك هدیه‌سی بروجه آتی تفصیل اولنور .

(یوز) نفر غلام یوسف اقا ایدیکه اون نفری اللرنده ایچی مسکوکات سیمیه ایله ودیکر اون نفری اللرنده مسکوکات سبجیه ایله مملوکموش تبسیلر وسکسان نفری دخی سیم خالصدن معمول صراحی وقوپه وقدح وشمعدان کبی قیمتدار شیلر طوتاردی .

یوز نفرده جواری عشوه پیما ایدیکه هر بری لطافت حسن ونزاکتله بر پری هوشربا ایدی .

قوجه غازی اورنوسك اشبو هدیهٔ بندکانه‌سی مصر وشام وروم واعجام ملوکنك هدیه‌لرینه فائق اولدیغندن پادشاه اسکندر غلام بربنده‌سنك سورده مجتمع اولان سفرایه قارشو عرض ایتدیکی

ملوكانه هديه سندن پك منشرح اولديلر .

اورنوس بكك هداياسنی سلطان مصره كوندروب ومصر سلطاننده بی مثل عربی الاصل آتلری دخی اوشهسوار میدان جلادته بخش ایتدیلر .

اورنوس بكك هدیه سنه (شاهانه) دیه بیلورز . اما شهریار بدیع الاثارك علو جنابنی نه تعبیر ایله وصف ایده‌لم ؟

(خاتمانه) دیسك خاتمك بذایله شهرت الدیغی سكز دوه اون التی قیون واو سوری سوری اولسه عطایای خداوندكاری ایله نسبت قبول ایدرمی ؟

﴿ حمید اوغلی ممالكندن بعض محللرك مبایعه صورتیله ممالك شاهانه یه الحاقی ﴾

قرمان اوغللری دولت منقرضهٔ سلجوقیه نك پای تختی بولنان قونیه ده حكمدار بولندقلری جهتله سودای تعظیم واستقلال دماغلرندن چیقمامقده وفرصت بولدقجه ممالك محروسه یه تجاوزله دولت عثمانیه یی

اضعاف ایچون دولاب فساد قورمقده ایدیلر ·

بونلرك سیلائهٔ فسادلرینه برسد حائل طوتلق اوزره (حمیداوغلی) اوغلی ممالکندن (سپارته) (قره اغاج) (یلواج) (بکشهری) و (سیدی شهری) بلادینك مبالغ معینه مقابله سنده ترك ایدلمسنی سلطان مراد حمیداوغلی (حسین) بکه سفیر مخصوص واسطه سیله تکلیف ایتدکده حسین بك وهلهٔ بوتکلیفی متحیرانه کوروب سوز ویرمیه جك اولسه پادشاهك حركت وصولتنی مستلزم اولور وهمیله سفیره موافقت جوابنی ویرمشیدی ·

پادشاه درحال بدل مبایعه ایله ذکر اولنان محللرك قبض وضبطیچون مأمور کوندردیلر ·

حسین بك صکره دن ندامت ایتدیسه ده سوزندن دونه مدیکندن بلادمذکوره یی دولت علیه مأمورلرینه تسلیم ایتدی ·

﴿ مناستر و پرلپه نك تسخیری ﴾

(مناستر) (پرلپه) و (ملانيك) بلادو قلاعينك تسخيری پادشاه شوكت پناهك جمله‌ٔ تصميماتندن ايسه‌ده قرمان اوغللرينك ممالك شاهانه عليهنه سوء نيتنی بيلدكلريچون اناطولی يقه‌سندن ايرلمغی مناسب كورمدكلرندن ذكر اولنان محللرك تسخيرينی روم ايلی بكلربكيسی تيمورتاش پاشايه حواله بيورديلر .

پاشای مشار اليه (يديوز سكسان درت) سنه‌سنده اردوسنی پرلپه اوزرينه قالديروب محاصره ايتدی .

پرلپه خلقی عساكر عثمانيه‌يه مقاومت ايده‌جك قوتده اولمدقلرندن بالاستيمان تسليم قلعه ايله نائل امان اولديلر .

اردوی همايون اورادن مناستر محاصره‌سنه قالديرلدی .

مناسترليلر اختيار حرب ايتدكلرندن قلعه برمدت تضييق اولنه‌رق نهايت عساكر عثمانيه هجوم طريقيله قلعه‌يی تسخير واعدايی طعمهٔ نهنك شمشير ايتديلر .

اورادن (قارلی ایلی) و (اشتب) اوزرینه یوریدی ٠ یوراریده صلح وامان ایله انقیادندنصکره سلانیك قلعه‌سی صارلدی ٠

سلانیك قلعه‌سی او وقتکی آلات حربیه‌یه کوره متانتلی اولدیغندن امر تسخیری تمدید محاصره‌یه محتاج ایدی ٠

عسکر ایسه یورغون بولندیغندن اطراف وانحاسنك ضبطیله اکتفا اولندی ٠

﴿ سلطان مراد غازینك روم ایلی جانبنه عبوری ﴾

شهریار غزا شعار (یدییوز تمش بش) سنه‌سنده بیوك شهزاده‌لری بایزید یلدرم خانی ممالك محروسه حدودنده کرمیان ولایتی مقری بولنان کوتاهیه‌یه وایکنجی شهزاده‌لری یعقوب چلبی‌یی قرسی والیلکنه تعیین وقرمان اوغللری وسائره‌نك تجاوزاتندن اناطولی جهتنی بوصورتله تأمین بیوردقلرندن الك کوچك شهزاده‌لری ساوجی بکی بروسه محافظه سنده

براغه‌رق کندولری ینه ادرنه تختگاهنی تشریف بیوردیلر ·

(ارناودلق) و (بوسنه) طرفلرینك استیلاسی افکار پادشاهی جمله‌سندن اوله‌رق فقط اوجنه برسردار رفاقتنده بر اردو سوقیله هم دشمنك ضعیفلدلمسی وهمده اورالرك مواقعی احوالنه وقوف کسب ایدلمسی و کلا وارکان ایله اجرا اولنان مشورتده قرار ویرلدیکندن بکلربکی تیمورتاش پاشا سوق اولندی ·

پاشا اردوی عثمانی ایله ارناودلغه طوغری حرکت ایدوب اثنای طریقده بولنان بعض قلعه‌لری الدی · وارناودلق ایچنه اقینجی فرقه‌لر سوقیله سبی ویغما ایتدیردی ·

بوحرکتده عساکر عثمانیه پك چوق اسرا وغنایم ایله اقدار اولندیغی کبی اوحوالینك کیروب چیقه‌جق یوللریده اوکرنلمش اولدی ·

ایام شتانك حلولی مناسبتیله پاشا دها ایلرویه سنه

کتیوب ادرنه‌یه عودت ایدرك قیشی چیقاردقدنصکره
حلول موسم بهارده فرمان پادشاهی اوزره ینه
اردویی قالدیروب (بوسنه) و (هرسك) دیاری
درونه ایلغار ایتدی ٠
بودفعه دخی اسرا واشیا وحیواناتدن عثمانلی
النه کلی غنیمت کیروب مظفراً ومغتنماً مرکزه رجعت
اولندی ٠

﴿ شهزاده ساوجی بکك وقوعاتی ﴾

سلطان مراد (یدییوز سکسان بش) سنه سندن
(سکسان یدی) سنه سنه قدر ادرنه‌ده تخت پیرای
اقامتله ایکی دفعه ارناودلق و بوسنه جهتلرینه اردو
سوق ایتمش و بو سنه بالذات مجارستانه یوریمك
اوزره تدارکات جسیمه ایله مشغول بولنمشیدی ٠
ناکاه بروسه دن بارد برخبر کلدی ٠
شویله که شهزاده ساوجی بکك القاآت فاسدهٔ قرنا
وتسویلات نفس وهوا سائقه سیله استقلال

وسلطنتی قوروب بروسه تختنه جلوس وخزائن بیت المالی اجلافه تقسیم ایتمکله باشنه جمع نفوس ایتدیکی ونامنه خطبه اوقوتدیغی بیلدیرلدی ·

بوداهیه نك بین المسلمین قان دوكلمکسزین تدبیر حکیمانه ایله دفعی غرضیله پادشاه کویاساوجی بکك حرکاتندن بیخبر ایمش کبی کندولری بروسه یه توجه ایده جکلندن یغا طرفلرنده برقاچ کون برلکده صید وشکار ایله تنزه وتفرج اولنمق اوزره موکب همایونلرینه کلمسنی متغافلانه ساوجی بکه اشعار بیوردیلر ·

غافل چوجق دماغنه صارمش اولان سودای سلطنتی بردراو یکه مدی · جمع عسکر ایدرك باباسیله محاربه یه حاضرلاندی ·

شهزاده نك امر پادشاهی یه عدم اطاعتله منتهیٔ حرب وقتال اولدیغی مسموع خداوندکاری اولدقده ارتق ایشك تأخیرنده نتایج مضره کوریله جکندن اردوی همایونله قارشویه کچدیلر · بروسه اوزرینه طوغری یوریدیلر ·

ساوجی بك بذل خزائن سایه‌سنده کندینه
اویدردیغی اجلاف عسکردن بر کروه انبوه ایله (کته)
اوواسنده اردوی همایون شهریاری‌یه قارشو کلوب
حرب ومقاتله باشلدی . نه سعادتسزلك
نه جرأت !!!!!

بر پادشاهکه بونجه یللاردر نیجه کره تجربتکاه میدان
حرب ووغاده آت اوینانمش و ید غالیه‌سی اوروپا
دیارینه قدر اوزانمشدر . تجربه‌سز شهزاده‌نك
انکله اوغراشمسی بر طفل نورسیده‌نك رستم زاله میدان
اوقومسی قبیلندن دکلیدر ؟

برآز محاربه‌دن صکره باشنده‌کی جمعیت هجوم
عسکر سلطان ذی شوکتله منهزم و پریشان
اوله‌رق بیچاره شهزاده مقیداً حضور خداوندکاری‌یه
کتورلدی .

پادشاه شفقت ابوت غلبه‌سیله شهزاده‌نك عفوینی
قوروب ورقت انکیز معاتبه ومؤاخذه‌یه باشلایوب
توبه واستغفار ایتمسنی ایما ایتدکجه او بی‌سعادت

مناسبتسز وديك سوزلرله غضب شاهانه‌يى تحريك
ايتديكندن قانون انسانيتده سبب حياتى و ولى نعمتى
اولان پدرلرينه عصيان ايدنلرك جزاسى كور ايدلمك
اولديغيچون كوزينه ميل چكلدى . نه دهشتلى
عبرت !!!!!

[ساوجى بكك صورت عصيانى استانبول
ايمپراطورى (يانى باله‌اوغ)ك اوغلى (اندرنيقوس)
ايله هربرى كندى باباسى تختنى ضبط ايتمك اوزره
بينلرنده وقوع بولان اتفاقلرندن نشأت ايتديكى
وساوجى بك طوتلدقدن صكره همت خداوندكارى ايله
ايمپراطور دخى اوغلى اندرنيقوسى طوتوب قينار
سركه ايله كوزلرينى ياقديغى اوروپا تاريخلرندن
نقلا بعض ترك تاريخلرنده مندرجدر] .

شهزاده‌نك اغفال واضلالى مسئله‌سنده قرمان
اوغلنكده برمعنى اولمق كركدركه سلطان مرادغازى
شهزاده‌نك طوتلديغنى بيان وسيله‌سيله بوندنصكره
روم ايلى جانبنه وقوع بوله‌جق سفر همايون اثناسنده

راحت طورمسنی (یدی یوز سکسان یدی سنه سی شوالنك اواخری تاریخلی) برنامهٔ همایون ایله قرمان اوغلنه تنبیه بیورمشدر ٠
نامهٔ مذکور (١٦) اشارتیله ذیلده مندرجدر ٠

سلطان مرادك تكرار ادرنه یه عبوری

سلطنت عثمانیه نك رقیب حریصی اولان قرمان اوغلی علی بكه استدعاسی وجهله (یدی یوز سکسان یدی) سنه سنده کریمهٔ پادشاهی (نفیسه) سلطان عقد وتزویج ایدیله رك مناسبت مصاهرت ایله مومی الیهك فكر فتنه کاریسی تعدیل ایدلمش اولدیغندن شهریار جهاد شعار بقیهٔ تدابیر جهانكیرانه لرینی اجرا ایتمك اوزره اشبو (یدییوزسکسان سکز) سنه سنده ینه روم ایلی جانبنه مرور و وزیر اعظم خیرالدین پاشا ایله غازی اورنوس بكی (چرزوز) (چای حصار) و (یکی شهر) بلادینك تسخیری چون اردوی همایونه سردار تعیینیله سوق ایتدیلر ٠

صوفیه‌نك فتحی

روم ایلی بکلر بکیسی سابق شاهین پاشا مقدما (صوفیه) حوالیسنه دفعاتله هجوم ایدوب صوفیه قلعه‌سنك تسخیرینه سعی ایتمش ایسه‌ده موفق اوله‌مامش ایدی ·

بو اثناده یعنی (یدی یوز سکسان سکز) سنه‌سی صفر الخیری ابتدالرنده عساکر عثمانیه رؤساسندن اولوب قلبه‌یه مأمور اولان (اینجه بلبان) بك نام بهادر بر تدبیر حکیم ایله صوفیه‌یی تسخیر ایتمشدر ·

شویله که بهادر مشارالیهك رفاقتنده بولنان افراد عسکریه‌دن مهتدی (اوزونجه سوندك) کویا اسکی دیننه دونمش صورتنده اینجه بلبانك یانندن صوفیه حاکمی (یانوق بان) نزدینه فرار ایتمش وکوزل طوغان قوللانمق بیلدیکندن یانوقه‌یه طوغانجی باشی اوله‌رق چاتمش ایدی ·

بر کون یانوقه طوغانجی سوندك ایله تاتار پازارینه طوغری آوانه‌رق آچلمش و خدم و حشمندن آیرلمش اولدیغی حالده اقشام دخی اولمسیله بیتوتت ایده‌جك بر کوی آرامغه مجبور اولدی . بالتصادف یوللری عثمانلی اداره‌سنده بولنان برقریه کنارینه اوغرادی .

سوندك کویدن یم ویه‌جك کتورمك بهانه‌سیله کویه کیدرك وکویده بولندیغی (دلی بلبان) و (احمد غازی) نام عثمانلی دلاورلرینه خبر ویره‌رك حاصلی یانوقه‌یی بالسهوله طوتدیلر . بلبان بك نزدینه کتوردیلر .

بلبان بك درحال قوهٔ موجوده‌سیله صوفیه قلعه‌سی اوزرینه یوریدی .

بانك طوتلمسی قلعه محافظلرینك اقتدار مقاومتلرینی سلب ایتمش بولندیغندن قارشوطوره‌میوب تسلیمه مجبور اولدیلر .

یانوقه مقیداً وسوندك واحمد غازی‌یه تسلیماً حضور

پادشاهی یه کوندرلدکده بلبان بکك خدمتی نزد شاهانه ده موجب محظوظیت اوله رق کندوسنه صوفیه سنجاغی بکلکی توجیه وعرض ورجاسی موجبنجه سوندیکه زعامت واحمد غازی یه ده یکیت باشیلق احسان بیورلمشدر ٠

بوکا دائر اینجه بلبان بکك عریضه سیله سلطان مرادك ادرنه مقامنده یازدقلری جوابنامهٔ عالی (١٧) (١٨) اشارتلریله تذییل اولنور ٠

﴿ وزیر اعظم خیرالدین پاشانك وفاتیله اوغلی ﴾
﴿ علی پاشایه مقام صدارتك احاله سی ﴾

وزیر اعظم وسردار اکرم خیرالدین پاشا یکی شهر جانبنه کیدرکن یکیجه ده حلول اجل موعودیله وفات ایتمش اولدیغی عتبهٔ پادشاهی یه عرض اولندقده او یله وفور فضل وفقاهت وکمال عقل ودرایتله متصف بر وزیر روشنضمیرك فقدانندن متأسف اولدیلر ٠

مقام وزارت عظمی متوفای مشارالیهك مخدومی اولوب قاضیعسكر بولنان علی پاشایه احسان اولنه‌رق پدرینك مخلفاتنی ضبط ایتمك و اردوی همایونه قوماندا ایتمك اوزره یكیجه‌یه اعزام بیورلدی ٠

§

بو اثناده سلطان مصر جانبندن هدایای فائقه ایله بر ایلچی كلوب كتوردیكی نامه (سلطان الغزات والمجاهدین) عنوانیله معنون ومعیت شاهانه‌ده بولنمق آرزوسنی كوستررجه‌ده تعبیرات تعظیمیه ایله مزین اوله‌رق موجب انشراح شهریاری اولدیغندن سلطان مصره بالمقابله آغر هدیه‌لر ترتیبیله كلان ایلچی اعاده قلندی ٠

﴿ سلطان مرادك قرمان اوغلی اوزرینه حركتی ﴾

قرمان اوغلی علی بكك مقدمجه حمید اوغلی حسین بكدن مبایعه طریقیله ممالك محروسه‌یه الحاق اولنان

بکشهری سیدی شهری بلواج وقره اغاج قضالرینی یغما وتاراج ایتدیکنه واورالری بخسه دیکنه دائر سیدی شهری حاکمی محمود بك طرفندن بر عرض کلدی ٠

علی بکك قرابت ومصاهرت حقوقنی دخی کوزنمیه رك ظهوره کلان حرکات غاصبانه سی تأدیبنی موجب کورندیکندن قرمان دیارینه تصمیم حرکت بیورلدیغنی وذخائر وسائر مهمات تهیئه اولنمسنی مشعر اناطولی حکام شرعیه سنه فرمان عالی نشر یله برابر عاجلا اناطولی بقه سنه توجه بیورلدی ٠ روم ایلی عساکرینی آلوب ده ارقه دن یتشمسی بکلربکی تیمورتاش پاشایه امر اولندی ٠

مذکور فرمانك بر صورتی (۱۹) رقیله ذیلده کوریلور ٠

(تیمورتاش) پاشا صر پلودن دخی ایکی بیك قدر عسکر الهرق روم ایلی اردوسیله کوتاهیه ده موکب شاهانه یه یتشدی ٠

قرمان اوغلی خداوندکارك غضوبانه کندی اوزرینه
کلیشندن لرزناك اوله‌رق اعتذار واستعفا ایله عفو
ومرحمت پادشاهی‌یی تحریك ایتمك واوله‌مازایسه
اردوی همایونك کیفیت وکمیتنه تحصیل وقوف ایلمك
اوزره سفیر مخصوص ایله براسترحامنامه تقدیم ایتدی .
بریاندنده قونیه قلعه سنك تحکیمنه وزیر اداره سنده
بولنان تاتارلردن وعشایر وقبائلدن عساکر کلیه
جمعنه باشلادی .
خداوندکار قرمان اوغلنك اعتذارنامه سندن
نفاق نهانیسنی استشمام بیوردیلرسه‌ده ایلچی‌یه
جواب رد ویرمیوب معتاد عالیلری وجهله وکلا
وارکانیله عقد انجمن مشورت ایتدی .
وزیراعظم علی پاشانك وبالجمله ارکانك خلاصهٔ
افکاری حربی ترجیح طرفنده قرار بولدیغندن قرمان
اوغلنك سفیری جواب یأس ایله اعاده اولندی .
متعاقباً اردوی همایون قونیه اطرافنده دهشت نما
اولدی .

قرمان اوغلی دخی (طورغودلو) (صمغارلو)
(بایبردلو)(ترکمان)(تاتار) و (ورساق) قبائلیله اتفاق
ایدرك جمعیت عظیمه ایله میدان حربنه حاضرلندی ·
پادشاه فن حربه توفیقاً (میمنه) (میسره) (پیشدار)
(دمدار) و (احتیاط) قوللری ترتیبیله اناطولی
اردوسنی اناطولی بکلربکیسی (صاروجه) پاشا
(بلبان) بك (مستجاب) بك کبی جرب آزما رؤسا
رفاقتلریله صاغ جناحده شهزاده (یعقوب چلبی)
وصربی عساکریله بعض طوایف عسکریه یی (فیروز)
بك (خواجه بك) مثللو مجرب امرا رفاقتلریله شهزاده
(یلدیرم بایزید) قوماندهسنه ویروب روم ایلی
اردوسیله تیمور تاش پاشایی دخی ایکی جناحه امداد
وآغرلق ومهماتی محافظه ایلمکه مأمور ایتدی ·
عساکر خاصهٔ شاهانه حکمنده اولان یکی چری
وعزب وقپو خلقی پادشاهك پیشگاهنه دیزلدیلر ·
بو ترتیب اوزره (یدی یوز سکسان سکز) سنه سی
شوالنك یکرمی بشنجی چهارشنبه کونی قونیه

قلعه‌سنك آلتی میل آچیغنده غایت خونریزانه محاربه‌یه طوتشدیلر .

قرمان اوغلی طرفی دخی شجیعانه طورانوب خصوصیله تاتار و ورساق طائفه‌ده اوق آتیجیلرك چوق اولدیغندن خیلی طیاندیلر .

لكن هر كونی روم ایلنده حرب وجدال ایله كچن عساكر عثمانیه قارشوسنده بر طاقم عشایر درنده‌لرینك طیانمسی نه درجه‌یه قدر اوله بیلور ؟

نتیجه‌سنده فنا بوزلدیلر .

اتفاقا قرمان اوغلی علی بك مقابله‌سنده تیمورتاش پاشا تصادف ایتدیكندن روم ایلی دلاورلرینك ضرب شمشیرینه مقاومت ایده‌میوب قاچه‌رق آت باشنی قونیه قلعه‌سنده چكدی .

حین فرارده قرمان مشاهیر امراسنك اكثریسی طوتلدی . قلعه محاصره‌یه اتلدی .

میدان محاربه‌سنده تاتار و ورساق تیراندازلرینك یغمور كبی اوق یاغدردقلری صره‌ده شهزاده

يلدیرم بایزیدخان دخی برق خاطف کبی جولان ایدرك شمشیر صاعقه بارندن آتشلر صاچدیغندن بوندن صکره فرط جلادتله شهرت آلمشدر ٠

بناء علیه قرمان اوغلی اردوسندن اغتنام اولنان اشیانك توزیعنده یلدیرم بایزیدخانه زیادهجه حصه ویرلمشدر ٠

تیمورتاش پاشایه دخی وزارت رتبهٔ جلیلهسی احسانیله مکافات بیورلمشدر ٠

قرمان اوغلی محصور یتك نهایتی فنایه نتیجه ویرهجکنی اکلایوب دامن عفو ومرحمت شهریاری یه صارلمقدن بشقه تدبیر بولهمدی ٠ کریمهٔ محترمهٔ پادشاهی اولان حرم عصمت توأملریله کبار علما ومشایخدن بعض ذوات معروفهیی لاجل الاستعفا پادشاهه کوندردی ٠

سلطان مراد کریمهسی سلطان عفت نشانك کوزیاشی دوکهرك رجا وشفاعتنه ترجاً علی بکی عفو ایتدی ٠ وتجدید عهد وپیمان ایله پای تخته چکلدی ٠

حمید اوغلی حسین بك قرمان اوغلنی مخالفته سوق واغرا ایتمش اولمسنه بناء انك یدنده قلان مملکتلرك اخذیله حکومتنك لغوی پادشاهه اخطار اولنمش ایسه ده شهریار عالی وقار [حمید اوغلنك اك کزیده مملکتلرینی صاتون الدق النده قلان بر قاچ چورك قلعه نه‌ایشه یرار علی بکك کوردیکی تربیه اکاده کافیدر] دیه‌رك هیچ اهمیت ویرمدیلر ٠

صرپ قرالیله صوصه‌انوسك نقض عهد ومخالفتلری

خداوندکار عدالتشعار قونیه محاصره‌سنده اهالی وفقرانك برچوبنه ال اوزدانلره سیاست یوره‌جقلرینی اعلان ایتمشیکن صرپلو طاقی تعدیاته جسارت ایتمش اولدقلرندن برقاچ نفر صرپلویه قتل ایله مجازات ایتمشلر ایدی ٠

بومعامله صرپ قرالی (لازاری) یه کران کلدیکندن پادشاه ایله منعقد اولان اتفاقی بوزوب بعض خرستیان

حكمدارلريله بالاتفاق (يدى يوز سكسان طقوز) سنه سنده ممالك محروسه دن بعض محللرك نهب وغارتنه قو بولديغى مسموع پادشاهى اولدقده يكرمى بيك قدر عسكرله لالا شاهين پاشايى صرپستانك استيصالنه مأمور بيورديلر .

بلغار پرنسلرندن اولوب مقدما اطاعت ايدرك كندى ممالكى واليكنده ابقا اولنان سلستره ونيكبولى حاكمى (صوسمانوس) دخى قرالك دائره اتفاقنه كيرمش ايسه ده عثمانلويى اغفال ايچون بو صرەده اتفاقنى كتم ايله طرف پادشاهى يه مصنع خبرلر كوندرمش اولديغى كبى اشقودره حاكمى دخى جعلى خلوص وصداقتدن دم اوروب عساكر شاهانه يه قلاغوزلق ايده جكنى اعرض ايتمش بولنديغندن حاكم مزبور شاهين پاشا رفاقتنده عساكر عثمانيه نك اوكنه دوشورلدى .

شاهين پاشا اشقودره حاكمنك تدسيب ودلالتى وجهله (بوسنه) الكاسنه اغار ايتدى . و وهله قارشو

قویان اولمدیغی جهتله باشنده‌کی عسکری یغمایه طاغیدوب کندیسی بیك قدر موجود ایله بر موقعده قالدی .

شاهین پاشانك بویله قوتی تفریق ایدرك غافلانه آز بر موجود ایله قالدیغنی اشقودره حاکمنك خفیاً اخبارندن قرال لازاری تحقیق ایدنجه بو فرصتدن استفاده ایدرك دیگر متفق بولنان (بوسنه) قرالی ایله برلکده شاهین پاشا اوزرینه هجوم ایتدیلر .

اطرافه پراکنده اولان عساکر عثمانیه شاهین پاشایه امداد ایده بیلمك شویله طورسون قرال قول قول فرقه‌لر تعیینیله انلری بده اولدقلری یرلرده باصدرمش اولدیغندن هرکس باشنی قورتارمغه چاره ارامغه باشلدی .

خلاصه شاهین پاشا بیك زحمتله سلامت یقاسنه چیقه بیلدیسه ده یکرمی بیك عساکر عثمانیه‌دن اون بشبیکی تلف اولدی .

﴿ سلطان مرادك استانبول ایمپراطورینك ﴾
﴿ قزندن برینی کندی تزوج ایدرك ایکیسنی ﴾
﴿ دخی شهزاده‌لرینه تزوج ایتدیکی ﴾

استانبول ایمپراطوری (یانی پاله‌اثوغ) غازی خداوندکارك اتحاد و توجهنی قزانمق و بو واسطه ایله بقای حیات حکومتنه برعلاج بولمق ایچون پادشاه ایله قرابت حصولی استدعاسنده بولندیغندن ایمپراطورك اوچ نفر قزلرندن برینی ذات پادشاهی و ایکیسنی شهزاده بایزید یلدیرم و یعقوب چلبی تزوج ایتمك اوزره مقدما قرارلشدیرلمشیدی .

بو اثناده بروسه یکی شهری صحراسنده عظیم سور همایون ترتیب اولنه‌رق پادشاه و شهزاده‌لر ازدواج ایتدکلری کبی شهزاده بایزید یلدیرم خانك (ارطغرل) و (امیرسلیمان) و (مصطفی) چلبی نامنده‌کی مخدوملریده سنت ایتدیرلدی .

پادشاه سرور سور ایله مسرور وعروس حرمسرای جدیده‌سیله مائل ذوق وحضور اولدیغی حالده شاهین پاشا فرقه‌سنك هزیمت شنیعه‌سی حادثهٔ مؤلمه‌سنی ایشتدی .

بو آنه قدر عثمانلو قهرمانلرینك هیچ بر محاربه‌ده مغلوبیتلری کورلمامش ایکن شاهین پاشانك طمع خام شأمتیله طوتدیغی سوء تدبیر وغفلتی عساکر عثمانیه‌نك برنجی دفعه اوله‌رق انکساربنی نتیجه ویردیکندن شهریار غیرت شعار داغدار اوله‌رق اخذ انتقام داعیه‌سی راحت وحضوربنی سلب ایتدی .

وکافهٔ امرانك ومقدما استیمان صورتنه داخل دائرهٔ اتفاق اولان خرستیان حکمدارلرینك یکی شهر صحراسنده تجمع ایتملریچون دعوتنامه‌لر طاغتدی .

سلستره ونیکبولی حاکمی صوصمانوسه دخی دعوتنامهٔ پادشاهی واصل اولدقده شاهین پاشا فرقه‌سنك مغلوبیتنی دولت علیه‌نك ضعفنه حمل ایله عداوت مکتومه‌سنی میدانه چیقاروب دعوت پادشاهی‌یه عدم

اجابتنی بیلدیردی .

نفاقنه مقابلهٔ صوصمانوسك تعجیل تأدیبی لازم کلدیکندن وزیراعظم علی پاشا بلغارستانك استیلاسی ضمننده اوتوز بیك سواری ایله علی العجله روم ایلی جانبنه امر اراولندی .

علی پاشا ادرنه یه بالوصول اولا بشبیك کزیده عسکرله تیمور تاش پاشازاده (یخشی) بکی (پراوادی) قلعه سی اوزرینه کوندردی .

یخشی بك سرعت تامه ایله یوریوب بر کیجه پراوادی قلعه سنی صاردی و بهادران عسکر فی الحال اوروبجك کبی قلعه دیوارلرینه چیقوب درون قلعه یه کیردیلر وسل سیف ایله دشمنه کوزاچدرمیوب او کیجه قلعه یی الدیلر .

علی الصباح کیفیت مظفریتی مبین وزیراعظمه بشارتنامه کوندردیلر . وزیراعظم دخی عاجلا پراوادی یه کلوب انك محافظه سی لوازمنی ایفادن صکره (طرنوی) قلعه سنی محاصره ایتدی .

بو دخی وزیر اعظمك همتیله از وقت ایچنده حربا تسخیر ایدلدی ․

وزیر اعظم علی پاشانك اردویی طرنویدن (شمنی) قلعه‌سی اوزرینه یوریده‌جکنی شمنی خلقی استخبار ایدوب قدرتسزلکلرینه بناء پاشایی استقبال ایله استیمان و بلااضطرار به قلعه‌یی تسلیم ایتدیلر ․

علی پاشا شو فتوحاتی وجوده کتوردیکنی متعاقب پادشاهك کلیبولی معبرندن کچوب ادرنه‌یه طوغری کلمکده اولدقلرینی ایشتدیکندن استقباله شتاب ایدرك ادرنه‌ده خاکپای شاهانه‌یه یوز سوردی ․

پادشاه جهانکیر پاشانك خدمات مشکوره‌سنی تقدیر ایله برابر صوصمانوسك اك متانتلی قلعه‌سی اولان نیکبولی‌یی حصر و تسخیر ایتمك اوزره تکرار اعاده بیوردی ․

پاشانك بودفعه دها آغر بر اردو ایله طونه یالیسنه حرکتنی صوصمانوس خبر آلدقده نیکبولی قلعه‌سنه تحصن ایتدی ․

علی پاشا نیکبولی قلعه‌سنی محاصره تحتنه آلمش

واطراف وانحاسنی ضبط ایتمش ایسه ده نیکبولینك متانت استحکاماتنه بناءً فتحی عقدهٔ تأخیره دوشدی بوحال خداوندکارك غیرت جهانکیرانه‌لرینی محرك اوله‌رق بالجمله عساکر شاهانه‌لر یله بالذات نیکبولی اوزرینه یوریدیلر ٠

صوصمانوس پادشاهك قوهٔ کلیه وسطوت قاهره‌لرینه قلعه‌نك تحمل ایده‌میه‌جکنی و بالاخره کندوسنك ووطنداشلرینك قلیجدن کچه‌جکنی تفکر ایدرك پادشاهی قلعه‌یه قدر کتوروبده غضبنه اوغرامقدن ایسه عفو و مرحمتنه دخالت ایتمکی باعث نجات بیلدیکندن علی پاشانك وساطت وشفاعتنه مراجعت ایتدی ٠

علی پاشانزد پادشاهیده اولان وقع وحیثیتنه اعتماداً صوصمانوس اوکنه دوشرك عتبهٔ پادشاهی‌یه یوزسوردی ٠ فیمابعد دائرهٔ انقیاد واطاعتدن چیقمامق وسلستره قلعه‌سنی کلیاً سلطنت سنیه‌یه ترك ایتمك اوزره عفو ایتدیردی ٠ ومعنوناً حکومتنه

اعاده ايتدی ٠

لكن صوصمانوس مقر حكومتنه رجعتدن صكره سلستره قلعه سنك تركنی بروجهله قبول ايده مدی ٠

علی پاشا اردو ايله شمنيده بولنوب سلستره نك تسليمنی صوصمانوسه تكليف ايتدكجه، برمدت ليت ولعل ايله كچشديروب نهايت جواب رد ويردی ٠

علی پاشا صوصمانوسك مقدمجه عفوينه وساطت واطاعتنه كفالت ايتديكيچون شمدی سوزندن نكول ايديشندن محجوب اولديغی حالده صورت حالی كمال خجالتله طرف پادشاهی يه عرض ايتدی ٠

پادشاه دخی مومی اليهك نقض عهد وپيمانه مجازاة كافهٔ ممالكنی النه آلمق ايچون اوزرينه يوروك تدمير وتنكيلی مأموريتنی ينه پاشايه حواله بيوردی ٠

علی پاشا ايشی اطرافلیجه طوتوب ده صوصمانوسك مقاومتنی كلياً ازاله ايتمك اوزره شمنيدن اردويی قالديروب (دربجته) قلعه سی اوزرينه يوريدی ٠

بو قلعه یی استیمانا ضبط ایتدکدن صکره (قوسوه) حاکمنی اطاعت واتفاقه دعوت ایتدی .

قوسوه حاکمی پاشانک تکلیفنی رد ایتدیکندن پاشا دخی (یاره‌لی طوغان) بک نام سرکرده رفاقتیله بر قاچ بیك اقینجی سواری کوندروب قوسوه بلاد و قراسنی تاراج و اهالیسنک کنجلرینی اسیر ایتدیردی .

قوسوه حاکمی اردوی همایونک کندی اوزرینه حمله وحرکتنی تحویل ایتمک اوزره (چترهزار) قلعه‌سنی دولت علیه‌یه ترك ایده‌جکنی بیان ایله بومقابله ده اسیرلرك صالیو یرلمسنی سفیر مخصوص واسطه‌سیله علی پاشادن استدعایه مسارعت ایتدی .

علی پاشا صورت قبول کوستروب چترهزار قلعه‌سنی بدل صلح اوله‌رق الدیسه ده اسیرلرك اعاده‌سنده خلف وعد ایلدی .

[علی پاشانک ارتکاب ایتدیکی شو خلف وعد قواعد دولیه‌جه پك عیب کورینور .

واقعا او وقتلرده عساكر عثمانيه النه دوشن اسرانك
استخلاصى مشكل و بلكه ممتنع ايدى . بوجهتله
على پاشا اسرانك ردنده معذور ايديسه ده صوكنده
اجراسنه مقتدر اوله‌میه‌جغی بر وعدی ايديشی
حقسزلقدر] .

نه ايسه صدده كله‌لم .

على پاشا چتر هزارى الدقدن صكره (خرواتيه)
قلعه‌سنى دخى حرباً ضبط ايدوب طونه بوينه
يوريدى .

صوصمانوس اردوى همايونك صولتندن كنديني
محافظه ايچون نيكبولى قلعه‌سنه قپاندى .

پاشا طونه بوينده اولان بالجمله قلاع و بلادى
بر بر تسخير ايتدكدن صكره بتون اردوى همايون
ايله نيكبولى يى قوشاتدى .

صوصمانوس مقدمجه كوستردیکی اسائت اوزرينه
يوسفر حقوق حكومتنى غيب ايده‌جكنى روشحالدن
اكلاردى . محصوراً طيانه‌جقده اولسه نهايت

باشـنى دخى سـيف عثمانياندن قورتاره ميـه جغنى كسدروب هيچ اولمزسه جانى فاملياسنى استخلاص اميـديله اولاد وزوجه واقرباسـنى اوكنه قاته‌رق قلعـه‌دن چيقوب على پاشانك دامن عفو يـنـه صارلدى . آغلايه‌رق اياغنه قپاندى .
على پاشا شفاعتنامهٔ مخصـوص ايله مومى اليهى عتبهٔ پادشاهى يه كوندردكده يـنـه مظهر عفو اوله‌رق كافهٔ اموالى كندوسـنه ويرلدى . فقط حكومتدن اسقاط ايدلدى . طونه بويـنـده اولان بالجمله قلعـه‌لر ومملكـتلر ادارهٔ دولت عليـه‌يه آلندى .

[بوصوصه‌نوسك اصل اسمى (اسـان) اولديغى اوروپا تاريخلرى ترجمه‌سندن اكلاشلمشدر]

وزير اعظم على پاشا طونه ساحلنده اولان ممالكى قبضهٔ تسخيره كتوروب صوصمانوسى دخانته مجبور ايتـديكى اثناده خـداوندكار صربسـتان سفرى تداركاتيله اشـتغالاً قشلامقده اولدقلرى فلبـه‌دن

حركتله (يدى يوز طقسان بر) سنه‌سى اول بهارنده صربستانه طوغرى يوريمكده ايديلر . حتى صوصمانوس پادشاهه طاوسلى نام محلده بولشمشدر .

پادشاهك بو دفعه قوهٔ كليه ايله صربيه‌يه هجوم افكارنده اولديغى صرب قرالى لازار اوجه بالتحقيق اودخى (مجارستان) (لهستان) (چهستان) (بوسنه) (ارناودلق) (خرواتلق) وسائر خرستيان حكومتلريله اتفاق عمومى عقدينه موفق اوله‌رق ايكى يوز بيكدن متجاوز بر اردو ايله حربه حاضرلنديغى پادشاه قلبه‌ده ايكن برايلچى كوندروب شدتلى برلسان ايله بيلديرمش وخداوندكار غازى دخى موسم بهارده (قوسوه) ده كوس ظفرى چالديره‌جغى جوابيله لازارك سفيرينى اعاده ايتمش واناطولى قدسنده اولان شهزاده يلدرمى ويعقوب چلبى‌يى اناطولى امرا وعساكريله معيت شاهانه‌زينه جلب ايلمشيدى .

اول بهار حلول ایدوب عساکر عثمانیه دخی تجمع ایتمش ایسه ده صولرك جوشغونلغندن مریج نهری آغر اردو یه کچیلمه‌ید و یرمدیکندن هم چاپوجیقله دشمنه شاشقنلق و یرلمك وهمده نهرلرك تنزلنه قدر برایش کورلمش اولمق اوزره تیمور تاش پاشا زاده بخشی بك بشبیك قدر خفیف سواری ایله شهرکویی جانبنه الغار ایتدیرلدی ٠

بخشی بك باد صرصر کبی شهرکویی اطرافنی اوروب صارصوب برچوق اسرا اغتنامیله اردوی همایون پادشاهی یه دوندیکی زمان متفقلر بونلرك یوللرینی کسمك اوزره یکرمی بیك سواری صالدرمشلر ایسه ده بخشی بك عثمانلیق خصایصندن اولان سرعت حرکتله یولنی باغلاتدیرمدی ٠ سالماً ومغتنماً حضور پادشاهی یه کلدی ٠

قوسوه محاربهٔ عظیمه سی

مظفریت مستقبله نك مقدمه سی اولمق اوزره بخشی بك فرقه سی واسطه سیله شهرکویی اورغنی اجرا

اولنديغنى متعاقب نهرلرك طغيانى دخى زائل اولمش اولديغندن پادشاه انجم سپاه اردويى قالديروب (اختمان) صحراسنه يوريدى ·

كوستنديل حاكمى قسطنطين بك يوقاريده بيان اولنديغى وجهله مقدما بلا محاربه پادشاهه اطاعت ايتمش واوقتدنبرو اتحادنده متانت كوسترمش اولديغندن انك ممالكندن كچلمسى تنسيب اولنه رق اوجانبه توجه بيورلدى ·

قسطنطين بك كمال اخلاص وتوقيرايله اردوى همايونى استقبال ايدرك عساكر موجوده سيله موكب شاهانه يه ملحق اولدى ·

متفقين طاقمى كنديلرينه باقه رق عثمانلويى كوزه الديرمامق صورتنده بولنورلرديسه ده تجاوزى حركتده دخى قيشه ميوب تدافعى قرارمق غرضيله پادشاهى كندى اوزرلرينه كتيرمك استرلردى ·

بو مطالعه يه مبنى پادشاهه قارشو بر ايلچى كوندروب [نيچون يوريميورسكز قورقيورميسكز] كبى سوزلرله

خداوندکاری اغضاب ایتدیلر .

پادشاه متفقینك سفیرینی کلمات متقابلهٔ مناسبه ایله اعاده ایتدکدن صکره بلاتوقف حرکت ایتدی .

اثنای راهده بولنان صعب بر دربندده بکجی اوله‌رق برمقدار دشمن عسکری اولدیغی خبرویرلدیکندن دربندی طوتمق ودشمنك احوالنی استعلام ایچون انلردن بر دیل کتورمك اوزره [دیل تعبیری دشمندن النان اسیردن عبارتدر که بالاستنطاق دشمنك حال وحرکتنی سویلدیکچون نطق ولساندن کنایه اوله‌رق دیل دنیلور] غازی اورنوس بکی (پاشایکید) نام بهادر وسائر بش اون نفر عثمانلی ایله ایلرویه کوندردی .

بونلر دربنده واصل اولنجه قارشولرینه اوتوز نفر دشمن عسکری چیقدی .

غازی اورنوس تیراندازلق فننده ماهر بر جوان همت اولدیغندن درحال برینی رفقاسنه ایکی نفرینی نشانهٔ سهم جانسوز ایدرك ارقداشلری دخی

سل سیف ایله حمله ایتدکلرندن اوتوز نفر دشمندن
سکزینی اتلاف و بر قاچ نفرینی دردست ایتدیلر .
وطونساقلری کیروده بولنان پادشاهه کوندروب
دربندی طوتدیلر .
پادشاه غزا اکتناه بالسلامه اودربندن مرور
و (موراو یا) نهرینی عبور ایدرک قوسوه صحراسنه
اردوسنی قوردی . دشمنکده سواد جمعیتی
کورندی .
پادشاه دشمنک مقدار قوتنی معاینه وتخمین ایتمک
اوزره شهزاده بایزید یلدیرم وخواص وکلا وامرابی
یاننه آلەرق طاغك باشنه چیقوب کوز کزدیردکده
متفقین اردوسنی اردوی همایونك بش قات درجه سنده
بولدی .
فی الحال عقد انجمن مشورت ایتدی .
بعض امرا دشمنك کثرتنه کوره حیل حربیه ترتیبی
رأینده بولنوب [دشمن آتلری دوەدن اورکر
اوکنه دوه قطارلرینی آلەرق دشمن اوزرینه سورەلم

حيوانلری اورکنجه بالطبع صفلری بوزولور اوحالده
غلبه قولای اولور] دیدیلر شهزاده بایزیدایله وزیر
اعظم علی پاشا بورأیی بکنمدکاری کبی روم ایلی بکلر
بکیسی تیمورتاش پاشا شاید امر برعکس اولوبده دوه‌لر
اورکر بزم اوزریمزه دوشرسه کندی کندیمزی
پریشان ایتمش اولورز . حسن تدبیر ینه علی العاده
ترتیب صفوف ایله مردانه جنکه کیرشمکدر . سوزیله
رأی اولك بطلاننی اثبات ایتدی .
ایرتسی کون قاعدهٔ متخذهٔ عثمانیه اوزره صف حرب
ترتیبنه قرار ویرلدی .
اوکون طرفیندن قره‌قوللر چیقاریلوب اینجه بلبان
بك قوماندهسنده اولان عثمانلی قره‌قولی متفقین
قراقولیله اوفق برمحاربه ایتمش واقشام ازانده
الدیغی رؤس مقطوعه واسیرلری رکاب شاهانه‌یه
کتورمشدر .
کله‌لم اوته طرفه . متفقین عثمانلونك نسبتسز
صورتده آزلغنی کورنجه غلبه و ظفری شبهه‌سز

کندی حسابلرینه قیدایله پرشوق وسرور اولدیلر .
پرواسزجه آتوب طوتمغـه قویولدیلر . جمله دن
لازارك همشیره زاده‌سی عثمانلویه یالکز کندی
طاقیله قارشو قویه‌بیله‌جکنی دعوا ایتدی .
لازار ایسـه پادشاهی دیری طوتوب حضـورینه
کتوره‌جك اولنلره بول کیسه‌دن وعدلر ایتمکه باشلادی .
بعضیلری ده کیجه یاریسـنده اردویی باصمق تدبیرینی
اورتایه قویدقده شاید باصقین ایله عثمانلویی قاچیریرز .
حاضر الیمزه کیرن شکاری نیچون قاچیرهلم . شو اردو
صباحلین میدان حربده بزم برحمله مزله بیتر . دیه‌رك
شبخون تدبیرینه تنزل ایتمدیلر .
فی الحقیقـه متفقین اردوسی پك کلی ومرتب اولوب
حتی یکرمی بیك قدری زرهلو ایدی .
بونکله برابر روزکار دشمنه مساعد عثمانلویه مضر
صورتده شدتلی اسمکده وعثمانلو اردوسـنده توزدن
کوز کوزی کورمامکده ایدی .
بناءعلیه خداوند کار مرضی الاثار او کیجه دن مناجاتی

درگاه قاضی الحاجاته آچوب .

آب روی حبیب اکرم ایچون
کربلاده روان اولان دم ایچون

شب فرقتده اغلایان کوز ایچون
ره عشقکده سورینن یوز ایچون

اهل دردك دل حزینی ایچون
جانه تأثیر ایدن انینی ایچون

ایله یارب لطفکی همراه
حفظکی ایله بزه پشت و پناه

اهل اسلامه اول معین و نصیر
دست اعدایی بزدن ایله قصیر

مآ ننده نصرت الهیه دعا و نیاز یله او کیجه یی امرار بیوردیلر .

علی الصباحکه (یدییوز طقسان بر سنه سی شعبانك اون بشنجی صالی) کونیدر . روزکار دیکمش و کیجه یاغان یغمورلرله توز باصلمش اولدیغندن پادشاه ترتیب صفوف ایلدیلر .

غازی اورنوس بك روم ایلنه ابتدا کچن غازیلردن اولوب اوروپالولرك اصول حربیه لرینه لایقیله واقف اولدیغیچون بومحاربه ده پادشاه انی ارکان حرب رئیسی حکمنده استخدام ایلر و آرای صائبه سنه مراجعت ایدردی ٠

اوجه کندیسنك قوردیغی ترتیبه توفیقاً مشارالیه دخی ایکی بیك قدر تیرانداز ایله طلیعه قولی اوله رق ایلرویه سوردی ٠ بو تیراندازلرك بیك نفری صاغ و بیك نفری صول قوله تفریق ایدلدی ٠

دشمن طرفیده دخی صفلرینی ترتیب ایدرك عموما زرهلیلری اوكلرینه دیزمشلردی ٠

وزیر اعظم علی پاشا ابتدا میدان حربه آت صالوب متفقین رؤساسندن قارشوسنه کلان یورکینك باشنی کسدی ٠

عثمانلو تیراندازلری دخی یغمور کبی اوق یاغدرمغه باشلادی ٠

بونك اوزرینه متفقین طاقیده عموماً اردوی همایون

اوزرینه هجوم كوستردی .

اردوی همایونك مهاجمهٔ اعدا ایله تهلكه یه دوشدیكنی مشاهده ایدن شهزاده شیردل بایزید یلدیرم شعلهٔ جواله كبی دشمنه آت سوردی نامداران امرا وشجعان عسكر شهزاده یه پیرو اولدیلر . شاهین وصاریجه پاشالر واورنوس و یخشی واورنوس زاده (عیسی) و (اینه سوباشی) و (قره مقبل) و بلبان وشیرمرد ومستجاب بكلر دخی طاقلریله فی الحال زنبور بلا كبی دشمنه اوشدیلر . حاصلی طرفین یقه یقه یه مردانه دوكشدیلر .

عاقبت نسیم فوز وظفر عثمانلو یه یاور اولەرق مغلوبیتی قطعاً خاطرلرینه بیله كتورمیان متفقین اردوسی منهزم و پریشان اولەرق اوقوجه اردوی متفقین عثمانیان آتلرینك ایاقلری التنده ازلدی . قرال لازاری و اوروپا پرنسلرندن بعضیلری تلف اولندی . عثمانلی النه پك چوق اسیر دوشدی .

§

خداوندكار غازى اشبو مظفريت جليله يى محض عنايت ربانيه بيله رك شكر كنان كثرت تلفاتدن بسركى يه دونن ميدان حربى دوران ايتدكدن صكره اوتاغ همايونلرينه كيرمشلردى .

مقتول نعشلرى آره سندن ياره لو شكلنده بريسى طوغريلوب پادشاهك ارقه سى صره اوتاغه طوغرى كله رك حضور پادشاهيده مسلمان اوله جغنى بيان ايله حضور پادشاهى يه مثولنه مساعده اولنمسيچون نيازه باشلدى .

خدمهٔ شاهانه هر نقدر بونى منع صددنده اولمشلرسه ده صداى نيازينى بالذات پادشاهه ايشتديروب دخولنه رخصت ويرديلر .

او غدار خونريز اياق اوپمك بهانه سيله پادشاهه ياقلاشوب البسه سى التنه صاقلامش اولديغى خنجرى پادشاهه حواله ايتدى .

واقعا كندوسنى خدمهٔ خاصه پارچه پارچه ايتديلر .

لكن حيفا كه سلطان مراد اول كبى نادرالوجود بر پادشاه سعيد اومقوله شخص دنينك حيله وغدريله شهيد اولدى ٠

[شخص مرقوم (ميلوش قوپليق) نامنده فدايى بر خبيث اولوب بركون اولى متفقين رؤساسنه پادشاهى اولدرمك اوزره سوز ويرمش اولديغى تاريخلرده حكايه اولنه يور] ٠

بو فاجعه وقوعنده شهزاده لر واركان وامرا اعدايى تعقيبده ايديلر ٠

شهزاده بايزيد يلديرم تعقيبدن عودت ايدنجه سلطان مراد ده رمق حيات باقى ايدى ٠ پدرينى بالين احتضارده مستغرق خون كورنجه نالهٔ جانكاهى پيوستهٔ كنكرهٔ آسمان ايتدى ٠

بوحالده سلطان فردوس مكان كوزينى آچوب ونكاه تحسرله ولى عهدينك يوزينه مدار فيض عثمانيان ولازمهٔ هرشاه جان اولان عدالت وحقانيت وصاياسيله تكميل انفاس ايتدى ٠ رحمة الله عليه

طالعسز یعقوب چلبی پدرینك حالندن بیخبر اولدیغی حالده عودت ایلمشیدی ·

بیوك برادری بایزید یلدیرم خان مقدمجه ساوجی بکك پدرینه یله عصیان ایتدیکنی درخاطر ایدرك برادرینك حرکات مستقبله سندن امین اولهمدیغندن آنی دخی بوغدیروب فتنه احتمالنی ازاله ایتدی ·

﴿ سانحه ﴾

بایزید یلدیرم خانك هنوز برقصوری صدور ایتمیان بیکناه قرنداشنی بوغدرمسی زمانمزك تربیه سنه کوره نظریمزده مرحمتسزلك غدارلق کورینور · وعثمانلو پادشاهلرنده قرنداشنی اولدرمك سیئه سی بو وقعه دن باشلادیغیچون یلدیرم بایزیدخانه ضروری طعن ایدیلور ·

فقط انصاف ایله محاکمه ایدیلهجك اولورسه بو غدر او وقتك الجاآت مبرمه سندن صایلور ·

بلکه ایلروده دوکوله جك دماء مسلمینی وعمومك

اسایشنی بر قرنداشنك فداسیله محافظه ایتدیکیچون سلطان بایزید معذور ...... طوتیلور .
یعقوب چلبینك صكره عصیان ایده‌جکی و باعث فتنهٔ وفساد اوله‌جغی ندن معلومدر ؟ اعتراضیده واردر . لكن دنیانك بدایتندنبری كافهٔ دول وملل ایچنده ظهور ایدن حادثات داخلیه تخت وتاج وارثلرینك بابالرینه قرنداشلرینه تغلب ایدوبده نوبتندن اول نائل امل اولمق ایچون بر بهانه ایله چیقاردقلری فتنه وفساد اثار سیئه‌سی دكلیدر ؟ تجارب عدیده ایله وقوعی طبیعی حكمنده اولان مسائلده احتمالات ضعیفه‌نك نه درجه قوتی اوله‌بیلور .
باباسنك زماننده قره‌سی حكومتنده بر حكمدار مستقل كبی لذت حكومتی آلمش و برقاچ محاربه‌ده اقتدارینی امتحان ایتمش اولان یعقوب چلبینك قرنداشنه مطیع قالمسی پك بعیددر .

§

یلدیرم بایزید خان پدرینک وفاتیله بالارث والاستحقاق پادشاه اولوب اردوی همایونک قوماندەسنی النه الدی ٠

سلطان مرادغازینک شهادتی اناطولیجه طویولوبده رقبای دولت عثمانیه باعث جرأت اولمامق ایچون حقیقت حالک برمدتجک کتمی لازم کلدیکندن پادشاه مغفور لساننذن اولەرق پای تختده اوقونوب عوامه واطرافه اعلان قلنمق اوزره بروسه قاضیسنه مطنطن برظفرنامه کوندردیکی کبی صحت مادەیی متضمن (یدی یوز طقسان بر) سنەسی (شعبانک اواسطی) تاریخیله ینه بروسه قاضیسیله خاصه خرج امینی سلیمان بکه خطابا برامر عالی یازدی ٠

بونک برصورتی دخی (٢٠) اشارتیله ذیلمدەدر٠

بو محاربۀ عظیمەده طوپ وتفنک آتلدیغی ذکر اولنان ظفر نامەده محرر ایسەده شمدی قدر کشیدۀ سلک سطور اولان وقایع ارەسنده دولت علیەده اوزمانه کلنجه طوپ وتفنک استعمال ایدلدیکنه دائر

تاریخلرده کوزیمزه بر سوز ایلشمدی . ظفرنامه ده محرر اولان طوپ وتفنك یالکز متفقین اردوسندن آتلمش اولمسیده محتملدر .

§

متفقین اردوسی اردوی عثمانینك بش قات درجه سنده کثرتلی والات حربیه جه انتظاملی ایکن نتیجهٔ حربك ینه عثمانلوده قالمسنده اسباب مادیه ارانیلورسه ایکی وجه بولنه بیلور .

برنجیسی والك قوتلیسی او وقتلر عثمانلونك دور ترقیٔ واستیلاسی اوله رق پادشاهدن دومن نفرینه قدر قهر وتدمیر اعداده متحدالقلوب . ورؤسای عساکر اویله تجربه سز واهلیتسز آدملر اولمایوب کافه سنك استاد تعلیمخانهٔ جنك وحروب بولنملریدر . او عصرده عثمانلویه نسبتله اوروپالیلر فن حربده پك اشاغی اولدیغندن متفقین طاقنده اهلیتلی قوماندان یوغیدی .

ایکنجیسی متفقین کندی قوتلرینه مغرور اوله رق

احتیاطسز ومستانه حرکت ایتدکلرندن هر زمانده اصحابنه مضرتی مسلم اولان کبر وغرورك شآمتیدر . بزی طرفده پادشاهك شهادتی مسئله سی عثمانلولك شان مظفریتنه قطعاً طوقنمامشدر .

§

سلطان بایزید یلدیرم پدرینك و برادرینك نعشلرینی بروسه یه کوندروب کندولری اردوی همایون ایله ادرنه یه رجعت بیوردیلر . کیفیت جلوسی جلد ثانی یه براغلمشدر .

غازی خداوندکار بروسه ده بنا بیوردقلری جامع شریف جنبنده برقبهٔ رفیعه ده مدفوندر . قوسوه ده شهید اولدقلری محله امعالری دفن اولنه رق اورایه ده برقبهٔ عالیه یاپلمشدر .

ولادتلری ۷۲٦ وجلوسلری ۷٦۱ تاریخلرنده اولمسیله مدت حیاتلری التمش بش وسلطنتلری اوتوز بر سنه اولمش اولور .

مشارالیه رعیت پرورلکده عدل مجسم وعلو همتده

پدر وجدینه مرجح ومقدم اولوب زمان سلطنتنده
هر صنف اهالی کمال اسایش وحقانیتنه مظهر
واعدای دولت قهر قهرمانیء پادشاهیدن دترر
ایدی .
عثمانلویه روم ایلینك چیغرینی سلطان اورخان
زماننده شهزاده سلیمان پاشا آچمش ایدیسه ده او
وقت برنقطهٔ قرار حاصل اوله‌میوب غازی
خداوندکارك همت جهانکیرانه‌لری تقریباً بتون
روم ایلی دیارینی عثمانلویه مال ایتمشدر .
ادرنه مرکز سلطنت اتخاذ اولنه‌رق اوروپالیلر
دولت عثمانیه‌یی تصدیقه مجبور اولمشلردر .
استانبولك فتحیله بزانتین دولتنی او وقت بتیرمك
خداوندکاره کوره برشی دکلدی . لکن ایمپراطور
یانی باله‌ئوغ عقللی طاورانوب اوچ قزینی بردن
پادشاهه وشهزاده‌لره ویره‌رك خاندان سلطنتله
عقد بنیان مصاهرت وخداوندکارك وشهزاده‌لرك
معنوی حمایه‌سی التنه دخالت ایتدی . بو واسطه

ايله دولتنى مداوات حكيمانه ايله برزمان دها ياشاتمش اولدى ٠

اناطولى جهتنده بولنان طوائف ملوك اسلاميه ده دخى مخالفت ايده جك قدر قوت براقادى ٠

قرمان اوغلى براز التجربهٔ بخت واقبال قبيلندن اوله رق بر محاربه يه تصدى ايتدى ٠ اما نتيجه سى نه اولدى ٠ پادشاهك دامادى بولنمامش اولسيدى ونفيسه سلطان وساطت ايتمسيدى ٠ او محاربه ده قرمان اوغللرى محو اولور و بلاد قرمان دها او زمان ضبط اولنوردى ٠

وزير اعظم وقاضيعسكر واناطولى وروم ايلى بكلر بكيلكلرينك تأسيسيله قواعد سلطنتك استحكامى وصنوف عسكريه نك انتظامى ينه خداوندكارك زمان سلطنتنده حاصل وارباب فضل ومعارفه اولان ميل واحتراملرى مرتبهٔ اشتهاره واصل اولمشدر ٠

حاصلى مشار اليه تاريخلرده نامى تقديس اولنان كبراى معدوده دندر ٠

زماننك مشاهير علماسی قوجه افندی دینلان (قاضی محمود) (جمال الدین اقسرایی) و (برهان الدین) وسائر مؤلفیندر .

§

تسوید وتبییضنه جرأت ایتدیکم دولت عثمانیه تاریخنك شورایه قدر اولان مدتی (التی یوز طقسان طقوز) دن (یدی یوز طقسان بر) ه دکین بر عصرلق وقوعات اولوب برجلد اعتبارینه موافق اولدیغندن بتوفیقه تعالی جلد ثانینك تسویدینه ابتدا اولنمق اوزره بوراده فاصله ویرلمشدر .

الحمد لله علی الاختتام والصلوة والسلام
علی خیر الانام

م

﴿ سلطان علاء الدين سلجوقى طرفندن ﴾
﴿ جنتمكان سلطان عثمان خان غازى طاب ﴾
﴿ ثراه حضرتلرينه خطهٔ سكودك تمليكى ﴾
﴿ بابنده كلمش اولان منشورك صورتيدر ﴾

چون ايزد تعالى جلت قدرته وعلت كلمته بكمال قدرت ومشيت و وفور رحمت وعطيت خويش ابواب خزانهٔ (تؤتى الملك من تشاء) بروى ما كشاده و براى امر طاعتدارى ونفاذ فرمان بردارىٔ ما در ميان جملهٔ عالميان وكافهٔ آدميان نداى (اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم) درداء ومقاليد تقلد ملك جهان وزمام تصرف كار جهانيان بفرط عنايت وحسن رعايت ماسپرده ومنصب ما بدرجهٔ نسبت ظل الله

فی الارض برده بموجب این مقدمات ومقتضای این کلمات
درذمت عقل مالازمست که خویشتن را ملازم درگاه
حمد ایزدی داریم ونقش الشفقة علی خلق الله
بر صفحهٔ دل وصحیفهٔ خاطر نگاریم وبرای استدامت
واستقامت مملکت خویش واستبقاء عطا وموهبت
باری تعالی الشکر قید النعمة در وظایف شکر وسپاس
هیچ قصور واحتباس جائز نداریم ودر دل وجان
منطوقهٔ (ولئن شکرتم لازیدنکم) راورد خود
ساخته هیچ دقیقهٔ از دقایق انتظام امور عالم والتیام
مصالح بنی ادم مهمل نگذاریم وبر محافظت شرایط
حفظ بلاد وعباد ومراقبت حدود صلاح وفساد توفر
نمایم ودر توفیر حال وتطییب بال خلایق برافزاییم
وهیچ وقت از ترشیح نهال معدلت وتفتیح راه مرحمت
فارغ نگشته رضای خالق را وسیلهٔ ترفیع درجات
دارین شماریم وهر شهری را درارجا وانحاء گیتی وهر
طرفی را ازاطراف واکناف دینی که بخطبه وسکهٔ
اسلام مزین نیست وذات مبارک ما برعایت مصالح ان رعایا

معین بنائی که بانوار عقل و بصیرت خویشتن دانی
وخداشناسی مهتدی ووالی که باثار عدل ومرحمت
مامقتدی باشد بسیاریم وجماعت محکوم علیه را
بواسطهٔ حسن اشفاق ومکارم اخلاق آن حاکم
بااستحقاق درظل رأفت وکشف عاطفت در آریم
واکرچه استدعای این مصلحت واستحفاظ این
امانت براقتضای عادت معهود وسیرت محمودانست که
همکنان را ازدور ونزدیك وترك وتاریك در این
اختصاص مساوات حاصل لابراین وظایف عواطف
جملکی طوایف را بروجه عموم شامل اماچون طایفهٔ
ازخواص خلایق بخدمات لایق مواظبت اوراد دعای
دولت ومداومت اذکار ثنای عزورفعت مارا ازقدیم
الایام الی الان متکفل و بمزیت وسیلتی تمام وزریعتی
مؤکد متوسل بوده باشند حق آن وسیلت را
درحق آن رعایا رعایت کردن واثر آن مزیت ازمزید
عنایت در بارهٔ ایشان بدید آوردن لایق معدلت
پادشاهانه وموافق موهبت ملوکانه باشد خصوصا که

مسکن آن طایفه از اطراف ممالک طرفی باشد که درمیان
خصمان فتاده ومقام آن مسلمانان درحدود پادشاهی
ثغری باشد درعین کافرستان نهاده وازراه تحذر
واحتیاط انرا زیادت اختصاص وتمیز واجب ومتعین
خطهٔ بیدلازالت بفضل الله محروسة ورایات الاعادی
عنهامنکوسة ازمهمات بقاع اسلام وملت ومعظمات دیار
ملک ودولتست ودرمرز کفار هیچ ثغری محکم تر وهیچ
دربندی معظم تر ازآنان نیست ودراول وهلت وابتداء
حالت واغاز دولت ما که هنوز روایح عواطف یزدانی را
اول تنسم بود وبلبل اقبال وکامرانی را اغاز ترنم وشجر
دولت نهال وقمر قدرت هلال وچشم روزکار برظهور فضل
کردکار ودل مملکت دراضطراب انتظار منبت ومغرس
نهال اقبال ومبیت ومعرس حشم منصور ومنشاء
ومبداء دولت قاهرهٔ مابوده است وما تصرف ان ولایت
وتقلد ان ایادت را فال خیر کرفته ایم وتقریب وترحیب
اهالی آن ازخدای ذوالجلال که مدبر کمالات وایشان
درشدت ورخا وخوف ورجا بردعاء دولت قاهره وثناء

حضرت زاهره متوفر بوده اند و بحقوق اکید قدیم
جدید مستظهر درین وقت رای اعلارا که جز بر
قاعدهٔ رشاد و منهج سداد نرود مصلحت چنان بود
وخاطر انور که جز لباس عقل نپوشد وجز کأس عدل
ننوشد اقتضا چنان فرمود که شرط کذاردن امانت
الهی ازرأفت پادشاهی بجای آریم وحق ساکنان
بید که بچند ذریعت متوسلند واقامت مراسم خدمهٔ
قدیمه را متقبل بکذاریم ٠

شعر

ان الكرام اذا ما سهلوا ذكروا
من كان بالفهم فى المنزل الخشن

ودرآن معنی سبب سدید وعادت حمید خداوندکار شهید
والد ماجدم سقاه الله صوب غفرانه و کساه ثوب
رضوانه احیا فرماییم وآن دربندرا که بنزدیك ما عزیزترین
مواضعست بایادت سعادتمندی که عزیزترین اولاد آدم
است بیاراییم تحقیق این معانی وتأکید این مبانی را
بعدازاستخارهٔ فضل الهی واستشارهٔ اقبال نامتناهی

والله يشيد ارزنا باصابة الاراء ويثبت اقدامنا عن
متابعة الاهواء ولايت بدرا باجلکیٔ نواحی وحوالیٔ
ان بسعادتمند اعز اشرف اکرم وکامران معظم
ناصر الدین والدنیا ابو النصر * عثمانشاه * متعنا الله
بطول بقائه ويمن لقائه که مارا ابهت روزکار واهبت
لیل ونهار است مرابط عقد پادشاهی ومایهٔ لطف
الهیست دلایل کامکاری در ناصیهٔ اولایح ومخایل
بختیاری برچهرهٔ اوواضح ودر استحقاق ملك پروری
واعتناق پادشاهی وسروری واپین اختصاص رعیت
پروری حاصل دارد ودر ترتیب مصالح مملکت وترتیب
نهال معدلت الفی باان متواصل فضل جلال بزبان حال
ازجهت بتجیل قدر وتسجیل دوام دولت اوندا
میکند که * ع * ولیس لمابینی یدالله هادم * وبکمال
استحقاق صوب نعم کردکار عنان پرسمت اعتذار
او می تابد که * ع * واول الغیث رش ثم ینسکب *
ویقین واثق واعتقاد صادق است که برهمه فایق شود
وامید بفضل ربانی فسیح اقبال بتقریر این معانیٔ

فصيح كه عن قريب اورا انچه غايت همت ونهايت نهمت ماست ازقوت وقدرت و بسطت وسلطنت ميسر خواهد كشت وتابيش مدت ازمناصب ملوك كامكار ودرجات سلاطين بزركوار درخواهد كذشت ٠ انى من الله على موعد ٠ وفيه لن يخلف ميعاده ٠ والله يحقق ما نرجيه ٠ ويشيد ما نبتيه ارزانى داشتيم ورفع وخفض وابرام ونقض وبسط وقبض وحل وعقد ابادت آن ولايت بيمن عدل شامل وحسن عقل كامل او باز كذاشتيم وآن رعيت قديم را بدين مزيت عظيم و بعطيت جسيم مشرف ومهنا كرديم واسباب سكون واستنامت وفراغ بال واستقامت ونعمت رامش وآرامش و حفظ عيش و آسايش ايشانرا مهيا كردانيديم واين سعادتمندرا فرموديم تاچنانكه ازرأى متين وعقل مبين اوسزد درمصارف اعمال وتصاريف احوال تقوا و پرهيزكارى را كه زاد معاد وعتاد يوم التنادست (فان خير الزاد التقوى) پيرايهٔ سيرت وعادت دارد وسرمايهٔ تجارت سعادت سازد

(نصيحت) اتخذ تقوى الله تجارة يأتك الارباح
من غير بضاعة ودر علانيت وخفيت خيفت وخشيت
ايزدی راکه در ترك وتاز آفت قوت دل باستظهار
آن حاصل آيد ودر تنكنای مخافت فسحت امل بواسطهٔ
آن روی نمايد دثار وشعار خويش سازد نصيحت
فمن خاف الله خوف عنه كل شئ ومن لم يخف الله خوفه
كل شئ واز اغترار بمساعدت روزكار جافی متجافی
نباشد ونعمت آجل را بنهمت عاجل فوت نكنند وتمتع
نعيم جاودانی بتتبع شهوات نفسانی از دست ندهد
هر كه ملك باقی را بملك فانی بفروشد خسران ابد
العياذ بالله تعالی خويشتن را حاصل آرد ارباب
حقيقت اورا در زمرهٔ سعدا نشمرند بلكه از عداد
اشقيا كردانند ايشان عاقل آنرا دانند كه زخارف
حيات دركفهٔ سمت اووزنی نيارد وزهرات دنيا
درچشم معرفت اوقدری ندارد وسيادت اولی را
وسيلت سعادت عقبی سازد تادست توفيق طغرای
منشورا وبرين جملت كشد كه هم اهل المعروف

فی الدنیا هم اهل المعروف فی الاخرة وکدام سعادت
تواند بود ورأی انکه بنده را توفیق یزدانی دریابد
تا نعمت این جهانی که در معرض انتقالست مغرور نشود
و بعز دنیوی که بر شرف زوالست قانع نباشد ودر
حقیقت (والاخرة خیر وابقی) تأمل بسرا و واجب
دارد و بتقدیم ابواب دین پروری واستعداد اسباب
سعادت کستری دولت آن سرای متقبل کرداند
وفرمودیم تا در جملکی احوال ازحدود اوامر ایزدی
درنکذرد وازهمکی اعمال اقتناء زاد تقوی واکتساب
رضاء مولی اولی شمرد (ومن یخشی الله ویتقه فاولئك
هم الفائزون ومن یتعد حدود الله فاولئك هم الظالمون)
ودر تقویم وتعدیل اخلاق واجتناب ازرزائل
شمایل ومحافظت برقوانین امر ونهی (وأمر بالمعروف
واعرض عن الجاهلین) برخواند ونخست خویشتن را
برقهر نفس اماره یکباره قادر کرداند ودیو هوارا
بافسون خرد درشیشه کند وشهوت خیره روی
را پشت پای زند آنکه تثقیف وتهذیب حشم

وخدم بردست کیرد ودور ونزدیك را پرهیزکاری
ونیکوکاری دارد چه که مستحقر کسی بقمع
سلطان نفس ودفع شیطان طبیعت واحراع
حدهوا ومراقبت حدشرع آن کسی است که مالك
ممالك نواهیٔ امور وقادر سیاست جهور باشد
ودر هرچه کوید همکنان رغبة ورهبة براتباع او
اجماع کنند و بمطاوعت او مسارعت نمایند وراه
اعتراض وطریق انتقاض بموجب پادشاهی از
اوامر ونواهی او بسته ماند ویقین داند که هرکه
برخصال کزیده وفعال پسندیده متو فرشد وبوسائل
تقوی واخلاق خوب مستظهر کشت ودرغلوای
پادشاهی تحریٔ رضای الهی واجب داشت درایینه
اعمال جز جهرهٔ امال نبیند واز شجرهٔ اجانی جز ثمرهٔ
شادمانی نچیند (ومن یتق الله یجعل له مخرجا ویرزقه
من حیث لا یحتسب) وفرمودیم تا تلاوت کتاب
خدای عزل وجل که رهنمای دین ومقتدای اهل
یقین ودلیل شارع شرع ومجز شارع حق است

(لا یأتیه الباطل من بین یدیه ولا من خلفه) فرض عین
شمرد وجوامع آن احکام که عروهٔ وثقیٔ اسلامست
نصب عین دارد ودر تعرف حق آیات ووقوف
بر دقایق وقوف غایات آن بغایتی که نهایت ادراک
ووسع طاقت خاطر او باشد برسد چه علم بهمه انواع
معلومات ستوده است وعلی التخصیص بکلام الله که
شامل فنون فواید وحاویٔ اقسام معرفت باشد
ستوده تر ودانش از همه اصناف عالمیان پسندیده
است وبتخصیص آن پادشاه که حامل شمشیر وحامیٔ
ملکست پسندیده تر و در آن کوشد که دانش را
با کردکار بندد وعملش باعلم بارکردد تا بوسیلت
آن علم فریفتهٔ مزخرف باطل نشود و بفضیلت
آن علم وعمل از پیرایهٔ نجات عاطل نماند که العلم بلا عمل
و بال والعمل بلا علم ضلال وفرمودیم بهر وقت بارعام
دهد وملالت وسآمت یکسونهد وراه وصول همکنان
ببارکاه خویش کشاده دارد و سخن مظلومان
وتظلم بیچارکان بواجبی شنود واستماع کلام الملهوف

صدقة كار بند شود تا اهل طغيان از خوف تدارك
او دست عدوان كشيده دارند و پای در دامن سلامت
كشند ودرماندكان از نعمت انصاف وراحت ورحمت
او بی نصيب نمانند ودر انصاف وانتصاف ميان
قوی وضعيف و وضيع وشريف وبعيد وقريب
ونسيب وغريب تجاوز ندارد واز نصايح ووصايت
يزدانی كه (ياداود اناجعلناك خليفة فی الارض فاحكم
بين الناس بالعدل) يادآرد ودرتنفيذ احكام احتياط
واحكام لازم شمرد وباخلائق كه جملهٔ امانات خالقند
طريق معدلت ومرحمت سپرد چه عدل ونيكوكاری
شجرهٔ ايستكه ثمرهٔ آن تمتع وبرخورداری باشد
ورحمت وداد كستری مقدمه ايست كه نتيجهٔ آن
سعادت ونيك اختری بود ﴿بيت﴾

داد كن داد كن كه دار الخلد
منزل خسروان پرداذست

وفرموديم تا الطاف خويش اصناف آدميان رابر
اختلاف طبقات وتفاوت درجات ايشان شامل دارد

ومقاصد هريك على حد الامكان بواسطهٔ تمکین خود
حاصل ارد و دقیقهٔ (انزلوا الناس منازلهم) توفیر
شهامت خویش مرعی دارد سادات راکه ثمرهٔ
شجرهٔ رسالت ودرهٔ دریای نبوتند موقر ومکرم
ومقتدا ومعظم دارد و شرط استماع (قل لااسئلکم
علیه اجرا الاالمودة فی القربی) بجای ارد مصالح
وتربیت ایشانرا درمواقف حق ومدارج قدس ذخیرهٔ
بزرك ووسیلتی تمام داند وروز محشر از جن وانس
فریاد (هل لنا من شفعاء فیشفعوا لنا) بر آید
در حضرت نبوی ودیعتی معدود وذریعتی بشفاعت
مؤکد شناسد وایشانرا بحسن اشفاق واستدرار
ارزاق واعداد اسباب معاش ووجود انتعاش ازمطاعم
نامرضی و مطامعی بابتذال مقضی که لایق منصب
ایشان نباشد مستغنی کرداند وأئمه وعلمارا که ورثهٔ انبیا
وحفظهٔ بیضهٔ دین خداوندی اند بچشم اعزاز
واحترام ملحوظ دارد واز صوب انعام وفیض اکرام
بحظ اوفر محظوظ ودرحوادث دینی وواقعات شرعی

از مقتضای قبول وحکم فتوای ایشان عدول
وتجاوز جائز نشمرد ودر معظمات مهمات دولت
استحضار همت وتألیف دل وتطییب بال ایشان طرفی
از مصالح ملك بایشان بر اندازد وبکفت واشارت
ایشان تبرك وتیمن جوید وقضاة وحکام راکه
در امضاء احکام وفصل خصومات امراء شرع
وامناء خدا یند بتحصیل حق ضعیفان دست قوی
دارد والبته بنقصان رونق مجلس قضا رضا ندهد
واکرکسی بتفرد تمرد نماید درمالش اوکه دین ودنیا
متضمن صلاح بزرك باشد تساهل نیرزد تا حقوق
مستضعفان مستهلك نشود واموال بیچارکان مذهوب
نکردد ومصالح مسلمانان ورسوم مسلمانی مختل نماند
واهل صلاح ومتصوفه راکه اوتاد زمین واولادیقین
وافراد روزکار وواقفان حقیقت کار وسالکان طریق
حقند بنظر عنایت وحسن رعایت خویش مخصوص
کرداند واز خصوص صدقات که بصدق
نیت وخلوص طویت دهد محظوظ چنانکه

ایشان بعواطف وعوارف او مشمول باشند ومشایخ
ورعایا که ودایع افرید کار ومادهٔ امتداد روز کارند
ونظام پادشاهی بنظام حال ایشان منوطست
ورضای الهی بفراغ بال ایشان مربوط درحجر
شفقت وجوار رحمت خویش دارد (ارحموا من
فی الارض یرحمکم من فی السماء) وکشف مقال وتحقیق
حال ایشان در انصاف وانتصاف ورشد واعتساف
بدیکران بازنکذارد چنانکه طریق ظلم وعدوان بکلی
مسدود ماند و ظلال عاطفت ونصفت برسر همکنان
محدود باشد ومزارعان ودهاقین راکه سبب آبادانیٔ
عالم ومحصل ارزاق بنی آدمند از مضرت ظلمهٔ ومجنده
وشاه وسپاه بیکار متقلبه مصون دارد وآمال ایشان
درمصالح زراعت بحصول مقرون کرداند وسالار
عدل را شحنهٔ کار ایشان سازد تا هرکس باطمینان
دل بزراعت وعمارت پردازد که حیاطت ملک بی واسطهٔ
لشکر صورت نبندد وجمع لشکر بی انفاق اموال ممکن
نکردد وکسب مال بی عمارت ولایت دست ندهد وترتیب

عمارت بی سایهٔ سیاست پادشاه میسر نشود وتقدیم ابواب
سیاست جز بر قانون معدلت راست نیابد (لا ملك الا بالرجال
ولا رجال الا بالمال ۰ ولا مال الا بالعمارة ۰ ولا عمارة
الا بالسیاسة ۰ ولا سیاسة الا بالعدل) ومحترفه واهل
اسواق آن حدودرا از تحمیل اعباء ومشاق محظوظ
کرداند تا کارهای خلایق که بنفس خویش
مباشران نتواند بود فرونماند وطوایف حشم
ومتجنده که نکهداران حریم دولت و حافظان
ملکند باندازهٔ ایشان درثبات قدم بندکی وحق
خدمت خدمة مراعات بواجب و رعایت جانب غیر
لازم دارد و همکنان را بخوش سخنی وکشاده رویی
بندهٔ مطاع وچاکر مخلص خویش کرداند که دوستی
مخدوم جز بلطف معاشرت ومراعات زبان دردل
خدمتکار جای نکیرد . نصیحت ۰ لیکن وجهك
بشا وکلامك لینا تکن احب الی ممن یعطی الذهب
والفضة ۰ واتفاق کلمهٔ ایشان در تشمر خدمات
دولت و توفر بر تحری رضاء یکدیکر حاصل دارد

وبنسارع وتجازب ومكاشحت ومكاوحت ايشان كه
ازان خللهاى بزرك خيزد وباستظهار خصمان خيره
شوند هم دستان نباشد كه در عهود سالفه هر
فساد كه بحريم ملك راه يافته است سبب آن ازمداجات
كبرا و معادات امراء حشم بوده است بل بان ديكر
ونص قرآن مصدق اين مقال ومحقق اين حالست
عند قوله تعالى (ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب
ريحكم) واصحاب ديوان را بكويد تا مواجب ايشان
موفور دارند واز وجوه معتاد بوقت تمامت برسانند
وازظلم بر رعيت مستغنى كردانند و در وقت اثبات
واطلاق واعطا و انفاق بنفس خويش استعراض
لشكر واستكشاف حال هر يكى واجب شناسد وهر
كسى را در خور چهار پاى و سلاح بواجب طلب
كند و بر اقتداء اقتضاى (و ان ليس للانسان الاما
سعى وان سعيه سوف يرى ثم يجزاه الجزاء الاوفى)
هر كرا در نيكو خدمتى اثار مرضى بديد آيد مواجب
بيفزايد ويا انكه در اقامت مراسم بندكى تأخير

و تقصیر جائز دارد بعد از تحقیق و وضوح بزجر
ونومیدی از ایناس رشد بلاء حرمان بروی کماند
وانراکه شقاوت بر کفران نعمت حمل کنند وطریق
عصیان وعقوق ونسیان حقوق پیش کیرد و پند
ونصیحت رابمنع وابا مقابله کنند حکم سیاست بروی
براند وابقایی که متضمن استبقاء فساد بزرك باشد
محظور شناسد تا هرکس ثمرهٔ فعل خویش بیابد
وپاداش عمل خود بیند ورغبت دیکران در مواظب
شرط خدمت ومراقبت حق نعمت ومجانبت مواقع
تهمت بیفزاید چه درکار ملك هیچ خلل زیادت
ازان نتواند بود و درنهاد ملك هیچ حالت قارح
ترازان نباشد که قدح در خدمت جانسپاری کنند
راز عواطف پادشاهانه محروم مانند وکروهی
از طاعت تقاعد نمایند و از بطش ملکانه نجات
یابند ٠ شعر ٠ ووضع الندی فی موضع السیف
بالعلی ٠ مضر کوضع السیف فی موضع الندی ٠ اما
اکر از زمرهٔ حشم مجرمی خایف در پناه توبه کریزد

ودست در دامن اعتذار زند اورا از لذت عفو
ونعمت رحمت خویش بی نصیب نکرداند وجناح
امن وامان برسروی کستراند و با انکه این سعادت
رفیق او بشود وبخویش در معرض اهانت واستیمان
بیاید امان بروی عرضه دارد وبایمان استظهار کند
ومواعید خوب را دلالت استمالت او سازد
چه بأس وضجرت بحدی که موجب یأس ونفرت شود
نباید رسانید وانچه برفق و لطف میسر شود
بخشونت وعنف اغاز نشاید نهاد وار فظاظت
ودرشت خویی تحرز وتجنب واجب باید داشت
(لو کنت فظا غلیظ القلب لانفضوا من حولك)
اما حلم واغضا تا بدرجهٔ که کونه نظرانرا بستاخ
دراز داستانرا دلیر کرداند وسوق فسوق هر منافق
نافق کردد وصورت عجز وفتور وسمت ضعف
وقصور کیرد جائز نباید شمرد وحلم الفتی فی غیر
موضعه جهل فی الجمله درجملکیٔ احوال وافعال خیر
برجادهٔ خیر الامور مرود واز طرف افراط و تفریط

باعتدال اوساط کراید نامزاج اعمال از قانون صحت منحرف نشود واسباب خلل دست درهم نزند وعارضهٔ دل مشغولی حادث نکردد واعراض ناکامی لازم نیاید وبتخصص آید که اتفاق اتفاق بر حشم وخدم چنان افتد که از اجحاف وتقید دور باشد وبحد ابزار وتبذیر نرسد (ولاتجعل یدك مغلولة الی عنقك ولاتبسطها کل البسط) ومصادر خروج باموارد دخل یکسان دارد تامصالح ملك برو آسان باشد وظلم ضروری نکردد که الظلم ظلمات یوم القیمة وفرمودیم غزات ومجاهدین را که کمال فضیلت ایشان بفتوای کتاب یزدانی وفحوای کلام ربانی (وفضل الله المجاهدین علی القاعدین اجرا عظیما) معلوم ومقررست وصدق بهتدی ایشان از فحوای (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) مفهوم ومصور مزید نعم وفضل کرم دران خبر معظم راغب کند وبر کفایت این مهم مواظبت کرداند چه تقویت بازوی اسلام وتربیت نهال شریعت وتمشیت

کاردین وقلع نواحی شرك وقمع ارباب جهالت ودفع
احزاب ضـلالت که بموجب (یا ایها الذین آمنـوا ان
ینصر الله ینصر کم و یثبت اقدامکم) موجب دوام
نصرت وثبات اقدام قدرت ونجح مرام دولت باشد
جز بواسطهٔ ترغیب این طائفه وترحیب این فرقه میسر
نشود وفرمودیم تا سرحد هـا بمردان کزیده ودلیران
کاردیده اهـل درایت وفطنت ونجدت که با تجارب
روزکار اشـناشده باشـنده و باحوادث زمانه هم زاده
آمده وبتیقظ مذکور و بمردانکی وفرزانکی مشهور
کشته (فلا یرکضـون عن توردالمعرکة ولا یلقـون
بایدیهم الی التهلکـة) (رجال لاتلهیهم تجـارة
ولا بیع عن ذکرالله) مشحون ومغمور دراد ویهیچ
وقت آزین جماعت که بزینت رأی وشجـاعت خالی
باشد خالی نکذارد تا اکر ناکاه حالی پیدا آید بامهمی
روی نمـایددرین وهلت از عواقب غفلت معصوم
باشـند وبو صحت ندامت ووسمت ملامت مرسـوم
نشودچه تدبیرمصـالح وتدبیر مهمـات در آن وقت

باید کرد که عنان ممالك واختیار دردست باشد
نه انکه پای درسنك نامرادی واضطرار آید
وجز بهانهٔ تقدیر درخزانه حاصلی نماند وفرمودیم
تا درحفظ وحراست راهها بر وفق عقل وکیاست
احتیاط وسیاست بجای آرد وتنظیف آن ازدزدان
ومفسدان واجب دارد وحفظ مسالك ار لوازم
ضبط ممالك داند وبازرکانان وابناءالسبیل را بهیچ
سبیل نا خوشدل ومشوش خاطر نکذارد چنانکه
اموال ودماء ایشان ازهر مضرت مصون باشد
واز نهب وغارت مأمون چه ایشان پیك رایکان
وثنا کویان باشد بی طمع باشند ذکر خوب ازحکایت ایشان
منتشر شود ونام بدار شکایت ایشان سائر کردد
وفرمودیم تا درسیاست اصحاب جرایم که ازدعایم
شهریاری ولوازم جهانداریست قدم برجادهٔ
ثبت وتحرز نهد وبمنتهای احتیاط وقصارای
اندیشه برسد (لیهلك من هلك عن بینة ویحیی من حی
عن بینة) وبرموجب مصلحت ومقتضای شریعت

رودنه بر بی داعیهٔ هوا ومیل طبیعت ومتابعت عقل
وسکینه کند نه مطاوعت خشم و کینه وتا مجال عفو
واغماض باید خویشتن را در طبقهٔ (والکاظمین
الغیظ والعافین عن الناس) معدود دارد چه دروقت
ثوران نائرهٔ غضب ودوران دائرهٔ سخط در حق
جانی ناتوانی آن حکم باید فرمود چون ایام خشم
بسراید ونوبت رضا درآید عوض آن دادن وتلافیٔ
آن فرمودن در تحت قدرت فطرت بشری وامکان
قوت بنیت آدمی آید چه معلومست که عمردر یست که
جز درخزانهٔ ملکوت یحیی ویمیت نیابد وجان
مرغیست که جز از آشیانهٔ جبروت (قل الروح من
امر ربی) نپرد وچون قفص تن شکست وبر کنکرهٔ
(ارجعی الی ربك) نشست واز مرکز اشباح
سوی جز ارواح پرواز کرد بندامت و پشیمانی وتبدل
ارا وامانی باز نیابد ندمت علیه ای ساعة مندم واما
درجماعتی اشرار که برهتك استار وسفك دماء احرار
دلیری نمایند ودر ابطال حیوانی واغتیال مسلمانی

بقصد وعمر سعی پیوندند ابقایی که سبب بقاء جزئی ومستدعیٔ فساد کلی باشد جائز ندارد (ولکم فی القصاص حیوة) فرونگذارد تا هم مصلحان آسوده وآرامید باشند وهم مفسدان فرسوده ومالیده وهیچ کس از بیم هیبت او خالی و از امید رحمت او بی نصیب نماند تا نه از استغنایای در حد طغیان نهند و نه از نومیدی دست درشاخ عصیان زنند وفرمودیم تا در مهمات که سانح شود وملمات که واقع گردد با بزرگان حشم ومقدمان خدم ومعتمدان وثقات وکاردیدگان ودهات که عقل کامل ایشان گره گشای بند نوائب وفضل وشامل ایشان نقش بند صورت حقایق باشد و ورای رأی صافیٔ ایشان زنگ حوادث را صیقلی نتوان یافت ومانند فکر شافیٔ ایشان آخر عمل را اولی صورتی نتوان کرد برقضیهٔ (و شاورهم فی الامر) رود وباستبداد رأی خویش در بند استعداد رفع آن نشود که من اکثر المشورة لم یعدم عند الصواب مادحا وعند الخطاء عاذرا وعزایم

درکارها بعد از تدبر وافی تفکر کافی بامضا رساند
وحزم واحتیاط را دیدبان سیاست وعنوان سعادت
داند وتا تواند از محاربت مجانبت نماید ورأی
ومشاورت را بر جنك ومخاصمت تقدیم دهد

(شعر)

الرأی قبل شجاعة الشجعان
هو اول وهی المحل الثانی

وخویشتن را در تسکین فتنه وطلب صلح هیچ
غضاضت ومهانت صورت نکند ومصالحت
خصمانرا برغبت صادق اهتزاز تمام پذیره شود
(وان جنحوا للسلم فاجنح لها) وفرموده درعقود
و عهود مخالفان و موافقان خلف روا ندارد
وفرمان (واوفوا بالعهد ان العهد کان مسؤلا)
پیش خاطر دارد تا دلها بر مودت او متفق و زبانها
در محمدت او منطلق گردد ودر عاجل وآجل
ثواب جزیل و ثناء جمیل ثمره یابد ودوست کامی
وخوب نامی بهر کیرد چه نیکو نامی جوهر یست

ازهرچه عزیزتر و ذخیره ازهرچه نفیس ترکه
کسوت حکومت و پادشاهی بزینت آن مطرز کردد
وعاقل ازجاهل بخاصیت آن ممیز شود واکر بمو
اساکردن صد خزینه بدست اید غبطتی باشد
تمام وعطیتی بزرك ونعمتی رایکان

(بیت)

یك صحیفه زنام نیك ترا
بهترازصدخزینهٔ کهرست

(شعر)

کل الی الغایة محثوث
والمرء موروث و مبعوث

فکن حدیثا حسنا ذکره
فانما الناس احادیث

وفرمودیم تا برموجب اعط القوس باریها در دیوان
خویشی کارکنان واصحاب مناصب چنان نصب
کند که بامانت وصیانت موصوف باشند و بهدایت
وکفایت معروف و باید که موجب تقلد اشغال بروفور

معنی و کفایت باشد نه میل هوا و عنایت
و صیانت کنند تا با رعایا طریق مجاملت و حسن
معاملت سپرند و همکنانرا بچشم شفقت و مرحمت
نکرند و با صحاب املاك جز بقانون معین ومال
مقنن رجوع نکنند ورسمی نووقرار محدث که مال
آن اندك و وبال آن بسیار باشد وحکم معدلت بامثال
آن رضا ندهد ننهند واکر نهاده باشند در دفع ورفع
آن مبالغت کنند واز عمل کامل خود رقیبی برافعال
ایشان کمارد وخویشتن از کیفیت معاملت ایشان
بارعایا بیکانه ندارد وتا هرکه درین ابواب برقانون صواب
رود بایثار واصطفاء او مثال دهد و بروی اعتمادی
مستأنف کنند وهرکه دراموال تبسط و برضعفا تسلط
پیش کرد درحرف وعزل تردد وتوقف از طبع دور
دارد قوله عز وجل (وتعاونوا علی البر والتقوی
ولاتعاونوا علی الاثم والعدوان) باید که سعادتمند اعز
اکرم احسن الله به التمتع وزاد بوجوده التمتع درمراقبت
ایشان ارکان وحدود ومحافظت این شرایط وعهود که

در مذهب حق مفترض وازراه خرد تا معترض است
تشمر نمایند تا ذکر خوب ونام نیك واحدوثهٔ جمیل
ومثوبت وافر که همکنان طالب انند که مارا واورا
حاصل والله تعالی یهدیه ویکفیه ویبلغنا غایة الامانی
فیه ویوفقه لما یستحسنه ویرتضیه ویحکم به رأینا
ویقضیه انه ولی التوفیق والهادی الی سواءالطریق
سبیل امرا وکبرا وحشم وخدم وائمه وامم وسادات
و قضاة ومشهوران ومنظوران وسائر رعایا وکافهٔ
ساکنان خطهٔ بیدازاهل ویرومدررعاهم الله وحرسهم
انست که ازین سعادت که ایشان را مساعدت نمود
وازین دولت که ایشان را دست داد بواسطهٔ ایادت
وفر دولت سعادتمند اعز اکرم اطال الله بقائه وقرن
بالنصر لوائه بهرهٔ شادمانی بردارند وشکر موهبت
ربانی ونعمت ما بکذارند ودر وظایف دعاء دولت
وثناء حضرت که عوایدان هم بر ایشان عاید باشد
بیفزاید وخلوص طویت را واسطهٔ قبول عبودیت
سازند وطاعت اورا بطاعت خدای تعالی وطاعت

مامقرون شناسند وخویشتن را از خلاف وشقاق
و تعصب ونفاق که وخامت عاقبت آن پوشیده
نباشد محفوظ دارند وازانس طاعت بوحشت
عصیان بکرایند از اوج شرف خدمت بحضیض
کفران نعمت نیابند ومجالس ومحافل را بذکر اخلاق
گزیده وافعال پسندیدهٔ او که نتیجهٔ فر سعادت پناهی
وثمرهٔ فضل الهیست معطر دارند وصفحات روزگار
خویش بتیمن خدمت و پرتو دولت او منور گردانند
وبافاضت معدلت واشاعت مرحمت او که ازما
بمشاهده دیده است و بمشافهه شنیده ودرطبیعت
او منطبع گشته و بر حقایق ان مطلع شده متیقن
ومستظهر باشند و بشارت قدوم موکب او که سبب
آسایش ایشان وآرایش آن خط خواهد بود مستبشر
گردند و خدمت نواب اواز فرائض دین ودینی
وموجبات رضاء مولی دانند ومال ومعاملات بتمام
وکمال از استقبال سنه ثلاث بایشان رسانند وازشکایت
ایشان که شکایت آن معلوم باشد توقی نمایند واوامر

مارا منقاد وامثلهٔ اورا ممتثل باشند تاشرف حضرت
واختصاص مزيد عاطفت ماروزكار ايشان را دريابد
ان شاء الله العزيز
حرر فى اوائل شهر رمضان المبارك سنه ثلاث وثمانين
وستمائة   بمقام قونيه

(۲)

جواب

عرضهٔ عرصهٔ عظمت وجلال ابقاء الله الملك المتعال
انكه منشور مستلزم الحبور مصحوب عمدة الاعاظم
امير منصور چاقدار زيد مجده شرف صدور يافت
و بر جملهٔ غازيان اسلام وكافهٔ انام أز ساكنان
خطهٔ يزد ونواحيش خوانانيده يكان يكان تحسينها
وافرينها مران خداوندكار را كفته و بر رسم اطاعت
وبندكى وفرمان روايى قبول مرزبانئ ما كرده
وبتدبير ورأى دركوشيده چنان مناسب ديده امد كه
بجانب اينه كول عزم غزا نموده شود بس ارزوى
صدق طويت صفاى نيت بر آن كماشته آمد كه درآن

کار خیر مبادرت بکنیم وتأخیر رواندار یم اما در اول
کار جاسوس فرستادیم پیشتراز پیکار رفت وچنان
خبر آورد که گروه کفرهٔ فجره بسیار غفلت دارند
وخدای تعالی جل جلاله بقهر وغضب چشم ایشان
بر بسته و بشرب خمر که از جملهٔ (رجس من عمل
الشیطان) است مداومت نموده وبعیشی که تبدیلش
بر طیش مقصود اهل ایمان بود چون کاوها از شهر
دور در بیشهٔ جاهلی برمی جسته اند وازین خبر
بسیار خط کردیم و بر حق وسبحانه تعالی توکل نمودیم
و برسم شبخون بسپاهی ازسه هزار نفر متجاوز
پیاده وسوار چون برق جهنده وببر درنده برسر وقت
ایشان قریب سحر در ریختیم و بعنایة الله قیامتی
برانگیختیم کبران از خواب خمار برجسته بجای
ساغر صبوحی از خون دل مدام قروحی نوش کرده
ودرعوض پیاله خنجر تلخ زهر آلود برلب وگلوشان
رسیده تیغها چون قرابه از قراب در چون می
خون دشمن می ریختند و بهر مزه جگر پارهای خام را

در تنور جنك پخته وبدهان خصم میدادند عجب فرصتی ونیکونصرتی از توفیق اله ویمن همت آن پادشاه دین پناه مارا دست داد ومهمات اعدا منعکس فتاد وسرداران طائفهٔ مردار که اینه مغول بود نابود کشت (فقطع دابر القوم الذین ظلموا والحمد لله رب العالمین) اهل دین بغنیمتهای کزین فایز شدند ازجمله دوهمشیره ویك دختر ویك پسر دست برادران ملعون راکه لایق بود باخدمت اعلی وسرای معلا باپنجاه نفر غلام وکنیز دیکر بپایهٔ سریر عالم مصیر فرستاده شد که از انها بعض لایق انست بجانب تبریز از برای شاهنشاه جهان سلطان محمود غازان بفرستند از برای آنکه ماراسپارش فرموده بودید که تدارك کرده بفرستم لله الحمد میسر شد وفرستادم وایچنین اسیرها درهر وقت میسر نمیشود چراکه همه مشهوران کفار خاکسار بقسطنطنیه نزد تکفور مقهور کریخته اند واتفاق فتنه نموده اما مارا ازیشان رونمی کردانیم واز ثواب غزا

وسعادت شهادت نمی گریزیم و چون المقدور کائن
محقق است بعد از قوجه برخش توکل میکوشیم
و سپر (کم من فئة قليلة غلبت فئة كثيرة باذن الله)
فراروی خود کشیده زره (ومن يتوكل على الله فهو
حسبه) را بجسم بی کینه درمی پوشیم امیدست که
هربار از فر وشکوه سلطانی ما را فتوحات جاودانی حاصل
گردد ولا ريب فيه ان شاء الله تعالى باقی فرمان از حضرت
خدایگان جهانست

(٣)

(سلطان علاء الدين بن فرامرز سلجوقيدن)
(جنتمکان سلطان عثمانشاه غازی حضرتلری)
(طرفنه آق سنجاق وطبلخانه ایله کلمش اولان)
(منشورك صورتيدر)

بسم الله الرحمن الرحيم من برهان امير المؤمنين
علاء الدين بن فرامرز السلجوقی ايده الله الملك المعلى
حمد وسپاس وشکر بی قیاس اول خالق بیچون ورازق

خليفهٔ ربع مسكون بل رزاق جملهٔ مخلوقات وصانع
جميع مصنوعات جل جلاله وعم نواله حضرتنه كه
خلعت خلقتى صفا وصفوت اوزره طينت آدمه كيروب
افسر خلافتى فرق مباركنه اوروب سرير (اناجعلناك
خليفة فى الارض) ده متمكن قيلوب جمله ساكنان
افلاكى (واذقلنا للملائكة اسجدوا لادم فسجدوا)
خطابيله مأمور ايدوب اول خليفهٔ انامى معزز ومكرم
ايلدى وصلوات تاميات شول حبيب خدا محمد
مصطفى عليه التحية والثنا حضرتنه وچار يار باصفا
حضرتلرينه وآل اصحابنه وتوابع ولواحقنه رضوان الله
عليهم اجمعين اولسونكه مكتب حكمتيده (وعلم آدم
الاسماء كلها) دن مراد انلرك نام شريفلرينك ظهور
وانتشارى اولوب هرچند صلب بشريتدن نتيجه
يلك انبياى كزين صلوات الله عليهم اجمعين واولياى
سعادت قرين وسلاطين غزا آيينك عدمدن وجوده
كلدكلرى انك ذات لطيف ودين منيفلرينك شرف
شيوعى ايدى لكن صحف رسالت ومنشور

خلافت من اوله الی آخره مهر نبـوت خاتم انبیـا ایله
مختم اولدیغی کبی انك مبارك مقدمی برکاتیله امت عالی
همتنك سلاطین پاك دینلری دخی سائر ادیان حکامنه
متفوق واقع اولوب هر زمانده بر صاحبقرانك برلیغ بلیغ
سعادت عنوانی (ان الارض لله یورثها من یشاء من
عباده) طغراسـیله مزین و هر وقتده بر بختیار
جهانك توقیع رفیع عالیشانی (ورفعنا بعضکم فوق بعض
درجات) خـط دلکشاسی ایله مبین بیـور یلوب
و هر بر ینك کوش هوشـنه صدای (لئن شـکرتم
لازیدنکم) و ندای (ولئن کفرتم ان عذابی لشدید)
ایرکور یلوب لاجرم مایدهٔ احساننده بهره ور اولان
عباد شـکوری صلای رحمتندن دور اولان فراعنه
وجبابره یه اکثریا مظفر ومنصور اولوب (وهو العزیز
الغفور) مفهومیله مقام شـکرانده معزز ومحـترم
اولورلر لهذا تا مهر دولت واقبال روزافزونم سـپهر
سعادت واجلالدن طالع ولامع اولوب نور خورشـید
فروغ وجودمی السلطان ظل الله فی الارض پیرامننده

پرضیا وجلوه نماقیلوب (والله یؤتی ملکه من یشاء)
جبه سن قامت پراستقامتمه لایق وارزانی کوروب
(ان هذا لهو الفضل المبین) تاج ابتهاجن فرق فرقدان
سایمه سزاوار واحری بیوروب مسند نشینان
(کنتم خیر امة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف
وتنهون عن المنکر) صدرنده تمکن وامتیاز احسان
ایلدی بندنخی الشکر یزید النعم فحواسیله عامل اولوب
(احسن کما احسن الله الیك) مائده سنه بارعام
ویروب (وان تعدوا نعمة الله لاتحصوها) اثارن
مقدور بشریت واقتضای سلطنت اوزره مبذول
طوتوب مناصب علیه ومراتب جلیه یی اهلنه بیدریغ
ایدوب هرکسنه یی قابلیت واستعدادینه کوره برمراد
قلمق باینده تأخیر وتراخی جائز کورمیوب اعط القوس
باریها قبضه سن اهلنه صونوب ممالك انام وحدود
اسلام ایچره خدمت لازمه اداسن قیلان مبارزان
میدان وغا ودلیران میدان هیجا ارلکیله رستم وارنامدار
اولان قوچق یکیتلرك ویکانه اکیلان ارنلرك هربرینه

حاللوحالنجه ورتبه ومقامنجه رعايت وشفقتلر اولنوب
مساعیٔ مشکورهلری ضایع اولمامشدر واول جملهدن
مرزبان خطهٔ بیداولان سعادتمند عالیجاه (عثمان شاه)
ابن ارطغرل بك خیرخواه ابدالله که کوکب سعادت
ایین جبین عزت قرینندن تابان ودرخشان اولهلی
جمیع اقارب سعید العواقب وجملهٔ عشایر وقبائلی ایله
غزا ومجاهدتی شعار وکفارخاکسار برله مقاتله وپیکاری
کار ایدینوب و (قاتلوا المشرکین کافة) مفهومن
سرمایهٔ روزکار ایدینوب (قاتلوا الذین لا یؤمنون
بالله ولا بالیوم الاخر ولا یحرمون ماحرم الله ورسوله
ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی
یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون) مدلولن
تحقیق واجراسنده تدقیق ایلیوب جرأت وجلادتی
اوازهسیله عالم پر اولمغین اطراف واکنافدن جانب
شریفنه وارنلری (حرض المؤمنین علی القتال)
تقدمهسیله طوپلیوب صدیق وارماملکن راه حقده
بذل وفاروق مثال وارین اعلاء کلمة اللهه صرف

ایدوب خصال عثمانیه‌سی جدال شیر یزدانی‌یه قرین
وفعال رحمانیه‌سی افضال صمدانی‌یه رهین اولوب
خواص وعوام شکران نعمتی ایله رطب اللسان وکافهٔ انام
ارتفاع وارتقاسنه منتظر ونکران طینت طیبه‌سی
زلال دولت برله مخمر وفطرت لطیفه‌سی عبیر عزتله منجر
اولوب حواس ظاهره و باطنه‌سی حدت ودقت ایله
موصوف وقوت متخیله وانتقالی وتیزرولکله معروف
تیغ وسنانی برق خاطف وتیرجان ستانی شهادت
ثاقب عقلی کامل ورأیی صائب سمند اقبال رام وسلاطین
واقبال فرمانبر وغلام قائدظفر پیشرو پیك نصرت
اوکنجه تیزرو رجال غیب معینی وارواح شهدا قرینی
فتح مژده رسان وتوفیق همعنان عهد بعید وروزکار
مدیددن اباواجداد عظام منزله اثارالله براهینهم ابا
واجدادی رحمهم الله توراندن ایرانه بل اخلاطدن
یونانه مهاجرت ومظاهرت طریقن مسلوك طوتوب ایام
فرصتده که هنکام غبطتدر مراسم جانسپاریده
انواع دقتله دقیقه فوت ایتمیوب سابقا کندولره یورت

واوجاقلق و بريلان محميهٔ انقره قره طاغندن حوالیٔ
این اوکی وخطهٔ بیدو یکیشهردن اسکی شهره واینه کول
و بارحصار اطرافی ومعمور یه‌نك اکثر نواحیسن قوت
بازوایله اچوب ممالك اسلامیه مضافاتنه داخل
ایتدیکندن غیری ندکلو که کروه مکروه کفرهٔ فجره
دمرهم الله تعالی وقهرهم (ومکروا مکرالله والله خیر
الماکرین) طبقنجه اکا مکروحیله قصدن ایتدیلرسه کیرو
بعنایة الله کندولره راجع اولوب (عسی ان
تکرهوا شیئا فهو خیرلکم) اوزره فوائد عمیمه‌سی
کندویه عائد اولمغله همیشه اعدای بد رأی خجل
ومنفعل اولوب علی الخصوص اینه مغولیه دنبلان
ملعونی حقلیوب تغلب وتسلطی حرب مشرکینه
محقق اوله‌لی نفوس خبیثه‌نك ارواح کثیفه‌سی
جیفهٔ آبدانلرندن کریزان اولوب هر بری مردهٔ
بی جان وخانمانلرندن اواره وسرکردان بمار
و بیابانده باش قورتارمغه یر اراپوب مأیوس ومنکوب
پروانهٔ بی پرکبی اول شمع نورانی یه قصد ایتدکلرنجه

بال و پرلری منكسر و منحرف خاك مذلته دوشـوب
(قل لن ينفعكم الفرار ان فررتم من المـوت او القتل
واذا لا تمتعون الا قليلا) معنـاسی صدور وظهور
بولوب وكندو بختيارلغيله ورطـهٔ هلاكدن نجات
بقهسـنه چيقوب انك حقـنده زمين وزمان نداى
(لايستوى القاعدون من المؤمنين غـير اولى الضرر
والمجاهـدون فى سـبيل الله بامـوالهم وانفسهم
على القاعـدين درجة وكلا وعـد الله وفضل الله
المجاهدين على القاعـدين اجرا عظيما) كاخ صماخ
همايونمه ايريشوب وجناب الهيدن (درجات منه
ومغفرة ورحمة وكان الله غفورا رحيما) موهبه سنه
جانب والاى شهنشاهيدن دخى (من جاء بالحسنة
فله عشر امثالها) رعايتنه احق واليق كوريلوب
توغ صبح طراز آفتاب علم وطبل ونقارهٔ پر زمزمهٔ
محتشم تفويض وتخصيص قيلنـوب لواى اسـكى
شهردن يكى شهره وارنجه خطه‌يـد ونواحيسـيله مجموعا
بر سنجاقلق پر اعتبار يله سعادتمند مشار اليهه تقليد

ایدوب ویردم ویوردەمکه شولکه مقتضای ذات
عدالت سماتیدر مسند امارت وایالتده کمال وقار
وسکینه یرله تمکن وقرار ایلیوب (اعدلوا هو اقرب
للتقوی) مفهومن شعار ودثار ایدینوب شر ظالمی
مظلومدن دفع وآتش مظالمی روی زمیندن
رفع ایتمسنه جد وجهد کوستروب * عدل ساعة
خیر من عبادة سبعین سنة * فوایدندن بهره مند
اولمغه چالیشوب زمان حکومتنده وضیع وشریف غنی
وفقیر عالم وجاهل قریب وبعید مسافر ومجاوره جمله
یکسان باقوب دعوالری فصل اولنمینجه مقادیر ایله
مقید اولیوب وسیاسته موقوف اولانی بلا توقف
یرینه کتوروب مع هذا الشفقة علی خلق الله اوزره
اراقهٔ دماده صبر ووقاری الدن قومیوب جائزکه
اهلاك وافنادندن صکره اول شخص مغضوبك
ابقاسنده نوعا فایده مشاهده قیلنوب هزار حیف
وتأسف مفید دوشمیوب فرصت فوت اولمغله باعث
ضجرت اوله اما (ولکم فی القصاص حیوة یا اولی

الالباب) وعيدندن انحراف ايتميه مكركه ورثهٔ قتيل
دینی قصاصـدن افضل طوتوب ترجیح ایده‌لر اول
حینده دخی حقوق ایتامی بیقصور ایفا ایتـدیروب
(ولا تقربوا مال اليتيم الا بالتي هي احسن) نهی ایله
منهی اوله وسـادات عظام که ثمرهٔ شجرهٔ نسب
مصطفوی ونتیجهٔ مقدمات حسب نبوی‌لردر (اصلها
ثابت وفرعها في السماء) اوزره معزز ومحترم طوتوب
مذاق جانی انلرك رعایتیله شهدکام ورواق روانی انلرك
حمایتی سببی ایله سدره مقام ایدوب اعزاز واکراملرینی
ذخر آخرت اتخاذ ایلـیه وعلمـای عظام که ورثهٔ
سـیدالانام دررلر کمال لطف وشفقتله مرعی ومحمی
طوتوب ابقای دین متین واجرای شرع مبین انلرك
کمال وجـود شریف وانفاس لطیفلری برکاتنـدن
بیلوب (لحوم العلماء مسمومـة) مقتضاسنجه خاطر
عاطرلرین رنجیده ایتمکدن بغایت اندیشه وحذر ایده
وطائفهٔ سپاهی‌یه وظیـفه واحسان ابوابن کشاده
قیلـوب افراد وتفریطـدن مجتنب اوله ورعایا وبرایا

جانبلرینی دخی کما ینبغی ملاحظه ایلیوب نه انلرك
رسوم عرفیه سن دفترلرله تعیین اولنان کسنه لردن
منع و نه انلردن زیاده بر حبه ناحق یره آلمغه جواز
کوستروب حالت متوسطه یی جانبیندن رعایت ایده
وزراع وحراثی بدایع احداثدن حفظ وحراثت وآسیب
روزکار زورکاردن صیانت ایدوب ودایع الله
فی الارض امانتدارلغن دقت تام و اهتمام مالاکلام
ایله یرینه کتوروب یوما فیوما تعمیر بلاد وترفیه
عباددن خالی اولمیوب مقدمات نصفتی منتج سعادت
دارین ملاحظه ایدوب ثمرات نهال معدلتی میوهٔ
باغ جنت کبی متجدد و متضاعف اولمغیچون
مساعئ جمیله صرف ایلیوب بوابیات حجسته نك
حبوب معانیسین کشتزار طبایع دها فین جهانده
دست نشان ایلیه .

❊ نظم ❊

زباغی که پیشینکان کاشتند
پس آیندکان میوه برداشتند

جواز بهر ما کشته شد چند خیز
ز بهر کسان مابکاریم نیز

واحیای مواتده جد بلیغ وسعی بیدریغ ظهوره کتوروب (من احیی مواتا من الارض فهی له وعادی الارض لله ولرسوله ثم هی لکم منی) مدلولیله طالبینی بهره مند وراغبینی برومند ایلیوب نواحی و بلدانده خالی ومعطل یرقودورمیوب شن وشاداب قیلو و یرمسنده همم عالیه سن بذل ایلیه واوقات خجسته ساعاتی اداء فرائض خمسه برله حرب وسلم وتمکن وعزمده توکل تام ایله کذران ایدوب جنکده لجاجت وصلحده ملایمت صورتلرین مطرود طوتوب رأی ومشاورهٔ مطبوعه دن صکره هر قنغیسی که لازم کله خاصة لوجه الله وتبعا لرسوله فرصتی فوت ایتمیوب غیرت دین اسلام وفائدهٔ امت سید الانام ایچون روز شب چالشوب تعطیل وتعویقی روا کورمیوب (الجنة تحت ظلال السیوف) مضمونن مجاهدینه بیان ایتدیروب (ولاتحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله

امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون فرحين بما اتاهم الله من فضله) فضائلندن قاچمیوب (وجاهدوا فی الله حق جهاده) حقوقنك استيفاسن عطيهٔ عظمى ووسيلهٔ مقاصد دين ودنيا بيلوب توقف واهمالى واهمالى روا كورميه ومال غنايمدن خمس شرعى بى اخراج ايتدكدنصكره غزات نصرت شعاردن پياده وسواره بحسب استحقاقهم توزيع وتقسيم ايليوب هر برينك حصهٔ شرعيه سن ايفا ايليه وكفره قتلاسنى ميدان جهادده يقوب آلان مبارزلرله (من قتل قتيلا فله فی سبيله) حديث شريفی اوزره عامل اولوب نفايس امتعه دن اولديغی تقديرجه دخی اقچه سز اولميوب بی وجه طمعدن زياده محترز ومجتنب اولوب حقوقی مستحقينه واصل ايليه وخزاين واموال حكام لئام اعدای بدفعال ندكلو اولور ايسه دفتريله بيت المال خاصه يه ضبط ايتديروب براچقه و برحبه خارج قودرميوب جواهر متقومه واقمشهٔ متنوعه دن لايق احتشام سلطنت اولانی غلمان وجواریٔ مرغوبه

برله جناب سلطنتمآبه روانه ایلیه ودروغ واسلحه
اقسامندن منتخبلرین بشقه طوتوب غیریسن وقت
حاجتده بلا وظیفه واران غازیلره ویروب صفوف
رجالی مرتب ایلیه وشاید احتیاج چکیله دیو ذات
ستوده صفاتکه مخصوص کوندریلان ایکی بوغچه جبه
ودیبای رومی والاجهٔ مصری وچاتمه قطیفهٔ پلنکی
وبرقبضه آلتونلی قلیج وبر بدوی سمند دلبند جندیانه
سیمی رخت وچاقیله یوز بیك درهم نقدیه‌دن غیری
بیك نفرجبه وجوشن وخود وبرکستوان وایکی بیك
قبضه کمان اللیشر اوقیله مملو جعبه‌لری برله وبیك
بشیوز قبه سپر واوچ بیك قبضه قلیج وخنجر وایکی
قطار دوه یوکی سنان خصم ستان ایله مربوط
کوندرارسال اولنوب عمدة الاعیان قراجه بلبان چاوش
زیدقدره‌دن برموجب دفتر اخذ ایدوب لازم اولدقده
غزاة نصرت آیاتدن دریغ ایتمیوب سبیل جهادی
مفتوح قیلاسن ورسم بوغچه وتشریف وشاقان خاصه
وعشر بوابه ورسم بنی ویرلیغ وعادن پروانه دار

وصدسه دفترنویس ومفاوضهٔ طغرایی وطعمه
خواهی بازویوزپیشکش نوروز ومشرفات سالیانه
وسلامانهٔ ملوکانه‌دن بالجمله شان سعادت نشانکی
فارغ البال ومنقضی الامال قیلوب خاطرعاطریکه
اولبابده جزوی وکلی نسنه ایرکورمیوب دائما
حضور قلب ایله اوغراچیقلغنه عون الهی ومعجزات
رسالت پناهی تأییدی وحاضر وغایب ارنلرک ظاهر
وباطن همتلری بنم خیر دعام برله کندیکه بدرقه
وقفادار ملاحظه ایلیوب (ادعوا ربکم تضرعا وخفیة)
کلمات طیباتن دوشن وکردنکه حمایل صالوب
(حسبی الله ونعم الوکیل) وردینی تذکار (نعم المولی
ونعم النصیر) ذکرینی تکرار قیلمقدن خالی اولمیوب
(ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم
الجنة یقاتلون فی سبیل الله فیقتلون ویقتلون وعدا
علیه الحق فی التوراة والانجیل والقران) معامله سنک
ربحی ایله سودمند محصل المرام و (اولئک
هم الفائزون) توفیقیله موفق وشادکام اولوب دوام

دولتم بقاسنده دعا ایتمکده مساعئ جمیله ظهوره
کتوروب خدمات لازمه یه قیام کوستره تحریراً فی اوائل
شهر شوال المکرم سنه ثمان وثمانین وستمائة

بمقام قونیه

(جوابی)

سدهٔ سنیهٔ حضرت خداوندکاری ابقاها الله الملك
الباری ترابنه عرض بندهٔ قدیمی بودرکه حالیا قدوة
الاعاظم والاعیان قراجه بلبان چاوش زید قدره قوللریله
بوجانسپار بندهلرینه نوع صبح طراز مهر علم
وطبلخانهٔ محتشم وخلع شاهانه وسمند سودمند
جندیانه وساز وسلب واوچ بیکدن زیاده اسلحهٔ
متنوعه دن جبه خانه ویوز بیك درهم نقدیه مفصل
ومشروح دفتریله کوندریلوب ومنشور مشهور
مستوجب الحبور زرنکارده دخی اسکی شهری خطهٔ بیده
ونواحیسنه ضم بیوروب بالجمله بر سنجاقلق یر اولمق
اوزره تفویض وتقلید قیلوب بین الاقران سرافراز
وممتاز بیورلمش حق سبحانه وتعالی حضرتی اول برهان

امیرالمؤمنین لازال مؤیدا ومنصورا جنابنی جمیع
سلاطین اهل اسلام ایچره سر بلند قیلوب داریده
مقام رفیع ارزانی قیلوو یرمك اوزره سایهٔ سعادتلرین
مفارق انامدن الی یوم القیام دور و مهجورا یتیوب نیجه
بزم کبی خالص بنده‌لرینك وارلغی راه شریفلرنده مبذول
اولوب اول دولتلو پادشاهمزك اکسکلوکن کورمیه وز
بحرمة سید المرسلین یارب العالمین و بعد الوصول
بود یارده اولان بندکان مقبول صفای قلبله سنجاق
همایونه استقبال ایدوب وبکلکمزی طویلیوب کمال
اطاعتله فرمان قضا جریانده مشروح اولان مواد
علی رؤس الاشهاد اوقوندقده سمعاً وطاعة دیوانقیاد
کوستروب دوام دولت پادشاهی یه اتفاقزله دعا وثنالر
قیلوب کلبانکلر چکلدی و غزاة رفیع الدرجاتك
لوازمی انعام وارسال بیوریلان نقدیه واسلحه‌دن
تکمیل قلنوب بعنایة الله وتوفیقه ازنیق نواحیسنه جهاد
اکبره عزم وتوجه قیلندی اومرم که دولتلو پادشاهك
خلدظله خیردعالری رفیق طریقمز اولوب عون حق

رهنما ومعجزات خدا هادئ طرق هدا اولوب ارواح
انبیاقرین وهمت اولیاضمین واصحاب کرامك طریقهٔ
حسنه‌لری شعار وفعال طیبه‌لری دثارمز اولوب
اعدای بدرای منکوب ومغلوب واقع اوله‌لر بعنایة‌الله
تعالی اکرچه بروسه جانبنه توجه واقدام کورینوردی
لکن یکیشهرك ضبطنه ازنیق کفاری لعنهم‌الله مانع
اولدقلری اجلدن حضورمزده اولان ارباب رأی
مسلمانلرانك تقدیمن افضل کورمکین مبادرت اولندی که
(وماالنصرالامن عندالله) باقی حالاتی مزبور چاوش
قوللریله کوندریلان طورغودالپ غازی بندهٔ کمینه‌لرندن
تفحص وتفقد بیوره‌لر که اخبار خفیه واطوارجنبیه‌مزه
بالجمله واقف اولوب تقریرندنصکره فرمان پادشاهمز کدر

(٥)

جنتمکان سلطان اورخان غازی حضرتلری
طرفندن مخدومی سلیمان شاهك دیوان
همایونده مشیر و سپهسالار نصبیله ایالت
تفویضنده اصدار اولنان برات شریفك
صورتیدر

منال بيمثال نفذه الله الملك المتعال بيوردیغی اولدر که
چون محافظت ومراقبت حدود اسلام ومواظبت
مظاهرت مصالح انام ورعایت حقوق رعایا وحمایت
امور برایا که عماد ملك وسروری واوتاد سلطنت
وعدالت کستری انلرك دعاسیله قائم ومستحکم اولوب
ارباب دولتك پای همتلری رکاب سعادتده انلرك
اسایشی ایچون نهاده وسمند مراد رفاهیت عبادی
ملاحظه ایدنلر ایچون جناب اقدسدن مهیا
وآماده اولوب (اعدلوا هو اقرب للتقوی) مصداقنجه
مسند خلافتده متمکن اولان سلاطین عظامك
سنت سنیه‌لری اوزره احیاء مراسم دین و دولت
ذمت همتمزه واجب اولمغین دائما قصارای همت
ومنتهای رغبتمز اکا مصروف ومعطوفدر که جمله‌ٔ
ناس علی مراتب طبقاتهم دیوان همایونمزدن
بهره‌مند ومرعی اولمغله حفظ ثغور وتکمیل قصوره
ساعی ومجد اولوب ضرب وزورله اعدای مقهوره‌یی
منکسر البال ونا امید ایلیوب دمبدم وساعت

برساعت بريكى فتح وتازه ظفرله دل وجانمزى
شادوخرم قيلوب (فرحين بما اتيهم الله من فضله)
مژده سيله جهان وجهانيانى مسرور ومغتنم
ايليوب مستحق احسان اولنلر يابنده عمان كرم بى
پايانمزدر افشان ويم عاطفتمز غواصلرى بهره مند
وكامران اولالر ودوكلى ممالك محروسه يه نصب
اولنان امرا وعمال اوزره برسپه لاركاردان ومشير
عاليشان مقرر بيورلمق اهم مهماتدن اولديغيچون
رأى جهان ارا وخاطر مملكت كشامزكه ضامن
ملك مؤبد وتأييد حق ايله مؤيددر آنى اقتضا
ايلدى كه والله يجعل العزايم مقرونة بجوامع السلامة
مصونة عن التوابع الندامه قوه قاهره مزله فتحى
ميسر اولان محميهٔ ازنيق حرسها الله عن التخريب
والتخريق ايالتن فرزند شجاعت شعار دولت يار
و سپهدار شهامت دثار كامكار نخل باغ سلطنت
ونهال جويبار خلافت كلين عدل و داورى
وثمرهٔ شجرهٔ شهريارى وسرورى المؤيد من عندالله

اوغلم سليمان شاه طال بقاه ونال مناديه‌كه ناصيه‌سنده نجم دولت تابان وجبلتنده غرهٔ سعادت درخشان در تفويض وتقليد ايليوب ويردم ويوردمكه عز واقبال وشوكت واجلال ايله محميهٔ مز بوره ايالتيله ديوان همايونمده مشير وعساكر منصوره‌يه سپهسالار اولوب وزارتيله ميرميرانلق لوازمن ذهن وقاد وفكر نقادايله بر يره جمع ايليوب ليلاً ونهارا جبليت پاك نهادنده مركوز ومرموز اولان غيرت بهيه‌وحميت مرضيه‌سن وجودوظهوره كتوره (ومن يتعد حدودالله) فحواسندن هركيم انحراف ايدرسه حقندن كلوب (واتقوا الله واعلموا انكم اليه تحشرون) مضمونني نصب عيني ايدوب معتادي اولان عادات حسنه‌سن خواص وعوامه مبذول ويدريغ ايليه واعداى نابكارى ضرب قهر شمشير ابدار وتيغ ظفر نكارله پريشان وتار ومار ايدوب استدامت امور دين ودولت واستقامت مصالح ملك وملت بابنده دقيقهٔ رفيقه

فوت ایلیوب احیاء سلطنتمزی مسرور البال
ومرفه الحال ایلمکله (یوم تجد کل نفس ما عملت
من خیر محضرا وما عملت من سوء) فحواسندن
برومند اولوب افعال ناپسند دنناشی اولمیه وحقوق
ربانی وعواطف یزدانی مواهبن اقامت ایدوب
وسع طاقت بشریه اوزره شکر نعم الهی وحمد
عطایای غیر متناهی بی مؤدی قیلوب فان الشاکر
یستحق المزید خلعتنه سزاوار اولمسنه قامت
پراستقامتی طاعت وعبادت مقامنده شاهد راست
رفتار اولوب عموم انامك فصل خصوصات وسائر
مصالح ومهامنده اقدام تام واهتمام تمام ظهوره
کتوروب رأی سدید وخلق حمیدی برله شفقت
ومرحمت قپوسنی اچق طوتوب هرکسنه نك تحصیل
مرامنده توسعهٔ دائره ایدوب افراط تفریطدن حذر
واجتناب اوزره اوله وبیکانه وخویش وتوانکر
ودرویش وخرد وبزرك وتازیك وترك وطوایف
مختلفة الادیان وپیر وجوانی بالجمله تقریر دعواده

مساوی بیلوب احدهمایی اخره ترجیح ایلمیوب
مابینلرنده اولان منازعاتده میل و محابایی مطرود
ومطرح طوتوب (عدل ساعة خیر من عبادة
سبعین سنة) میزانن الدن قومیوب (فمن یعمل
مثقال ذرة خیرا یره) معیارینی ذخر آخرت ایدینه
وظالمی مظلومدن حیفن المده تأخیری روا کورمیوب
(فمن جاء بالسیئة فلا تجزی الا مثلها) سیاستکاهنده
حقندن کله وهمیشه اطراف واکنافدن منهی
وجاسوسلرینی اکسک ایتمیوب اخبار جوانبدن پرسان
وهجوم حوادثدن ترسان اولوب وغفلتی ارلکدن
عد ایلیوب وکید خصومدن اجتناب ایدوب عزم
وحزمده تیقظ وتحفظ طریقنه سالك اوله زیرا هنکام
وسعتده طارلق تدارکی کوریلجك باعث مضایقهٔ
کلیه اولمز واندیشه موزه‌سی پای خرده تنك کلمز
ورأی وتدبیرده قصور اولمجق ایدنهٔ تقدیرده صورت
پذیر اولان اشکال فرخنده مآل خیر ایله جلوه کر
اولمقدن غیره مجال قالمز هذا عهدنا الیك وحینئذ

علیك والله تعالی یوفقك ویهدیك ویحق ظنوننا فیك
انه الهادی الرشاد والموفق للسداد کرکدرکه اول
دیارك وضیع وشریف وقوی ونحیف واکابر واصاغری
ورعایا وبرایاسی بالجمله ممالك محروسه‌م متمکنلری
ایله مذکور اوغلمی کندولره والی بالاستحقاق وامورده
مشیر علی الاطلاق بیلوب جمیع خصوصده مراجعتی
مشارالیهه ایدوب سوزندن وحکمندن تجاوز
وامتناع ایلمیه‌لر واوامر وحکام دخی سپاه
ذوی الاحتشام وغزاة نصرت انجام وقضاة اسلام
وعلماء انام ابقاهم الله الی یوم القیام برله مومی الیه
اوغلمی حرب وقتال وجنك وجدالده وسائر احوال
خیرمآلده کندولره سپهسالار وجناب همایونمدن
قائم مقام عد ایدوب امرینه مخالفتدن اندیشه وحذر
ایده‌لر وواقع اولان غنایم وانفال وغیری اسباب
واموال که بتوفیق الله میسر اوله خمس شرعیسن
اخراج ایدوب تقسیم وتوزیعن مزبور اوغلمك
معرفتیله ایده‌لر ویصمه دفترنده تعیین اولنان

خاصلرینه خارجدن کمسنه دخل ایلمیوب عشرلرین
و رسملرین بیلدن بیله انلك و کیللرینه تسلیم ایلمیوب
عذر و بهانه ایتمیه‌لر و یکی آچیلان ایل و مملکتدن
اذن شریفم اولمینجه کمسنه‌یه دخل ایتدرمیوب قپومه
عرض ایلدکدنصکره امریمك صدورینه کوره عامل
اوله‌لر واخذ ایتدیکی اسیرلردن ودل طوتیلوب اغر
بها ایله صاتیله‌جق کفار خاکساردن درکاهمدن
اذن اولمینجه اطلاق ایتمیوب مشاوره ایله عمل ایلیه
و یوز آقلغنده بولنانلرك حقن کتم ایتمیوب ترقی
درجاتلرنده لطف و عنایتی شامل اوله و بنم خیر
دعامی بالجمله کندولره رفیق بیلوب سبیل جهادده
کمال مرتبه اجتهاد ایتمکدن خالی اولمیوب خالصاً لوجه
الله کوشش قیلوب دین مبین تقویتنده ثواب عظیمه
فائز اوله‌جقلرین مقرر بیله‌لر و بو منشور همایونمی
کورنلر مضمونیله عامل اولوب علامت شریفمه
اعتماد قیله‌لر تحریرا فی اوائل شهر ربیع الاول سنه
ثلث وثلثین وسبعمائة

(٦)

« جنتمکان سلطان اورخان غازی حضرتلری »
« طرفندن اولوباد فتحی افاده سیله جانبك خانه »
« یازلمش اولان نامهٔ همایونك صورتیدر »

جناب بزرکوار بو فود اقبال مأنوس وکمال جلال از بیم زوال محروسی و ایزد عز اسمه حارس و نصیر و حافظ و ظهیرانه علی ذلك قدیر چون موارد مصافات از شوائب مباینت مصفا و مبراست و موائد موالات باقداح مخالصت کوارنده ومهنا وشرط فرط اتحاد مستمر واساس صفای اعتقاد مستقر از اطناب شرح ارزومندی و بیان نیازمندی که درصدور مکاتبات و اثنای مخاطبات بسمت تکلف موسومست و سمت ابتذال آن معلوم از تطویل اجتناب نموده ودر وظایف اتحاد فزوده بمنهج عقل وجادهٔ خرد درامده لله الحمد امداد یکانکی مجتمع ومواد بیکانکی منقطع کشت نتاجیٔ ضمائر از مکنون سرائر خبرداده و زبان حال بالفاظ وفاق صحایف

اشتیاق را فروخوانده واز تقریری که میان ابنای
روزکار و دوستان ظاهری متعارفست استغنا حاصل
امده (شعر) شاهد مافی مضمری من صدق ودمضمرك *
فما ارید وصفه قلبك عنی یخبرك * ایزد تعالی
لطیفهٔ که متضمن حصول آن سعادت باشد بر حسب
ارادت ساخته کناد و از نعمت مصادقت بیامن
موافقت برخورداری دهاد و ازدواج ارواح را
با جتماع اشباح رساناد اللهم حقق منیتنا وانلنا بغیتنا
پس ازین قشونی که بنیت غزا خالصا لوجه الله
فرستاده بود درسیدند و مکتوب محبوب که روایح
اخلاص از فحاوئ آن فایح بود و انوار صفای
عقیدت از مطاوئ ان لایح رسانیدند و بوصول
ایشان بشارت اسلامیان زیادتی یافته هر روز عقد
حرمت وعقد لألئ دوات ایشان معظم و منتظم تراز
انست که درسلك شمار اید واقبال وکامرانی و ارتیاح
وشادمانئ ان مجلس راشامل ومقاصد ومآرب بر
نیکوتر وجهی حاصل اعتداد واستبشار واعتضاد

واستظهار واستدامت واستقامت که بسبب سکون
واستنامت دوستان باشد منتج مقدمات یکجهتی است
خصوصا در راه جهاد که بسعی و اجتهاد وابسته
و بحمد الله که بامداد فیض فضل ربانی جملهٔ ملوك
افاق باتفاق دم وفاق این جانب میزنند و صلاح
خویش درتقویت مابینند وهر روز ازمادر دهر
نتیجهٔ خیری متولد میشود که از قدوم آن قوت
وقدرت وغبطت وبسطت این جانب زیاده می گردد
واز صفا و پاکیزگیٔ اعتقاد مخبران آثار ومستمعان
اخبار از شنودن آن خوشحال میگردند واز مواهب
حضرت ربانی بشکر وسپاسی که مستدعیٔ مزید
نعمت باشد متلقیست واز موارد غفلت که مقدمهٔ
کفران بود متوفی والحمد لله علی نعمه المتوافرة ومننه
المتظاهرة حمداً یستحق به مزید نعمائه ویستدر لیان
الائه که مجلس همایون ما بورود پیام سعادت ارتسام
صاحب اورنك ایلخانی ساحب اذیال مجد وکامرانی
ملك ملوك الامم پادشاه ترك ودیلم المؤید من عند الله

ذی المنن معز الدولة والدنیا والدین شیخ حسن ایده الله
وایده که لطف اورا حد و نهایت نیست ودر احصای
آن قوت اوهام اذکار فرومانده و بنا بر محبت قدیمی
که درمیان ایشان و ما مثبت ومشید بود درین ولا
بعد از تیسیر فتح و فیروزی وجلوس همایونش بر تخت
بخت رسول فرخ پیام خویشتن را با نامهٔ نامی
وصحیفهٔ کرامی ارسال کرده در اثنای غزای اوباد
وفتح آن نواحی و بلاد در رسید وموجب استظهار
مباهات کلی کشته اسلامیانرا فرصت ونصرت در
افزود وعروس فتح و ظفر بر نیکوتر وجهی جمال
نمود واز بقیه آن اشرار وذریت آن کفار در آن دیار
نماند الله ولی التوفیق وجهی درین عزیمت اعادی
این امم عالی همت خاکسار شدند وبشارت نامها
باطراف واکناف روانه کردیم مسامع علیه را نیز
ازین لآلی برقیمت مشنف ومقرط ساختن را مناسب
دید بارسانندهٔ کتاب برصواب عمدة الاعیان بکتاش
زید قدره صحبت شریف را زیب وزینت فزودیم

متوقع است که درحال وصول ابواب سرور وحبور مرا مفتوح داشته اخبار سارهٔ سلامتیٔ ذات ملکی الصفات را اعلام بخشند تا موجب تسلیهٔ خاطر کردد و خبیر باشند که بنابر اتحاد حاکم کرمیان باین دوست صاحب عداوت کرده بسیاری از دهات والوسات او غارت و ضرر وکزند رسانیده است ومانیز بدفع الوقت بفحوای (ولکل اجل کتاب) تا مرور شدت سرمای زمستان بسان عمر دشمنان بشتاب رود توقف کرده ان شاء الله الرحمن چون آثار انوار بهار بدید آید وآفتاب بر برج شرف سایه افکند ونقاش چابك دست ربیعی درتصویر حال طبیعی دستکاری اغاز نهد وچهرهٔ جهان جمال ونسیم هوا اعتدال کیرد وبجهت تنکیٔ علف دفع انواع کلف شود همانا بتوفیق الله تعالی بمصلحت همکنان بسبیل مکافات درپوید اکرچه حاکم کرمیان تعجیل پیشتر میکند وحشم بی نهایت که کثرت عدد ایشان محقق است مجتمع دارد موقوف باجازت

ماست درین باب رأی اسبق اصوب مهیا ساخته
دارند ومراکب وچهارپای که دست وپای لشکر
بتثبیت آن مستحکم ونمایانست فربه شود وبقدوم
ربیع طریق تزود وسیع کشته هیچ حائل نمانده آن
مهم پیش کرفته آید واز فضل ربانی وثوق تمام
دارد که یقین حصول مقصود با وصول مقصد برابر
باشد وهر کجا رویم کشایش کارمیسر وچون این
احوال صورت تجدد وتحقق کرفته بود وعرایم برین
موجب تصمیم پذیرفته باقی مشاورات را بامسرع
مجلس رفیع بکتاش مسفور سپارش رفته است که
تقریر نماید وفروع واصول وابواب وفصول آنرا
اختصاص استماع دهد وبر حقایق ودقایق آن
اعتماد ونقول فرمایند بر موجب الکریم اذا وعد وفا
هنکام کار حشم منصور را آماده دارد تا بمهمات
موعود بوجهی که متضمن صلاح همکنانست توجه
نموده قواعد مساهمت ومشارکت را مضبوط
ومربوط شمرد ودر ترشیح نهال مصادقت و ترجیح

ابن جانب برارباب منازعت جد بليغ نمايد وهيچ
تأخير وتراخى كه ازفضيلت تأنى دور افتدجائز نشمرد
توقع چنانست كه اين معانى بحسن ارعا ولطف اصغا
مخصوص كردد ويمن قبول واعتماد بدان پيوندند
واتمام مهام ازلوازم ذمت مخالصت شناخته
لدى الاشاره حسب المرام محصل ومكمل تصورنمايند
بعناية لله وتوفيقه وبمنه ويمنه حرر فى اوائل محرم
الحرام سنه احدى واربعين وسبعمائة

بمقام بروسه

(٧)

﴿ جنتمكان شهزاده سليمان شاه غازى ﴾
﴿ حضرتلرى طرفندن پدرى جنتمكان سلطان ﴾
﴿ اورخان غازى حضرتلرى خدمتنه روم ﴾
﴿ ايلنده بعض قلاعك فتحنى مشعر كوندرلمش ﴾
﴿ اولان عبوديتنامه نك صورتيدر ﴾

دركاه عالى وباركاه متعالى جنابنه معروض اولان
بودركه دولتلو بابام خداوندكار اعزالله انصاره نك

خیر دعالری برکاتنده قوکور حصاریله کلیبولی
حصارینك تدارکی هرنسنه دن کور یلوب
حق تعالی نك عونیله دزدارلرینه وارنلرینه مقدارلو
مقدارنجه علوفه وتیمار تعیین قیلنوب دفتر و یوقلمه
اولندقدنصکره سلوری بکی اولان ارنلرقوچاغی حاجی
ایل بك دام عزه ایله استانبول اطرافنده واریلوب
چکمجه قلعه سی محاصره اولندقده کشان قلعه سی
اطرافنده واران قدوة الامراء الکرام اورنوس بك
زیدقدره دن اولاغله خبر کلوب دیمتوقه کفاری
خذلهم الله تعالی اندریه دنیلان ملعون ایله سوز
برلشدیروب دون باصقینی ایچون فکرفاسد ایتدکلرین
اعلام ایلمکله زمرهٔ سپاهدن ایواد یکیت باشی
بیك نفر سوار نامدارله برغوس سمتنه کوندریلوب
واورنوس بکه کلوب مزبور یکیت باشیله انده جمعیت
ایده سن دیو بتی یازیلوب تنبیه اولنمشیدی واروب
توفیق حقله ملاقات ایتدکده برغوس حصاری
اطرافندن خیلی طویوملق ایدوب بات و براغیله

حاضر ومهيا ایکن اشبو سنه تسع وخمسين وسبعمائه
شوالنك اواسطنده اندریه بکلرندن دیمتری اشتوان چاری
نام پلید دیتوقه بکیله کلوب اوزرلرینه دون باصقینی
ایدرکن اورنوس بك ایله یکیت باشی قوللری خبردار
اولدقلریچون هر بری برطرفدن پوصو یه کیروب
ویرلرنده قره جعفر قوللرین برمقدار غازیلر ایله قویوب
فرصت کوزلرایکن ناکاه سحره قریب کفرهٔ فجره
قره جعفر اوزرینه دوکیلوب میدانده زورتشمه
ودوندرشمه اوزره ایکن پوصوده اولان غازیلر کافرك
ایکی طرفن آلوب الله الله دیو کلبانك محمدی ایله
ارسلان صغنه وقورد قیونه دوقنور کبی اطرافلرین
قوشادوب قلیج صوندقلرنده فی الحال هر برین برطرفه
طاغیدوب صباح اولدقده بشیوز باشدن زیاده باش
کسلدیکی معلوم اولوب وایکی یوز نفردن زیاده
دل طوتیلوب و بکلری اولان پلید مجروحا قاچوب
کیدرکن مرد اولدیغی استماع اولنوب غزاة اسلام
سالم وغانم الشکر علی نعم الله دیو بن قولکه کلوب

بولشوب ماه مزبورك اواخرنده ذكر اولنان باشلری وطوتيلان دللری قره جعفر قوللريله يوجه دركاهلرينه كوندريلوب خيردعالری بركاتيله بزدخی يوزآقلغی اميدنده ايدك كه تكفور جانبندن دولتلو خداوندكاره ايلچی واروب ويركو قبول ايتمكله تضرعن مقبول طوتوب محاصره دن فراغت اولنه ديو مبارك بتيلری سوندك چاوش ايله كلوب واصل اولدی وتكفوردن دخی اول حينده بزم ايچون بشقه ويركو كلوب دولتلو خداوندكاره مطيع اولديغيچون قالقيلوب ديمتوقه يه عزيمت اولندی حق تعالی حضرتلری خيرلر نصيب ايديويره اما روسجغه وار يلوب شويله كه فرصت الويره تأخير وتراخی روا كورلمديكی پايهٔ سرير لرينه عرض اولندی باقی فرمان رأی عاليشانلرينه مفوضدر

بندهٔ كمتر

سليمان

(٨)

جوابی

فرزند جليل القدر كامكار ومشير سپهدار عاليقدار

المؤيد من عنــدالله اوغلم سليمــان شاه طال بقــاه
بتي واصل اولیجق معلوم اوله که عرضك ایله قره جعفر
کلوب اندر یه کفره سندن کوندریلان باشـلری
ودللری کتوروب دیوانمز قپوسنده یوزی قوبی دوکه
قویوب و دللر حبس اولنوب مزبور جعفره یکیت
باشیلق و یریلوب ایواد بکه سنجاق کوندردمکه انده
یر ویروب تعیـین ایده‌سن واورنوس بکـه دخی قلیج
و خفتان کوندروب وقف ایچـون استدیکی یرلری
تملیك ایلدم و سـکا دخی بر مرصع قلیج و ایکی باش
یرار آت رختیله و ایکی خفتـان وایکی جبه فراجـه
کوندروب انلردن غیری قرق عدد خفتان دخی
خلعت ایچـون ارسال ایلدمکه انده یولداشـلقده
بولنان بکلره وغازیلره انعـام ایده‌سـین و فرصت
الو یررسه بعنایة الله دیمتوقه تسخیرنده تأخیر ایتمیوب
اندریه دنیلان ملعونك جانبندن دخی غفلت ایلمیوب
اکاه اوله‌سن و قرق کلیسا جانبنــه حالا سنجاق
و یریلان ایواد بکی کفــایت قــدری لشـکر ایله

کوندره‌سن که بتوفیق الله فتح ایدرسه انك اولسون
وکلیبولی معبرندن عبور ایلیسان جنویز کمیلرین بیوجه
رنجیده ایتدرمیوب اللرنده اولان عهدنامه بنیله عمل
ایلیه‌سن وقدة الامراء حاجی ایل بکی‌یه دخی برجبه
فراجه وبر باش پارآت رختیله کوندرلمشدر ایصال
ایتدیره‌سن و دیمتوقه کافری تضرع یونندن
وبرکویه کسیلور ایسه حاجی ایلی بکی دخی ایواد
بکیله قرق کلیسایه واروب تسخیرینه سعی ایده‌لر
و دیمتوقه کافری جنك ایدرسه انی بر طرف ایتمینجه
اخ[illegible]راه مقید اولمیه‌سن بو بتینك مضمونیله عمل
ایده‌سن تحریراً فی اوائل محرم الحرام سنه ستین
وسبعمائه

(٩)

« جنتمکان سلطان اورخان غازی حضرتلری »
« درکاهنه قرمان اوغلو طرفندن کلمش اولان »
« تضرع نامه‌نك صورتیدر »

زندکانی مجلس سامی ملك عالم وعادل وخداوند

کریم و باذل سلطان الاسلام و المسلمین ناصر الغزاة
والمجاهدین ظهیر الملوك و السلاطین المؤید من عند
الله الملك المنان ابو النصر سلطان اورخان برادرم
خداوندکار کامکار کامران در دولت و پیروزی
وغبطت و بهرزری فراوان سال باد ظل اقبال ممدود
و امداد کامرانی نامعدود وابنای روزکار در
موافقت متفق وفضل کردکار بر طاعت موفق چون
صحایف اعتقاد بلطایف اتحاد آراسته وعوارض
بیکانکی بیکبارکی ازمیان برخاسته بود و جز شیوهٔ
یکجهتی فیمابین چیزی دیکر مسلوك بنود وچهرهٔ
ولا چون اینهٔ کیتی نما مجلی و مصفی مینمود
و بواسطهٔ انکه ولد کرمیان بولایت این دوست ضرر
ونقصان پیش میکرد بطریق دفع صائل بعضی از
مخلصان بی رخصت این مخلص درکو شمال توابع
کرمیانیان سبقت کرده اند حضرت کریم الشان
الفت را بکلفت تبدیل نمودن مناسب نمود بلکه
چنانکه رعایت خاطر ایشان میکنند جانبداری

مخلصانرا نیزاز دست نکداشته بواعث فتنهٔ طرفین
را مصلحانه کوشمال دادن‌را این دوست مانع نیست
وانچه فیمابین معهود است از فیض فضل حق تعالی
درحق او بزیادت وچون ازان جانب نیز بموجب
تنسم روایح اخبار وتوسم لوایح اثار ثابت ومحقق
کشت که کار حوزهٔ اسلام طراوتیٔ تمام ونظامیٔ مالا
کلام دارد ومصالح آن دیار بحسن حراست او
مهذب است واعداء دین ودولت از بیم سیاستش
معذب همیدون دراعتداد واستبشار می‌افزاید ووفور
اعتضاد واستظهار بر نواز میدارد ومزید عمر
ورفعتش را بر دوام خواسته می آید قرین اجابت باد
وبجهت تهنیت فتح اولوباد بمبارکیٔ غزا وجهاد
مولانا اعظم عالی نهاد نجیب الدین عماد دام
تأییده که جوامع علوم خاطر وقاد ایشانرا منقاداست
وسپردن بساط ملوك قدم عزیزش را معتاد ویمن
نقابت او درمهمات ممالك بدیدهٔ تحقیق مشاهد
وحسن اجتهادش درمصالح دولت بمعونت توفیق

مؤید ارسال رفت تادر زمین بوس شرائط خدمت
ولوازم مودت مأنوسی بجای آورده انچه بزبانی سپارش
شده تقریر نماید واجوبهٔ صائبه اش را فرا کرفته بعد
از تحصیل رخصت باین محب بی منت عودت کنان در
رسانند ان شاء الله تعالی اما باغوای کرمیانیان ازسر
مرحمت نکذشته تفرقهٔ متمکنان این دیار را رواندارد
وهمت عالی نهمت شهریاری را مصروف غزای غزا
کرده و بفرق اسلامیان بجز شیوهٔ دوستداری ونیکو
کاری رواندارد چه دنیا متاعی نیست که بنزاعی ارزد
ومعلوم دارند که ولایت شرق منقسم درمابین حسن بك
ابن چوبان بك وشیخ حسن نویین اعظم جلایری بود
وچند نوبت ولد جلایری چوبانیانرا استغاثه میبرد وایشان
درتکبرفزوده بی پروامی کردند لاجرم درنیه من تکبرفقد
تکسر چوبانیان منکسر البال ومتفرق الحال نابدید
و پامال کشتند و تمامیٔ سلطنت ایران بجلایریان قرار
کرفت اعاذنا الله و ایاکم من نومة الغفا فلعین بالله تالله
این تمثیل بطعن نوشته بلکه بجهت اکاهیٔ جانبین

وتنبه طرفین است که مبادا باغوای کرمیانیان باعث
ضرر ونقصان ما وایشان کردد وندامت پسین هر
کدام را که روی نهد سوی ندارد درین باب نیز هرچه
رأی ایشان باشد مطیع ومنقادیم وچنانکه دأب
ملوك ماضیه انارالله براهینم بود شرح کرده آمد
ولایق مصادقت وموالات ومناسب موافقت
ومصافات پیغامها داده شد توقع بخلوص اعتقاد
وکمال اتحاد مجلس سامی زید سموا چنانست که بر
عادت قدیم ریاض مودت رابعهاد نیکوکاری وجویبار
بختیاری معهود ومرشوش دارد وصحایف محبت را
بصور اخلاص مألوف ومنقوش ومکاتبات ساره
ومخاطبات بزرکوار که نهان دوستی بدان مرشح
شود وکمال اتحادیدان مشرح کردد متواتر کرداند
واز ظهور تباشیر دولت ووفور امداد حشمت بهر
وقت بشارت فرستد وبمهمات ومرادات مباسطت
فرماید تابا تقلد منت در اتمام آن سعی بخیح تقدیم
افتد والسلام

(١٠)

جوابی

امیر کامکار و نو یین نامدار سپهسالار یونان وسرور
دوران حضرت کامبخش وکامران ادام‌الله تأییده
وحرس تسدیده بسلام و پرسش مجلس ما محفوف
ومشمولست ومزید تربیت او از لطف رأی ما منتظر
ومأمول و بحمدالله و بمنه کار دولت ومملکت بکام
ماست وتجدد احوال حضرت بروفق مرام
ما ودور ونزدیك وترك و تازیك ازملوك کامکار
وخسروان روزکار بتأیید کردکار درمحبت واستظهار
ما کوشیده صلاح خویشتن را در اتفاق وخیر
خواهیٔ ما می بینند ومطیعان حدود اسلامیان
وملوك طوایف متابعت مارا از فواید خود شان
می شمرند وارتفاع وارتقاء قدر ومنزلت ار مشایعت
مامی شناسند وثمرهٔ آن از نشو ونماء شجرهٔ
مطاوعت در روضهٔ اخلاص وجویبار طاعتداری
با نواع اصطناع وجان سپاری می یابند ونتیجهٔ

نیکوکاری را از اصناف الطاف باری مشاهدت
می کنند وفیها لمن یشاء المزید چندروز است که
بجهت مبارکئ غزو وجهاد تهنیت فتح اولو باد
معتمد اونجیب الدین عماد اعاده الله بالخیر با مکتوبی
مشحون باتحادوداد رسیده است و پیوسته از مطالعهٔ
ان تطلع وفود اعتداد فرموده و بهر وقت برمضامین
آن اعتماد کلی ارزانی داشته ایم وبعین رضا
وسمع ارتضا دقایق وحقایق آن ملحوظ ومسموع
کشته و بمحامد ما که بندکان مخلص انرا شرفی تمام
وکرامتی بزرك شمرند اختصاص یافته درین وقت
اورا باذکر دانیدیم ودر صحبت اواز مقربان درکاه
قدوة الخواص بلبان بك زید قدره را فرستادیم
رفته که چون یمین الدولة والدین حاکم کرمیان
عالیشان زیدت اقباله از دولت خاندان رفع البنیان
ما الی الآن دقیقهٔ در موافقت وجانسپاری فروکذاشت
نکرده ودر خدمت مابذرایع مؤکده کوشیده وآثار
مشهوره ومآثر مأثوره برصفحات دولت ابد پیوند

ماکشیده ودر پاداش آن نظر عاطفت ما براحوال
اوشامل وخط اواز حسن رعایت وکمال شفقت
پادشاهانه موفور ودرحق اواز اعلاء درجه وزیادتیٔ
مرتبه وتفخیم ذکر وتعظیم قدر اندیشهای صادق
داشته ایم ودرایم چون در اظهار آثار خدمت کاری که
سعادت او درانست اوحار نمودن لازم کشته میباید که
ایشان نیزبادی درسبیل یکجهتی رفاقت
دوستانه‌را باعث رفاهیت عهد کرده
حصول مرضات وصفای اعتقاد مارا غنیمت بزرك
شمرد واز موقعی که سبب تغییر خاطر ما کردد وحاصل
آن جز ندامت بدأ شد واز عاقبت آن وخامت بخیزد
اجتناب واجب داند ملخص این معنی آنست که
پیش ازین طورغود بازا جهت ارزدن دهات
نواحی کرمیان فرستاد ودست تطاول دران کشاده
ازار بسیار ونقصان بی شمار وبرعایا وفقراء آن دیار
کزند کرده وماجواب فرستاده بودیم که هر که دران
دهها نقصان ومخالفت کند حکم آن دارد که

باما کرده باشد ودر ثانی الحال باین منوال نیز پیغـام
ارسال کرده بودیم وکفته که ازجانب دیکر بیخبر مایان
تعلق میسازند ماجـواب فرموده بودیم که تصرف
ایشان در آن دهها بحکم فرمان ومقتضای مثـال
مابوده است واکنون بهمان منوالست دیکر جواب
نیامد تا از در جانب آتش فتنه بالاکرفت وحالا
عذرها بسته جواب آن بحضرت ما حواله کرده اند
خراب البصره چه میکوییم وخود دانسته اند که
حکام جوانب سر بر خط مطاوعت این دولت نهاده
اند و پای کم آوردن ایشـان عجب است وباغـوای
خاسـتکان که در کمین طلب فتنه نشسـته باشـند
وصلاح خویش درفساد ذات البین شناسند التفات
نشاید نمود که نا اهـلان در تهیج نائرهٔ خصـومت
کوشـند تاخویشتن درصف مردان کار فرا نمـایند
وفرومایکان بهر وقت بیهوده در اندازند تاخودرا
در اعداد اهل تمیز عرضه دهند وناکسـان هر یك
بیکچندی رنکی بر آمیزند تا مکر در ایام تشویش بمرتبهٔ

اصحاب مناصب برسند ایشان را ازین دقایق غافل
نشاید بود و بحقیقت بباید دانست که بهر جانب که
اورا التجا کنند وبهر طرف که التماسازند ازان
جانب مشایعت و مطاوعت ما که صلاح همکنانست
بر تحری رضا و تحصیل مراد اومرجح ومقدم
دارند ومصلحت خویش برای متابعت هوای فرونکذارند
واکنون قاعدهٔ الفت وعقد اخوت میان ماو برادر
اعز واکرم ملك عالم وعادل ابقاء الله تعالی چنان
محکم ومبرم است وان کار بکلی چنان مقرر ومصور که
بجزئیات دران عقد فتوری ودرآن اندیشه قصوری
پیدا نباید و بقصد هیچ آفریدهٔ دست تغیر وتبدل
بساحت آن نرسد وکرد زوال وانتقال بر چهرهٔ آن
ننشیند وهر زبانی را در تغییر صورت آن حال
باتقریر حقیقت آن کار مجال مقال نباشد ایشان نیز
غایت اقبال خویش درسعادت قبول خدمت ماباید
شناخت وثبات بر احکام متابعت واستمرار بر فضیلت
عبودیت لازم باید شمرد وبرجادهٔ اتحاد وشیوهٔ

وداد ثابت قدم وراسخ اعتقاد باید بود وپای
در مواظبت نیکو خدمتی بباید فشرد ودست
ازدامن این دولت که تا دامن قیامت پاینده بادنباید
داشت واقطاع و بانان از ین حضرت باید خواست
تا درحال مآل باحصول آمال زندکانی تواند کرد
وبمنتهای همت وقصارای نهمت بفر دولت ویمن
خدمت بتواند رسید چه اکر بر خلاف این اندیشه
در خاطر جای دهد ودر بندکی نبندد همان از صلاح
حال اودرافتد واز منهج صواب بر یکسو ماند وتدارك
آن دشوار دست دهد وعاقبت آن وخیم وغایت آن
زمیم باشد والله الهادی الی الرشاد والموفق للسداد
باید که ایشان این معانی را بسمع خرد بشنود وصورت
این احوال ببصر بصیرت ببینند ونقد این دقایق
بر محك تفکر وتدبر زنند تا عیار مصلحت معلوم کردد
واین نصایح را از سر شفقت تمام شناسند وازنتایج
قضاء حقوق خدمت دانند ودر مراقبت حدود
مصادقت بیفزایند و بر اقامت مراسم موافقت توفر

نمایند وکر داربا کفتار برابر دارند که محاسن احوال
بر قراین احوال در حضرت پادشاهان رواج نیابد
وعرض مجاز در صورت حقیقت بانظر دور بین
مادشوار میسر کردد و یقین دانند که اکر این اعمال
را مباشر باشد وصحایف اخلاص را ناشر هر روز
لطف رأی مادر بارهٔ او برزیادت خواهد بود وجریان
او برنهج ارادت واکر ازین شیوه انصراف نماید وازجادهٔ
قرمان انحراف کند واز قاعدهٔ اخلاص بجسید
واز حدود دوستی فراتر شود پس دیرکاهی لواقح
عواطف ما بعواصف هیبت بدل شود ودواعی
سیاست را فراجیند ونوابر سخط ما فروغ زند
وصواعق خشم ما ظاهر کردد وانچه مرحمت ماید
ان راضی نباشد برود وقواعد زجراندر آید والسلام
والاکرام

(١١)

(جنتمکان سلطان اورخان غازی حضرتلری)
(درکاهنه قرمان اوغلندن دوستلغی مؤکد ایمان)

(مغلطه ایله کلان نامهٔ سابقك جواب)
(باصوابیدر ....)

قال الله تعالى وهو اصدق القائلين (يا ايها الذين امنوا اوفوا بالعقود) وقال عز وجل (واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم ولا تنقضوا الايمان بعد توكيدها) اکرچه عاطفت مستمر وکرم مستفیض وانعام عام وشفقت بیدریغ وتیغ برنده وسپاه جهانکیر وحکم نافذ وسیاست شامل وقدرت برکمال خداوند عالم وخداوندکارام شاهنشاه اعظم وسلطان معظم برادرم رفیع القدر والهمم اعلى الله اوامره لطفا واطاع اعدائه عنقا بحمد الله بعدازان مستغنی کردانیده است که از بندکان در مطاوعت دولت خویش وثیقتی حاصل کنند وازخدمتکاران در مشایعت حضرت خود استظهاری طلبد اما چون بجهت تألیف دلها وتسکین فتنها و برای تیمن وتفأل بنام باری عز وعلا وجل وتعالى معاهده بران اصناف آدمیان سنتی مألوف وعادتی متناوله کشته است

وممالیك را بارباب هم ازین باب مباسطت پیدا امده
ونواصی را با اذناب هم درین شیوه مشارکت حاصل
شده از حضرت اعلی احضره الله البشائر اکر سوی
ادب نباشد محضا بجهت راستی خود قسم یاد کرده
می کویم بایزد بایزد بایزد بزینهار ایزد بخدای که
قادر بر کمالست بخدای که لم یزل ولایزالست بخدای
نهان واشکارا درعلم قدیم او یکسانست بخدای که
جان دادن وستدن پیش قدرت اوآسانست بخدای که
عرصهٔ ملکش عرضهٔ از ونیاز نیست بخدای که
ذات پاکش را وصمت ونظروانباز نیست بخدای که
باز کشت همه آدمیان باوست وروزیٔ همه عالمیان
ازاوست بخدای که قرآن مجید کلام اوست ودیباجهٔ
صحیفهٔ مجد نام اوست بخدای که صد و بیست
وچهار هزار نقطهٔ معرفت را مرکز دائرهٔ نبوت
ساخت و بدست هدایت ایشان پنبهٔ غوایت از
کوش خلایق بر کشید وثواب عقاب را ازنتایج طاعت
وعصیان حکم ایشان کردانید بالله الطالب

الغالب المدرك المهلك الحی القیوم الذی بیده
ملکوت کل شیٔ وهو السمیع العلیم که ازین وقت
وساعت که این عهد می نبدم واین سوکند می
خورم درخدمت وطاعت خداوندکار ضاعف الله
سلطانه واعز اعوانه صافی دل و پاکیزه اعتقاد
وبی غائله باشم ودل وزبان وظاهر و باطن در
خدمتکاری وهواداریٔ حضرت او یکسان دارم
وفرمان ومثال اورا امضاها الله تعالی بامتثال
وانقیاد علی قدر الامکان پذیره شوم و بقلیل
و کثیر ار مقتضای آن تجاوز ندارم و بعد از
طاعت خدای وفرمان رسول او علیه السلام
مطاوعت این جهاندار صاحب قران که امروز
بحمدالله مطلقا ولایت امر اوراست واجب ومفترض
دانم ورضای مجلس اعلای اورا فهرست سعادت
وقانون اقبال وعنوان حصول امال خویش شناسم
ووالیٔ کارها وروای حاجت خود بدان وسیلت
طلبم ودربندکیٔ او از شقاق ونفاق که سوء مغبهٔ

آن معلومت احتراز نمایم وهرآنچه رأی انور او بدان
راضی نشود ازان بپرهیزم وشعار دولت قاهرهٔ
اورا دراقطار ولایتی که بمن سپنده باز کذاشتست
شایع وظاهر دارم وآنچه بخلاف مناظم مصالح
ملك ودولت اونسبت کیرد نیسندیشم ونفرمایم
واشارت نکنم و باموال وممالك وولایتی که اختصاص
تصرف دیوان خاص اودارد وآنچه بخدم وحشم
متعلقان اومتعلق باشد قدیم وحدیث موروث
ومکتسب قصدبد نکنیم ونفرمایم واکرکسی کند
کائنا من کان بان قدرکه مرا وسع طاقت باشد
دردفع آن بکوشم واکر پیش ازین والعیاذ بالله
برخلاف او وخلاف ملك او حکمی فرموده ام وباکسی
مواضعهٔ نهاده و یا پیغامی داده یا نامهٔ نوشته
ازان باز ایستادم وازان کرده پشیمان شدم وآن
عزیمت فاسد را فسخ کردم و خدمت ومطاوعت
او که سعادت دوجهان دران می شناسم باخلاص تمام
ازسر کرفتم ودرهیچ حال بهیچ وجه بحشم وخدم وازاد

و بنده ورعیت و پیوستکان ومطیعان وفرزندان
بزرکوار او که خداوندکار زادکان من اند قصد بد نکنم
ونفرمایم واکر فرمایم حکم باطل کرده ام واکر از
منتمیان حضرت او سر کشته اقبال برکشته ورق
سلامت خویش در نوزده وآفت خذلان روزکار
اورا دریابد وسر از ربقهٔ اطاعت نتابد انکسی
را بخویشتن قبول نکنم و بخود راه ندهم بلکه تربیت
کارا و برحسب فرمان بادیکر اعوان دولت دستیار
باشم واکر از متعلقان وکماشتکان من کسی چنان
مخذولی را بخود پذیر دومرا معلوم شود البته بدان
هم داستان نباشم وزجر بلیغ کنم وهمچنان اکر کسی
ازحشم وخدم او یا از ان امراء او درزمرهٔ اشقیا معدود
کردد کریخته پنهان یا اشکارا پیش من اید یا بر ولایت
من کذر کند ومرا بران وقوف افتد و دست تدارک
بدان رسد در باز فرستادن او بحضرت چنانکه
فرمان باشد در امتثال آن فرمان تأخیر وتوقف نپسندم
والبته امتناع نکنم و بهر مهم که دولت اورا روی

نماید و بفرستادن حشمی در کفایت آن فرمان دهد
اکر عذری ظاهر که در محل قبول آید نباشد و بعد
ازمکان مدد بخدمت فرستم وتقصیر وتهاون نیرزم
و باعتذار باطل تمسك رواندارم و بادوستان دولت که
دائم ایدهم الله دوستی کنم وبادشمنان حضرت او که
شناسم دمرهم الله طریق دشمنی سپرم و بمخاصمت
ایشان مجاهرت پیش کیرم و باهیچ مخالف ملك او بهیچ
نوع سازکاری نکنم واکر کسی خواهد که مرا
ازجادهٔ خدمتکاری ومطاوعت او بجسباند درمقام
خدمت ثبات قدم نمایم و بمال وولایت از انواع
دنیاوی که مرا قبول کنند فریفتهٔ نشوم وخویشتن
را درعداد جماعتی کمراه که (اولئك الذین اشتروا
الضلالة بالهدی) مندرج نکردانم واکر کسی مرا
بردشمنی ومخالفت او اغرا کند دشمنی وخلاف او که
سرمایهٔ بدبختی آنرا میدانم اختیار نکنم واکر
مبادا کسی قصد بد ذات مبارك وفرزندان ولایت
ومماليك وحشم وخدم او اندیشد ومرا معلوم شود

انکسی را بدان وچه که دانم وتوانم دفع ومنع کنم
واکر دست نرسد اورا باز نمایم وهیچ چیز از مصالح
ومفاسد ملك او که دانم برو پوشیده ندارم واکر
مهمی پیش آید واز حضرت جلت باعتمادی که بران
عاطفت دارم استمدادی کنم ومرا بنجاح مراد مستظفر
کنند وتشریف مددی ارزانی فرمایند همچنان که
مصالح حشم خویش را کوش باز میدارم مصالح
ایشان برعایت رسانم والبته از خویشتن جدا ندانم
و بیکانه ندارم ودر حسن معاشرت وصدق موازرت
باایشان مراسم خواجه تاشی واخلاص فرو نکذارم
وچون اجازت باز کشتن خواهند بنیکویی اجازت
دهم و بی اختیار ایشان ایشانرا ساعتی ندارد
ودر احترام وتعظیم ایشان بغایة الجهد کوشم واکر
ولایتی بفر دولت قاهره ومدد ایشان مسلم ومستخلص
کردد تصرف جز در نصیبی که مرا از حضرت مفروز
ومعین فرمایند محظور شناسم ودر جملهٔ این معانی
وشرایط که برشمردم ودر هرچه بطاعت داریٔ

خداوند باز کردد مساهلت ومداهنت وثقاق وتقصیر
نیرزم ورواندارم بالله که چنین کنم و بدین عهـود
ومواثیـق من اولها الی آخره مادامکه خداوندکار
عالم اعلی الله کلمته یامن بنـده برسر عاطفت وشـفقت
باشـد و بشرائط استـظهاری که بنده را ارزانی
داشتست قیـام فرماید وفا نمایم واکر بعضی از ین
عهود و یاجمله را بوفا نرسانم یا در تغیـیر این عهـد
تأویل طلبم ورخصت جویم واستثنا اندیشم ازخدای
تعالی بیزار شـدم وخدای ازمن بیزار باشد وازحول
وقوت ایزدی بیرون امده باشم واعتماد برحول وقدرت
خود کرده وخدایرا (تعالی عما یقول الظـالمون)
انباز وشریك نهـاده باشم ویکانکیٔ اورا وحـدهٔ
لاشریك له منکر کشـته واکر این جملهٔ سـوکند
بایکی را ازین جمله خلاف کنم ومهرو مال وملك
مراهست بر مسکینان مکه ومدینه سبیل باشد ومرا
جواز تصرف نی و بهر بنده که مراهست از بندکیٔ
من ازاد باشـد واکر این جمله بایکی را از ین خلاف

کنم وبال هرخون ناحق که ازعهد آدم تا منقرض عالم ریخته اندوخواهند ریخت بخویشتن پذیرفته واکر خلاف کنم ازجملهٔ ان طائفه باشم که (الذین یشترون بعهدالله وایمانهم ثمنا قلیلا) واکر این جمله ویایکی را ازین خلاف کنم هرمنکوحهٔ بعقد نکاح درحبالهٔ منست وخواهد بود خصوصا زاهده خاتون بنت اسحق بك دامت عصمتها ازمن بسه طلاق هشته باشد چنانکه بهیج مذهب ازمذاهب اسلام امکان تصحیح عقد نکاح بنود من بنده این جملت را قبول کردم وبدین شرط سوکند خوردم ونیت خداوندکار اعلی الله شانه داشتم وبدین جملت خدای تعالی را (وکفی به شهیدا) وفرشتکان وارواح انبیا وحاضران را کواه کرفتم والله ولی التوفیق نعم المولی ونعم الشفیق

(۱۲)

« جنتمکان سلطان مراد خان غازی حضرتلری »

« طرفندن ادرنه فتحنك افادهسیله عجم شاهی »

« اویس شاه طرفنه کوندرلمش اولان نامهٔ همایونك »
« صورتیدر »

الحمدلله الذی رفع اعلام الاسلام بنصرة عباد
عبادالمؤمنین ونصب دعایم الایمان لاظهار کلمة
الحق المبین وفتح علینا ابواب النصر والظفر لکسر
احزاب الکفرة والمشرکین والصلوة علی سید
الانبیاء محمد المصطفی الامین وعلی آله واصحابه الذین
اتبعوا شرایع الدین حمدوسپاس وثناء بیقیاس
حضرت ربوبیت راکه بلمعان بارقهٔ تیغ اهل ایمان ظلمات
کفروشرك را ازروی زمین زائل کردانید وباثار براهین
ساطعه دراحتجاج مهملات کفار ملاعین را باطل کرد
وطراز رایت ظفر غایت مؤمنانرا بیرحم (نصر من الله
وفتح قریب) اهتزاز وسر افرازی ارزانی داشت
ویمن قدوم رسول فرخ رسوم زبدة المقربین
خورشید نویین زید قدره ووصول کتاب دلکشا
وخطاب عمر افزا سلطنت مآبی ظل رحمانی اعلی
همایون خاقانی جالس اورنك ایلخانی صاحب تخت سلیمانی

بيت

شهنشاه جهان نوين اعظم
اويس بن حسن سلطان عالم
بهشت از حضرتش ميعاد كاهنست
زباغ دولتش طوبى كياهيست

ابدالله تعالى ايام سلطنته وعظمته وشوكته كه موشح بتوشيح طبع كوهر بار ومرشح بترشيح كلك زرنكار كروضة ناضرة عيونها جارية وجنة عالية قطوفها دانية ارسال فرموده بودند بورود آن بشارتى دلكشا ونصرتى فرح افزا ازاطراف وجوانب روى نموده اولان شهر ديمتوقه را كه بسى جاى فرحناك وصحراى لطيف وكلكشت پاكست قدوة الامراء حاجى ايلبيكى زيد قدره تسخير كرده وحاكم كفر نهاد آن چاررا اسير كرده مقيد ومحبوس بدر دولت پناه ما فرستاد ومفخر الامرا اورنوس بك دام عزه ديكر قلعهٔ كشانرا فتح نموده باغنايم بيشمار بپايهٔ سرير رفيع المقدار رسيدند وعلى الفور باقليم اندريه لعين بازمرهٔ

موحدین نصرت بر یسار وفتح بر یمین بذات همایون
شناختیم ودشمن را درقلعه زار وزبون ساخته
بتوفیق الله تعالی کلید فتحش را ازتوك سنان وضربت
تیغ بیدریغ درقبضهٔ اقتدار یافتیم (الحمدلله الذی
هدانا لهذا وما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله) واندریه
لعین که تکفور آن حصن حصین بود بزورق درامده
ازنهر مریج بساحل وخلیج بحر گریزان شده اثارش
معلوم نشد وآن زیبا شهر ورعنا مقام که محتوی
بانهار ثلثه که جوی آرده ومریج وتونجه است اهل
اسلام بضرب صمصام خون اشام کشاده و بغنایم
مالا کلام فائز گشته در غرفات چون قصور
دار السلام ارام نموده لیل ونهار هدانا الله تعالی (جنات
تجری من تحتها الانهار) گویان بمراسم شکر گذاری
مشغولاند وشهرت آن بلدهٔ منیر که علی رغم اندریه
بادرنه پذیرفت وحکومتش را ازمخصوصان صداقت
آیین ملك الامرا لالا شاهین زید قدره
تعیین نموده خود بفر وشکوه والشکر انبوه بمقام بروسه

عودت کنان رسیده نذور وصدقات بمستحقان رسانید
واین موهبت نامه را بابلوکات وسوغات لایقه بارفاقت
رسول مزبوران سلطنت پناه عمدة اعیان طورخان بك
دام عزه ارسال رفت که چون بشرف بساط پوسی
مشرف کردد چنانچه ایین دینداری راسزد در
بشاشت فزوده زمرهٔ اهل ایمانرا باعلان این مژده
مسرت عنوان خوشحال وشادمان فرماید که
بالجمله از توجه همت آن عالی نهمت است حررفی
اوائل شهر ذی القعدة الحرام سنه ثلث و ستین
وسبعمائه بمقام بروسه

(۱۳)

(سلطان مراد بن سلطان اورخان غازی)
(حضرتلرینك اورنوس بکه سنجاق ویردکده)
(کوندردیکی براتك صورتیدر)

توقیع رفیع همایدن اولدرکه قرنداشم امره سلطان
ایله ولایت روم ایلنه چکوب ولایت فتح ایدن جناب
امارت مآب افتخار الامراء الکرام ملك الغزاة

والمجاهدين قاهر الكفرة والمشركين حاجی وغازی
اورنوس بك حضرتلری دام اقبالهیه کندو قلیجیله
فتح ایلدیکی قلعهٔ کوجنه دن قلعهٔ سیروزه ومناستره
وبهاشته‌یه ومورشته‌یه وارنجه بر سنجاق بر اعتبار ایله
اون کره یوز بیك ایله و یردم واول ولایتلرده عامهٔ
غزات ومجاهدین اوزرلرینه سنی امیرالمؤمنین نصب
ایلدم ویبوردمکه کماکان متصرف اوله‌سن اما
صقن روم ایلی ولایتلرینی کندو قلیجمله فتح
ایتدم دیو سکا غرور کلسون بلکه بونی تحقیق بیل که
اول ولایتلر حق سبحانه وتعالی حضرتلرینکدر
اندن صکره رسولنکدر آندن صکره الله سبحانه
وتعالی حضرتلرینك امر شریفیله رسول علیه
السلامدن صکره خلیفه سنکدر کرچه سنده بزه
طوغریلق وایولك ایتدك بزده سنك طوغریلغك
وایولکك مقابله سنده سکا عنایت ایدوب سکا
امیرالمؤمنین دیو خطاب ایلدك ایکنجی بودر که سکا
خلعت فاخره ویردك اوچنجی بودر که طبل وعلم

رسول محترمی وتوغ پرفروغ کوندردك هیچ بونلرك
اوزرینه احسان اولمز سندخی بونعمتلره شکرایله
ودائم رازقکی ذکرایله که نظم جلیل در بسم الله
الرحمن الرحیم (فاذکرونی اذکرکم) ودخی
(لئن شکرتم لازیدنکم) بوکلمات طیباتك فحوای
شریفلرین دلدن کیدرمه اندن حق تعالی
حضرتلرینك ورسولنك بیوروغندن طشره اولماغی
خاطره کتورمه وبونی بیل که برآدم بر مملکتده بك
اولمق ایکی کفه‌لو ترازویه بکزر که بر کفه‌سی جنتده
وبر کفه‌سی جهنمده‌در همان نیلرسه‌ك ایله شونلردن
اوله کورکه انلرك کوزلری او یوسه قلبلری اویانق
اوله جمله‌نك سرچشمه‌سی انی ایده کورکه پیغمبر
صلی الله علیه وسلم انك برکوننی التمش ییل عبادتدن
صایمشدر وبونی بیل که اول روم ایلی ولایتلری
اوزاق یرلردر انلرك تدبیروتدارکاری امرنده البته
سیف وقلم اهلندن نیجه کسنه‌لره محتاج اولورسن
صاقنه‌سن هیچ خلقی مال سومکدن اوزکه ازدیرجی

اولمزدنیا ایچون دین امرنده کوز یومان الله تعالی قووقوسن
اونودر بو خصوصلرده دکه کمسه یه اعتقاد واعتماد ایتمیه سن
چوق اولور که بعض ادملر کوندز صائم کیجه قائم کورینور
اما حسد ذاتنده پته طپارلر انك کبیلردن صاقنه سن
زنهار وزنهار بر کمسنه نك ظاهر حالنه الدانمیه سن
نته که حضرت عمر ابن الخطاب رضی الله عنه که
اعدل اصحابدر ربیع بن زیادك حالنه الداندی
انلردن دخی حصه الهسن وهر قچن بر کمسنه یی
بر جانبه کوندرمك و قوللنمق استه سن اولدن
بیلدیکك حالنه اعتماد ایتمیه سن جائز که صکره
بر درلو دخی اوله بنی آدمك حالی بر قرار دکلدر .
کذلك خویده وخصایلده بر قرار اولمز البته والبته
بر حالدن بر حاله انتقال ایدر پس ایمدی وکیل
ایدوب ایشه قوللندیغك کمسنه نك احوالنه کوز
قولاق طوت کور که شمدیکی حالی اسکی حالنه
اویارمی اکا کوره سوزینه عمل ایله . بلکه کمسنه یه
غرض ایلمیه وبونیده بیل که قچن اطراف ولایته

وکیللر کوندرسك ایو اولدقچه عزل ایلمیه سن رعایانك دخی احوالی منتظم اولور و بکلرك وکیللری رعایایه چراقلر کبیدر . هر کیمك چراغی دکلنور حالی یمان اولور وهر برینه امیرلرله که الی التنده اولان مسلمانلری قرنداشلری کبی بیلوب سائر رعیت فقراسنی دخی رفقله طوتسونلر ظلم وتعدی اوزره اولمسونلر قیامت کوننده قارکبی کتب اعمال یاغدیغی کونی اکسونلر وخلقك فقراسنی محکم کوزلسونلر آنلره کفایت مقداری ذخیره لرین تدارك ایتسونلرزیرا فقرا حق تعالی سوکلولریدر . فقیرلك بلاسنه صبر ایدرلر . النده دنیالغی چوق اولنلره نظر ایتمزلر کندو حاللرینه شاکرلردر . دائم شکر ایدرلر . خصوصاً عموماً روم ایلی ولایتنه شیخ الاسلام تعیین اولنان فخر الفضلاء الوان فقیه زید علمه یه رعایت ایدوب کوزلیه سن علماء عظام ورثهٔ انبیادر . کمال لطف وشفقتله مرعی ومحمن طوتوب ابقاء دین مبین واجراء شرع متین آنلرك وجود شریفلری وانفاس لطیفلری برکاتنده بلوب (لحوم العلماء مسمومة)

مقتضاسنجه خاطر عاطرلری رنجیده ایتمکدن بغایت
حذر ایده‌سن وسپاه طائفه‌سنه وظیفهٔ احسان
ابوابن کشاده قیلوب افراط وتفریطدن احتراز
ایدوب سپاه اولان کسنه‌لردن مناصبی منع ویا
انلردن مقابله‌ده برحبه الدرمیه‌سن اولمیه که المغی
دخی جواز کوستره‌سن وعسکرامرنده اقدام
واهتمام ایده‌سن یکیدن بهادرینی وقلیجك کسکین
طوته‌سن وآنك یوکروکین بسلیه‌سن ونعمتك مبذول
اولوب دائما مروئت واحسان ایتمکدن خالی
اولمیه‌سن وقلیجکله فتح اولنان ولایتك محصولی
خرجه وفا ایلمزدیو بحضور اولمیه‌سن ضرورت
واقع اولمدقجه بو جانبه اعلام ایله بزده اولان دریغ
اولنمز ممکن اولدیغی قدر کوندریلور ودخی اقدام
ایله اوله که سلانیك قلعه‌سن فتح ایده‌سن وکفار
مملکتنی اوله که دائما احراق بالنار ایده‌سن وبوجانبه
کلان مکتوبلرکده بعض قری وقف ایلمك مراد
ایدینوب سندن صکره اولادینه رعایت اولنمغیچون

حکم شریف رجا ایلمش سن امدی فتح ایلدیکك
ولایتلرده نه قدر وقف ایدرسك والله العظیم وتالله
الکریم مقبولمدر واولادیکه رعایت باشم اوزرینه
بندن صکره دولت عثمانیه بنم اولادمدن هرکیمه
میسر اولورسه سکا وسنك اولادیکه رعایت ایتمزسه
علیهم لعنه الله والملائکة والناس اجمعین ویارین
قیامت کوننده دیوان محشرده دعواجی اولوب
خصومت ایدرین و بوخصوصلرده خاطریکزه شبهه
کتورمیه سن همان حق تعالی حضرتلری اوغورك
آچق وقلیجك کسکین ایدوب اعدای دین اوزرینه
دائما غالب ومظفر ایلیه وداٸما حضور قلب ایله عون
الهی ومعجزات رسالتپناهی تأییدی وحاضروغائب
ارنلرك ظاهر وباطن همتلری بنم خیردعام ایله معا
کندیکه بدرقه وقفادار ملاحظه ایلیوب (ادعوا
ربکم تضرعا وخفیة) کلمات وطیباتنی دوش وکردنکه
حمائل صالوب (حسبی الله ونعم الوکیل ۰ نعم المولی
ونعم النصیر) ذکرنی تکرار وتذکار قلمه دن ودوام

دوانم بقاسنه دعا ایتمکدن خالی وذاهل اولمیوب
مساعئ جمیله ظهوره کتوروب خدمات لازمه ده قیام
کوستره سن والسلام تحریراً فی اوائل شهر شوال
سنه ثمان وثمانین وسبعمائه

(١٤)

(جنتمکان سلطان مراد خان غازی حضرتلری)
(طرفندن نیش قلعه سنك فتحی اشعاریله قرمان)
(اوغلو علی بکه یازلمش اولان نامهٔ همایونك)
(صورتیدر)

الحمد لله الذی رفع اعلام الاسلام بنصر عباده المؤمنین
ونصب دعایم الایمان لاظهار کلمة الحق المبین وفتح
علینا ابواب النصر والتمکین لکسر احزاب الشیاطین
والصلوة والسلام علی خاتم المرسلین محمد سید الاولین
والاخرین وعلی اله واصحابه الذین اتبعوا شرایع
الدین جناب جنت مآب مملکت نصاب دولت ایاب
عزتمآب ظهیر الدولة والسعادة والدنیا والدین
برادرم کامبین ادامه الله وایده را تمهید دعوات وافیات

فتح اثار ظفر مشحون وتجدید مدحات صافیات
نصرت شعارت میمنت مقرون نموده همواره توجه
همایون را بحصول آمال وامانی ایشان معطوف
ومصروف شناسند نیل مرادات علی احسن الحالات
مقدر باد بعد هذا همانا بسمع شریف رسیده باشد که
توابع لاس شر الناس بوسوسهٔ (الخناس الذی
یوسوس فی صدور الناس) سر از جادهٔ اخلاص
وخراج کذاری وطریقهٔ اختصاص وجانسپاری
بیرون کشیده وشروط عهد نامهٔ سابقه را درنوردیده
باکاشتکان ونواب همایون بنیاد خشونت وسرکشی
کرده آیین کفر ورسم عناد بکار داشته بنصیحت
مشروعه متنصح نکشت بنابران مانیز توکل بلطف
الهی نموده واز حضرت رسالتپناهی صلی الله
علیه وسلم وچار یار عظام واصحاب کرام رضی الله
عنهم استمداد همت کرده بازمرهٔ اهل ایمان بقتال
آن کافران بی امان عزم غزا نمودیم وفرزند ارجمند
دولتیار بایزید بک کارمکار طال بقاءه را رفیق سفر کرده

بابکلربکیان وامرا وحکام همجوار از کلیبولی کذشته
بالشکری چون سیل روان و بحر بیکران وتیغ وسنان
چون برق لمعان بولایت آن کروه مکروه دررسیدیم
درحال آن قوم پرخذلان بقتال وجدال تاب وقوت ناورده
خودرا بحصون وقلاع وقلل وجبال کشیده چون
طائفهٔ خبیان در کنج خموشی نهان کشتند وغزاة فائض
البرکات بغنایم بیحساب فائز کشته بلاد ونواحیش را خراب
و یباب ساختند وازانجا بجانب سمندره توجه نموده قلعهٔ
نیش که اژدر پرنیش بوده به پیش دستی کماه موجودین
دست بتسخیرآن باز کرده (نصر من الله وفتح قریب
وبشر المؤمنین) کویان اوازهٔ کشادیش بکوش اسلامیان
دررسید بغداز بیست و پنج روز لیلاً ونهاراً جد وجهد
کرده عروس فتح روی نمود وبفحوای (جعلنا عالیها
سافلها) بیخ و بنیادش را زیر وزبر کرده داخل
قبضهٔ ضبط و پنجهٔ تسخیر کردیم وعساکر منصوره
اکثریا سالم وغانم عودت نموده ودر اثنای باز پناه کشت
پسر لاس از محض هراس بدرکاه کیتی پناه تضرع

ونیاز کرده و کردن بریقهٔ اطاعت نهاده وقبول
خراج بر ذمت خودش مقطوع کرده بندکیٔ مارا
شرف روزکار خود دانست مانیز بفحوای (عفاالله
عما سلف) برجریدهٔ جرایمش قلم عفو کشیده امان
نامهٔ کرامی موشح باسم سامی درحق اورا ارزانی
فرمودیم که مادام در باب عبودیت دقیقهٔ فروکذاشت
نکرده درراه وفا ثابت قدم باشد هرکز کزندی
باو نرسانیم و بعد از عهد ومیثاق چنین بدولت
سرای خلافت ایین قدم مانده وجنود موحدین را
اجازت فرموده این بشارت نامه را مصحوب قدوة
الخواص والمقربین ایدین بك زعیم زید مجده نوشته
فرستادیم نادر مسرت کوشیده هر مهمی که واقع
شود معروض دارند تا انجام نموده شود کتب
بالامر العالی اعلی الله شانه فی اواخر ذی الحجة الحرام
سنه ثمان وسبعین وسبعمائه بمقام بروسه

(١٥)

(جواب)

جواهر گرانبها اعنی نامهٔ فتح ایین فرحفزا که از مخیم
سعادت واقبال ومعسکر عز واجلال پادشاه
روی زمین وسلطان الغزاة والمجاهدین زیب
چار بالش خلافت وزینت متکای حکومت اعدل
واشجع شاهان عالی نهاد ابو النصر خداوندکار
سلطان مراد اسس الله تعالی سلطنته باوتاد الخلود
وشید ارکان خلافته الی یوم الموعود مصحوب قدوة
الخواص والمقربین آیدین بك زعیم زید مجده درایمن
اوقات واشرف ساعات دررسید وقوت دل ونور
باصره درفزود وانچه از فتح قلعهٔ نیش واطاعت
ولد لاسی نوشته بودند معلوم کشته موجب فرح
وشادمانی شد همیشه ملکستان وصاحب امان بوده
بلاد خصم مسخر وکردنکشان مطیع وفرمانبر باشند
وپیوسته آیت (نصر من الله وفتح قریب)
طراز رایات فتح غایات آن حضرت شده بهر عزیمت که
نهضت نمایند فیض عنایت ربانی همعنان وظفر
ونصرت قرین رکاب عالیشان شده همیشه منصور

وكامران باشند و بجهت تهنيت قدوم مسرت رسوم قدوة الاهالى وزبدة الاعالى عم‌زاده حضرت بالم را رزقت سلامته منبعث ساخته باين نهج هدايا معروض كنند

اقمشهٔ مصريه		قالىٔ قرمانى	
طاقه		بزرك چفت	كوچك چفت
١٨		٤	٥
اسب		اشتر	استر
فحول خاصه	زنكه بدوى	قطار	مهار
رأس ٣	رأس ٣	٩	٢

مقبول ومعذور فرمايند وهر خدمتى كه داشته باشند اين بنده‌را مأمور سازند والامر اعلى حرر فى اوائل شهر ربيع الاول سنه تسع وسبعين وسبعمائه بمدينة قونيه

(١٦)

« جنتمكان سلطان مراد خان غازى حضرتلرى »
« طرفندن شهزاده ساوجى بك حالنك حكايه‌سى »

« واون بهارده واقع اولان سفر همایون ختامنده »
« قدر دوستلغه موفق اولەجق وجهله حرکت »
« اولنمسنك ارادەسیله قرمان اوغلنه یازلمش »
« اولان نامۀ همایونك صورتیدر »

جناب امارت مآب مملکت نصاب ایالت قباب والی ولاة المجد والعلی رافع الویة السعادة علی قمة قبة السماء اعدل حکام الانام اشجع شجعان الایام المختص بعنایة الله الملك المبین قرنداشم علی بك کامبین جواهر دعوات صالحات اخلاص آیین وزواهر مدحات وافیات اختصاص بتبیین که محض محبت شاهانه وفرط مودت پادشاهانەدن متبعث اولور اتحاف واهدا قلندقدنصکره معلوم اوله که حالا روم ایلنده انکروسی منحوسی غزاسنه متوجه ایکن استماع اولندیکه بروسه یریمزه بکجی اولان اولاد وراثت نهاد زمرەسندن ساوجی اصلح الله شانه بعض اهل فساد ایله اتفاق ایدوب بغی وعنادە اغاز و بنیاد ایلمش اکابناء کلیبولیدن

عبور اولنوب ناحیهٔ اولو بادهکلدکده حکم شر یغمله
خبر کوندرلدی که کلوب رکاب پوسیٔ همایونمله
مشرف اوله اتفاق ضلالتنده مصر اولوب نهر
نیلو فره وصول بولدقده صف قتال وجنك وجدالی
اراستـه قلمغله طرفیندن محاربه واقع اولوب طرفة
العینـده کندوسی محبوس واسیر اولوب وکرفتار
قید وزنجیر قلنوب عبرة لاولی الابصار نور باصره‌دن
مهجـور و بی اعتبار قلنـدی ٠ غرض که امـور
سلطنتده الاقارب کالعقارب ضروری سـائر ناسدن
زیاده مشهود اولمغین شهر یاراولان کندی نفسندن
غیره اعتماد قلمق جائز دکلمش ان شـاء الله بعد ذلك
تدارك کامـل برله غزوات رفیـع الدرجاته متوقف
اولـق مقرردر جناب نعم المآبدن مأمولـدر که
تخت بختـدن دور اولدیغمز اثنازده شیوهٔ معاونت
اسـلامیه‌یی منسی قیلیوب همواره مراسم اعتضـاد
واسـتظهاری یرینه کتوروب هنکام رجعتـه‌دك
بروضع اولنمیـه که العیاذ بالله اعدای دینـه موجب

فرصت اوله واحوال خیر مآلکز اعلامندن تکاسل
وتغافل ایتمیه سز که جانبکزدن واقف اولوب لوازم
خدمات تقدیمنه اهتمام قیلنه کتب بالامر العالی
اعلی الله شانه وحفظ عما شانه فی اواخر شوال المکرم
سنه سبع وثمانین وسبعمائه

بیت

عمر واقبال و بخت افزون باد ☼ بالنبی و آله الامجاد

بمقام بروسه
صانه الله عن البأسا

(١٧)

« جنتمکان سلطان مراد خان غازی حضرتلری »
« درکاهنه صوفیه نك فتحی مژده سیله اینجه بلبان »
« طرفندن تقدیم اولنمش اولان عرضك »
« صورتیدر »

در دولتمدار وسدهٔ سعادت اقتداره عرض بندهٔ
بیمقدار بودر که دولتلو خداوندکار کامکارك ایام
همایونلرنده صوفیه تسخیرینه تدبیر اوزره ایدك که

بوجانبدن اوزنجه سوندك ديدكلرى طوغانجى مرتد
اولمق شكلنده قصبهٔ مزبوره ده بك اولان يانوقه بان
بى ايمان ايله امتزاج ايدوب مصاحبى وطوغانجى
باشيسى اولدقدن صكره اشبو سنهٔ متبركه شهورندن
اواسط صفر الخير ختم بالخير والظفرده بر روز فيروز
هوا معتدل اولمغين صيد وشكاره چيقوب سيرانه
مشغول ايكن مكر بان مزبور مذكور طوغانجى باشى
ايله تاتار پازارى جانبنه آوقووارق خيلى مسافه قطع
ايدوب حشم وخدمندن دور دوشرلر بو اثناده
اخشام قريب اولمغله منزل ارايوب سنور اسلامندن
بر قريه يه راست كلوب وطوغانجى باشى فرصتى
فوت ايتميوب درحال آتندن اينوب بكا اجازتكزله
كويه واروب اترا كدن يم ويه جك كتوره يم ديو
بان دخى آتندن اينوب طوغانجى كلنجه توقف ايدر
وچون سوندك كويه كلوب دلى بلبان ايله احمد
غازى يى انده بولوب احوالى اعلام ايدر ومأكولاتى
بانه ايلدوب تركلر بزم بونده ايدوكمز بيلديلر ديو سويلر

بان دخی بونه تضرع ایدوب توجهله بنی خلاص
ایدرسن دیدکده ایتمشکه مکر سنی بعض اثوابه
صاروب باغلیوب واو زمان ایچنده نهان ایلیوب
و بن ایکی بار کیر ایله یورتوب صوفیه دن لشکر کتوروب
سنی خلاص ایده یم دیر مذکور دخی بو تدبیره قائل
اولدیغی کبی طوغانجی باشی بانی اثوابه صاروب
بغلیوب اورمانده قوذقدن صکره تکرار کو یه کلوب
بلبان ایله احمد غازی بی اوزرینه ایلدوب ترکلر بنی
دخی طوتدیلر دیو بانی طوتوب قلبه یه کتوردکلرنده
مزبور طوغانجی یه محکم رعایت اولنوب و بانی دخی
در زنجیر سعادته روانه ایدوب و بو بنده لری
عساکر منصوره ایله طوغانجی بی قولاغوز ایدوب
صوفیه یه ایلغار ایله وارد قده بالجمله اول بلاد ونواحی
ضبط وتسخیر قیلنوب سکه وخطبه نام شریفلریله
زیب وزینت بولوب بو خبر مسرت اثر ایله مزبور
طوغانجی وغازی احمد قوللری کوندریلوب امیددرکه
عنایت علیه لریله بهره مند وکامکار بیورلیوب

سائرلرینه موجب زیادتیٔ غیرت واقع اوله باقی فرمان دولتلو خداوندکارکدر بنده

(١٨) اینجه بلبان

« جنتمکان سلطان مراد خان غازی طرفندن »
« صوفیه سنجاغی بکی اولان اینجه بلبان طرفنه »
« یازلمش اولان حکم شریفدر »

قدوة امراء الزمان اشجع حکام الدوران صوفیه سنجاغی بکی بلبان دام عزه توقیع رفیع عالیشان سکا واردقده معلوم اوله که حالا عرضك کلوب صوفیه بکی طوغانجی سوندك طوتوب درکاه عالی یه کوندردکدن صکره واروب اول دیاری ضبط وتسخیر ایلیوب اول خیر خبری دخی مزبور سوندك وغازی احمد ایله اعلام ایلمش سن معلوم همایونم اولدی یوزك آغ اولسون برخوردار اوله سین اکا بناء صوفیه سنجاغی بش کره یوز بیك ایله سکا ویریلوب قدوة الاعیان سلیمان چاوش زیدقدره ایله تحویل بتسی کوندرلمشدر وحالا دخی مزبور سوند که عرضك اوزره زعامت

وبريلوب وغازى احمده يكيت باشيلغى توجيه ايده‌سن وسكا براعلا آت وايكى قطعه خلعت مزبور احمد ايله ارسال اولندى صحت ايله كيوب سبيل غزاده مقدور ين مصروف قيله‌سن كه الحق يعلو ولايعلى طبقنجه فرصت اهل حقك ايدوكنده شبهه من بوقدر ان شاء الله تعالى وهرنه خصوص كه واقع اوله عرض ايدوب تأخير ايلميه سن شويله بيله سن علامت شريفه اعتماد قيلدسن تحريراً فى اواسط شهر رجب المرجب سنه ثمان وثمانين وسبعمائه

بمقام ادرنة المحمية

(١٩)

« جنتمكان سلطان مراد خان حضرتلرى طرفندن »
« قرمان اوغلى بكك طغيانى خصوصنى يازلمش »
« اولان فرمان همايونك صورتيدر »

مفاخر القضاء والحكام معادن الفضائل والكلام المختصون بمزيد عناية الملك العلام اناطولى قاضيلرى زيدت فضائلهم توقيع رفيع جهانمطاع عالى

ایرشدکده معلومکز اوله که حالا نهفت همایونم غزای
غرا اوزره ایکن قرمان اوغلی علی هتك پرده ٔ قرابت
ورفع حجابت موانست ایدوب الفتی کلفتـه تبدیل
قیلق اوزره حمید ایلی حاکمی حسین بکدن ابتیاع
شرع ایله صاتون الدیغم بلاد ونواحی یی عنفاً
کلوب غارت ویغما وتملك واستیلا اوضاعن ظاهر
وباهر ایلمش و بوخصوص پایه ٔ سریر عالم مصیریمه
عرض اولندقده علماء انام عالیمقام ابقاهم الله الی
یوم القیام حضرتلرینك فتوای شرعیه لری موجبنجه
سبیل جهاددن مذکور اهل فسادك دفعنه معاودت
اولنوب ان شاءالله ایرشمك اوزره یز کرکدر که هر بریکز
واقف حال اولوب وسورصات ایچون نزل وذخائری
منازل معینه یه بر بر جمع ایتـدیروب حاضر ومهیـا
قیله سز که مضایقـه چکلمیه شـویله بیله سز
علامت شریفه اعتماد قیله سز تحریراً فی اواخر شهر
رمضان المبارك سنه ثمان وثمانین وسبعمائه

بیورت برغوت

(۲۰)

« چنتمکان سلطان مراد خان غازی حضرتلرینك »
« شهادتلری وقوعیله نعش رحمت نقشلرینك »
« کوندرلدیکنی مبین یلدیرم بایزید خان حضرتلری »
« طرفندن بروسه قاضیسیله خاصه خرج امینی »
« سلیمان بکه اصدار وارسال بیورلمش اولان فرمان »
« همایونك صورتیدر »

اقضی قضاة المسلمین اولی ولاة الموحدین معدن الفضل والیقین حجة الحق علی الخلق اجمعین وارث علوم الانبیاء والمرسلین المختص انواع مواهب الله الملك المعین مولانا بروسه قاضیسی زیدت فضله وقدوة المعتمدین وزبدة المؤمنین زین الحاج الحرمین قضاء مزبورده خاصه خرج امینی سلیمان بك دام عزه توقیع رفیع همایونم واصل اولیجق معلومکز اوله که بتقدیر الله تعالی قوس اووده واقع اولان فتح وظفردن صکره سعید الحیات شهید الممات بابام سلطان مراد خان طاب ثراه وجعل الجنة مثواه

كوردكلرای واقعهٔ شریفه اوزره شهادت
رجا ایدر ایکن اتفاق کمال صحتله معرکهٔ قتالدن
اوتاق کردون نطاقه داخل اولوب مغلوب
ومنکوب اولان بانلرك بعضیلرینك باشی
کسیلوب سم سمند سعادتمندلرینه نکونسار براغیلوب
وبعضیلری دخی دست بسته وبازو شکسته دل
طوتیلوب فرح ونشاط اوزره ایدککه ناکاه میلوش
قوبیلاك دیمکله معروف برکافر پلید یزیدکه حیله ایله
بن مسلمان اولدم دیو غزاة رفیع الدرجاتك برینه اشارت
ایدوب جناب سلطنتمآبلرینه یوزسورمك اوزره
وارمغی استدعا ایتمکله لعین مزبوری ترحماً ایلتدکلرنده
پابوس دولتمأنوسلرینه مقارن اولدیغی اثناده
یکنده کزله دیکی خنجر زهرآلودی بی تحاشی اول
عنصر لطیفه حواله ایدوب زخم کرنده ایرشدیرمکله
شربت شهادتی نوش قیلوب (اولئك مع الذین
انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین والشهداء
والصالحین) زمره سنه داخل اولوب مرغ روح

پرفتوحی فضای جنته طیران وکلشن عدنی آشیان
ایدر رحمة الله علیه رحمة واسعة درحال غلمان انجم
احتشام اوکندن لعین مزبور قاچدیغی کبی عقبندن
ایرشوب پاره پاره قلدقلرنده ذات سعادت ایاتم خبیر
اولوب بالین شهادت ایتلرینه واریلوب بوهنکامه ده
قرنداشم مرحوم یعقوب بك دخی انتقال ایدوب
تابوت منورلرین انده دفن اولنمق ایچون معتمد علیه
ادملرایله ارسال ایلدك کرکدرکه وصول بولنجه
برفرده افشا ایتمیوب ظاهراً بشارت فتح ونصرته
مشغول اولوب اعدایه طویورمقدن بغایت حذر
ایلیه سز شویله بیله سز علامت شریفه اعتماد
قیله سز تحریراً فی اواسط شهر شعبان المعظم سنه
احدی وتسعین وسبعمائه

بیورت قوس اوه

م

برنجی جلدك خطا وصواب جدولیدر

صحیفه	سطر	خطا	صواب
١	٨	تغلبات	تقلبات
٢	١	همایون	همایون ملوكانه سی
٣	٩	ایسه	ایسه اخلافك
٣	٦	شهری	نهری
٥	٣	علاء الدین	علاء الدین ظفردن
١٩	٩	كنه	كته
٢٢	٦	قائل	قائل واسلامه
٢٣	١	توجیه	توجه
٢٥	٤	قوردیلر	قوردی
٤٣	١٥	مخدملری	مخدوملری
٥٢	٧	سنه سنده	سنه سنده قلعه یی
٥٤	١٠	مورنی	مودرنی
٥٥	١٤	اشعارینی	شعارینی
٥٥	١٤	ایراد	ابراز
٦٧	٥	اولندیغی	اولندیغی یازلدیغی

٦٧	٧	اولو بده	اولو بده کتمدی
٦٧	٨	دامادی	دامادی اولان
٦٨	٦	بخشده	بو بخشده
٦٩	٣	سواحلنده	سواحلده
٧١	٧	معامله	ومعامله
٧٣	٦	اجه	اجه بك
٧٤	١٠	فنا حالده	بناء علیه فنا حالده
٧٧	٤	کبی	بکی
٧٧	٥	یر	یرر
٨١	١	ذنو بدر	ذنو بندر
٨١	٤	پرده	پرده کی
٨٥	٧	اولمکی	اولمکه
٨٧	١٥	حیات	جنان
٩٥	٧	بقه سیله	بقیه سیله
٩٥	١٢	جمله	جمعله
١١٧	٩	سکبان طقوز	التمش طقوز
١١٨	١	قرق آباد	قرن آباد
١٢٩	١٦	پاشاه	پادشاه

١٣٣	٤	حکومت	حکومت ایدن
١٣٤	١٢	توجیهی	توجیهی اصولی
١٣٧	٩	سجیه	ذهبیه
١٣٨	٣	سلطانندن	سلطانندن کلان
١٣٨	١٥	تعظیم	تعظم
١٣٩	٨	متحبرانه	متجبرانه
١٤٨	٧	ینجه	اینجه
١٥٨	١٢	اعرض	عرض
١٦٠	٢	قرندن	قزلرندن
١٦٠	٣	تزوج	تزویج
١٦١	١١	صورتنه	صورتیله
١٧١	١٢	کندیلرینه	کندی کندیلرینه
١٧٥	١٧	اوکیجه‌دن	اوکیجه دست
١٨٠	١٥	یوزینه	یوزینه یاقوب
١٨٠	١٦	جان	جهان
١٨٣	٥	عثمانیه	عثمانیه یه

